

5. CODI D'ACCESSIBILITAT, Orden VIV/561/2010

I. DISPOSICIONES GENERALES

MINISTERIO DE VIVIENDA

4057 *Orden VIV/561/2010, de 1 de febrero, por la que se desarrolla el documento técnico de condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados.*

La Ley 51/2003 de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad (LIONDAU) ha supuesto un cambio de enfoque en la forma de abordar la equiparación de derechos de estas personas dentro de la sociedad. Por primera vez una ley reconoce que las desventajas de las personas con discapacidad, más que en sus propias dificultades personales, tienen su origen en los obstáculos y condiciones limitativas que impone una sociedad concebida con arreglo a un patrón de persona sin discapacidad. Y, en consecuencia, plantea la necesidad y obligatoriedad de diseñar y poner en marcha estrategias de intervención que operen simultáneamente sobre las condiciones personales y sobre las condiciones ambientales.

Se introduce así en la normativa española el concepto de «accesibilidad universal», entendida como la condición que deben cumplir los entornos, productos y servicios para que sean comprensibles, utilizables y practicables por todas las personas. Esta concepción se fundamenta en los criterios de diseño para todos y autonomía personal, e incorpora una perspectiva de la discapacidad y de las condiciones funcionales de la población mucho más plural. Por una parte, las personas no se pueden agrupar en categorías cerradas de capacidad o incapacidad, sino que han de ser vistas como sujetas a cambios en sus condiciones funcionales por motivos a menudo circunstanciales, tales como la edad, el estado de salud o las consecuencias temporales de accidentes o lesiones. Por otra parte, las personas con grandes limitaciones funcionales o discapacidades han de desempeñar un papel más activo en la sociedad y aspiran a un modelo de «vida independiente» basado en recibir los apoyos personales necesarios y modificar el entorno para hacerlo más accesible.

Partiendo de este nuevo contexto y dando cumplimiento a la disposición final novena de la LIONDAU se publicó el Real Decreto 505/2007, de 20 de abril, por el que se aprobaron las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y edificaciones. Con este Real Decreto se regula por primera vez en una norma de rango estatal dichas condiciones, pues hasta ahora sólo las Comunidades Autónomas, en cumplimiento de sus competencias, habían desarrollado una normativa específica de accesibilidad relativa al diseño de los entornos urbanos.

La dispersión de normas resultante y la falta de un referente unificador han provocado la existencia de distintos criterios técnicos, poniendo en cuestión la igualdad entre las personas con discapacidad de diferentes Comunidades Autónomas y propiciando la aplicación de un concepto parcial y discontinuo de accesibilidad en las ciudades.

El presente documento técnico desarrolla el mandato contenido en la disposición final cuarta del Real Decreto 505/2007, ya citado, que demanda la elaboración de un documento técnico de las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados por medio de Orden del Ministerio de Vivienda. Desarrolla asimismo los criterios y condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación, aplicables en todo el Estado, presentados de forma general en dicho Real Decreto. Estos criterios son producto de la experiencia de intervención para la mejora de la accesibilidad en España a lo largo de más de una década dedicada al desarrollo y aplicación de normas autonómicas, la realización de planes y obras de accesibilidad en municipios y edificaciones, la investigación y aplicación de avances técnicos, o la acción institucional de las administraciones públicas y el movimiento asociativo de personas con

discapacidad. Gracias a todo ello la sociedad está más preparada para reconocer las ventajas de la accesibilidad universal y hacerlas suyas.

Este documento también busca insertar la accesibilidad universal de forma ordenada en el diseño y la gestión urbana, única vía de cumplimiento global del Real Decreto. Para ello se requiere una mayor sistematización y unidad de criterio, tal como la que se ha aplicado, por ejemplo, en el caso de la señalización táctil para personas con discapacidad visual en la vía pública, muy poco desarrollado hasta ahora en las normativas previas. Pero también requiere ofrecer soluciones muy concretas ante requerimientos como el que exige garantizar en los itinerarios peatonales «el paso, el cruce y el giro o cambio de dirección, de personas, independientemente de sus características o modo de desplazamiento» (artículo 11.1 del RD 505/2007), lo que se ha de interpretar como que dos personas en silla de ruedas puedan hacerlo y, consecuentemente, ampliar el ancho de paso mínimo de los itinerarios peatonales para hacerlo posible.

Estas y otras soluciones y parámetros dejan obsoletos, por sus mayores o más precisas exigencias, a los de otras normativas vigentes. Todo ello con el propósito de materializar los cambios que propone el Real Decreto, pero desde la consideración de los contenidos de la normativa autonómica aprobada, las normas técnicas y la buena práctica internacional.

La aplicación de estas condiciones básicas se realizará en primer lugar en las áreas de nueva urbanización, lo que facilita la introducción de los nuevos criterios a partir del espíritu y la letra del Real Decreto. Estos cambios, que apuntan a un nuevo concepto de espacio público, más abierto a la diversidad y con una mayor calidad de uso, deberán aplicarse también a cualquier espacio público urbanizado con anterioridad y susceptible de ajustes razonables, a partir del 1 de enero de 2019. En este sentido, resulta imprescindible recurrir a la definición de «ajustes razonables» que contiene la Convención de Naciones Unidas sobre los derechos de las personas con discapacidad, de acuerdo con la cual «se entenderán como las modificaciones y adaptaciones necesarias y adecuadas que no impongan una carga desproporcionada o indebida, cuando se requieran en un caso particular para garantizar a las personas con discapacidad el goce o ejercicio, de la igualdad de condiciones con las demás, de todos los derechos humanos y libertades fundamentales». En el citado plazo, y con la introducción de los nuevos requisitos presentes en este documento, deberán haber cambiado aspectos importantes del diseño, la ejecución y gestión de los espacios públicos urbanizados, de modo que su generalización a los espacios existentes sea más sencilla. Además las Comunidades Autónomas que revisen sus reglamentos y leyes en este periodo tendrán la oportunidad de hacerlo de forma acorde a unas condiciones mínimas de más amplia aplicación. En la tramitación de esta Orden Ministerial se han cumplido los trámites establecidos en la Ley 50/1997, de 27 de noviembre, del Gobierno. De manera especial, han sido consultadas todas las Comunidades Autónomas y las Ciudades Autónomas de Ceuta y Melilla y el Consejo Nacional de la Discapacidad.

En su virtud, dispongo:

Artículo único. Aprobación del Documento Técnico que desarrolla las Condiciones Básicas de Accesibilidad y no Discriminación para el Acceso y la Utilización de los Espacios Públicos Urbanizados.

Se aprueba el Documento Técnico que desarrolla las Condiciones Básicas de Accesibilidad y no Discriminación para el Acceso y la Utilización de los Espacios Públicos Urbanizados cuyo texto se incluye como anexo.

Disposición transitoria. Régimen de aplicación.

1. El Documento Técnico aprobado por esta Orden no será de aplicación obligatoria a los espacios públicos urbanizados nuevos, cuyos planes y proyectos sean aprobados definitivamente durante el transcurso de los seis primeros meses posteriores a su entrada en vigor.

2. En relación con los espacios públicos urbanizados ya existentes a la entrada en vigor de esta Orden, los contenidos del Documento técnico serán de aplicación a partir del 1 de enero del año 2019, en aquellos que sean susceptibles de ajustes razonables, mediante las modificaciones y adaptaciones que sean necesarias y adecuadas y que no impongan una carga desproporcionada o indebida.

Disposición derogatoria.

Quedan derogadas cuantas disposiciones de igual o inferior rango se opongan a lo establecido en esta Orden Ministerial.

Disposición final primera. *Título competencial.*

Esta Orden Ministerial se dicta al amparo de lo dispuesto en el artículo 149.1.1.^a de la Constitución, que atribuye al Estado la competencia exclusiva para regular las condiciones básicas que garanticen la igualdad de todos los españoles en el ejercicio de los derechos y el cumplimiento de los deberes constitucionales.

Disposición final segunda. *Entrada en vigor.*

Esta Orden Ministerial entra en vigor al día siguiente al de su publicación en el «Boletín Oficial del Estado».

Madrid, 1 de febrero de 2010.—La Ministra de Vivienda, Beatriz Corredor Sierra.

ANEXO

Documento técnico que desarrolla las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y la utilización de los espacios públicos urbanizados cuyo texto se incluye como anexo

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Artículo 1. *Objeto.*

1. Este documento técnico desarrolla las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad para el acceso y la utilización de los espacios públicos urbanizados tal y como prevé la disposición final cuarta del Real Decreto 505/2007, de 20 de abril, por el que se aprueban las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los espacios públicos urbanizados y edificaciones.

2. Dichas condiciones básicas se derivan de la aplicación de los principios de igualdad de oportunidades, autonomía personal, accesibilidad universal y diseño para todos, tomando en consideración las necesidades de las personas con distintos tipos de discapacidad permanente o temporal, así como las vinculadas al uso de ayudas técnicas y productos de apoyo. De acuerdo con ello, garantizarán a todas las personas un uso no discriminatorio, independiente y seguro de los espacios públicos urbanizados, con el fin de hacer efectiva la igualdad de oportunidades y la accesibilidad universal.

3. Los espacios públicos se proyectarán, construirán, restaurarán, mantendrán, utilizarán y reurbanizarán de forma que se cumplan, como mínimo, las condiciones básicas que se establecen en esta Orden, fomentando la aplicación avanzada de las tecnologías de la información y las telecomunicaciones en los espacios públicos urbanizados, al servicio de todas las personas, incluso para aquellas con discapacidad permanente o temporal. En las zonas urbanas consolidadas, cuando no sea posible el cumplimiento de alguna de dichas condiciones, se plantearán las soluciones alternativas que garanticen la máxima accesibilidad posible.

Artículo 2. *Ámbito de aplicación.*

1. El ámbito de aplicación de este documento está constituido por todos los espacios públicos urbanizados y los elementos que lo componen situados en el territorio del Estado español. Las condiciones de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de espacios públicos urbanizados que contiene la presente Orden se aplican a las áreas de uso peatonal, áreas de estancia, elementos urbanos e itinerarios peatonales comprendidos en espacios públicos urbanizados de acuerdo con lo establecido en los artículos siguientes.

2. En las zonas urbanas consolidadas, cuando no sea posible el cumplimiento de alguna de dichas condiciones, se plantearán las soluciones alternativas que garanticen la máxima accesibilidad.

CAPÍTULO II**Espacios públicos urbanizados y áreas de uso peatonal****Artículo 3. *Los espacios públicos urbanizados.***

1. Los espacios públicos urbanizados comprenden el conjunto de espacios peatonales y vehiculares, de paso o estancia, que forman parte del dominio público, o están destinados al uso público de forma permanente o temporal.

2. Los espacios públicos urbanizados nuevos serán diseñados, construidos, mantenidos y gestionados cumpliendo con las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación de las personas con discapacidad que se desarrollan en el presente documento técnico.

Artículo 4. *Las áreas de uso peatonal.*

1. Todo espacio público urbanizado destinado al tránsito o estancia peatonal se denomina área de uso peatonal. Deberá asegurar un uso no discriminatorio y contar con las siguientes características:

- a) No existirán resaltes ni escalones aislados en ninguno de sus puntos.
- b) En todo su desarrollo poseerá una altura libre de paso no inferior a 2,20 m.
- c) La pavimentación reunirá las características de diseño e instalación definidas en el artículo 11.

2. Se denomina itinerario peatonal a la parte del área de uso peatonal destinada específicamente al tránsito de personas, incluyendo las zonas compartidas de forma permanente o temporal, entre éstas y los vehículos.

CAPÍTULO III**Itinerario peatonal accesible****Artículo 5. *Condiciones generales del itinerario peatonal accesible.***

1. Son itinerarios peatonales accesibles aquellos que garantizan el uso no discriminatorio y la circulación de forma autónoma y continua de todas las personas. Siempre que exista más de un itinerario posible entre dos puntos, y en la eventualidad de que todos no puedan ser accesibles, se habilitarán las medidas necesarias para que el recorrido del itinerario peatonal accesible no resulte en ningún caso discriminatorio, ni por su longitud, ni por transcurrir fuera de las áreas de mayor afluencia de personas.

2. Todo itinerario peatonal accesible deberá cumplir los siguientes requisitos:

- a) Discurrirá siempre de manera colindante o adyacente a la línea de fachada o elemento horizontal que materialice físicamente el límite edificado a nivel del suelo.

b) En todo su desarrollo poseerá una anchura libre de paso no inferior a 1,80 m, que garantice el giro, cruce y cambio de dirección de las personas independientemente de sus características o modo de desplazamiento.

c) En todo su desarrollo poseerá una altura libre de paso no inferior a 2,20 m.

d) No presentará escalones aislados ni resaltes.

e) Los desniveles serán salvados de acuerdo con las características establecidas en los artículos 14, 15, 16 y 17.

f) Su pavimentación reunirá las características definidas en el artículo 11.

g) La pendiente transversal máxima será del 2%.

h) La pendiente longitudinal máxima será del 6%.

i) En todo su desarrollo dispondrá de un nivel mínimo de iluminación de 20 luxes, proyectada de forma homogénea, evitándose el deslumbramiento.

j) Dispondrá de una correcta señalización y comunicación siguiendo las condiciones establecidas en el capítulo XI.

3. Cuando el ancho o la morfología de la vía impidan la separación entre los itinerarios vehicular y peatonal a distintos niveles se adoptará una solución de plataforma única de uso mixto.

4. En las plataformas únicas de uso mixto, la acera y la calzada estarán a un mismo nivel, teniendo prioridad el tránsito peatonal. Quedará perfectamente diferenciada en el pavimento la zona preferente de peatones, por la que discurre el itinerario peatonal accesible, así como la señalización vertical de aviso a los vehículos.

5. Se garantizará la continuidad de los itinerarios peatonales accesibles en los puntos de cruce con el itinerario vehicular, pasos subterráneos y elevados.

6. Excepcionalmente, en las zonas urbanas consolidadas, y en las condiciones previstas por la normativa autonómica, se permitirán estrechamientos puntuales, siempre que la anchura libre de paso resultante no sea inferior a 1,50 m.

CAPÍTULO IV

Áreas de estancia

Artículo 6. *Condiciones generales de las áreas de estancia.*

1. Las áreas de estancia son las partes del área de uso peatonal, de perímetro abierto o cerrado, donde se desarrollan una o varias actividades (esparcimiento, juegos, actividades comerciales, paseo, deporte, etc.), en las que las personas permanecen durante cierto tiempo, debiéndose asegurar su utilización no discriminatoria por parte de las mismas.

2. El acceso a las áreas de estancia desde el itinerario peatonal accesible debe asegurar el cumplimiento de los parámetros de ancho y alto de paso, y en ningún caso presentarán resaltes o escalones.

3. Todas las instalaciones, actividades y servicios disponibles, de tipo fijo o eventual, en las áreas de estancia deberán estar conectadas mediante, al menos, un itinerario peatonal accesible y garantizarán su uso y disfrute de manera autónoma y segura por parte de todas las personas, incluidas las usuarias de ayudas técnicas o productos de apoyo.

4. Las áreas de estancia destinadas a la realización de actividades que requieran la presencia de espectadores deberán disponer de una plaza reservada a personas con movilidad reducida por cada cuarenta plazas o fracción, que estarán debidamente señalizadas. Estas plazas tendrán una dimensión mínima de 1,50 m de longitud y 1,00 m de ancho y estarán ubicadas junto al itinerario peatonal accesible. En éstas áreas también se habilitará una zona donde esté instalado y convenientemente señalizado un bucle de inducción u otro sistema alternativo que facilite la accesibilidad de personas con discapacidad auditiva.

5. Cuando las áreas de estancia incorporen aseos, vestidores o duchas, estas dispondrán como mínimo de una unidad adaptada a personas con discapacidad por cada 10 unidades o fracción.

6. Con el fin de mejorar la accesibilidad de las instalaciones y servicios se incorporarán dispositivos y nuevas tecnologías que faciliten su interacción y utilización por parte de todas las personas, considerando de forma específica la atención a las personas con discapacidad sensorial y cognitiva.

7. Las personas con discapacidad que sean usuarias de perros guía o perros de asistencia gozarán plenamente del derecho a hacer uso de los espacios públicos urbanizados, sin que por esta causa puedan ver limitada su libertad de circulación y acceso.

Artículo 7. *Parques y jardines.*

1. Todas las instalaciones, actividades y servicios disponibles en parques y jardines deberán estar conectadas entre sí y con los accesos mediante, al menos, un itinerario peatonal accesible.

2. En estos itinerarios peatonales accesibles se admitirá la utilización de tierras apisonadas con una compactación superior al 90% del proctor modificado, que permitan el tránsito de peatones de forma estable y segura, sin ocasionar hundimientos ni estancamientos de aguas. Queda prohibida la utilización de tierras sueltas, grava o arena.

3. El mobiliario urbano, ya sea fijo o móvil, de carácter permanente o temporal, cumplirá lo establecido en el capítulo VIII.

4. Deberán preverse áreas de descanso a lo largo del itinerario peatonal accesible en intervalos no superiores a 50 m. Las áreas de descanso dispondrán de, al menos, un banco que reúna las características establecidas en el artículo 26.

5. Se dispondrá de información para la orientación y localización de los itinerarios peatonales accesibles que conecten accesos, instalaciones, servicios y actividades disponibles. La señalización responderá a los criterios establecidos en los artículos 41 y 42, e incluirá como mínimo información relativa a ubicación y distancias.

Artículo 8. *Sectores de juegos.*

1. Los sectores de juegos estarán conectados entre sí y con los accesos mediante itinerarios peatonales accesibles.

2. Los elementos de juego, ya sean fijos o móviles, de carácter temporal o permanente, permitirán la participación, interacción y desarrollo de habilidades por parte de todas las personas, considerándose las franjas de edades a que estén destinados.

3. Se introducirán contrastes cromáticos y de texturas entre los juegos y el entorno para favorecer la orientación espacial y la percepción de los usuarios.

4. Las mesas de juegos accesibles reunirán las siguientes características:

- a) Su plano de trabajo tendrá una anchura de 0,80 m, como mínimo.
- b) Estarán a una altura de 0,85 m como máximo.
- c) Tendrán un espacio libre inferior de 70 × 80 × 50 cm (altura × anchura × fondo), como mínimo.

5. Junto a los elementos de juego se preverán áreas donde sea posible inscribir un círculo de 1,50 m de diámetro para permitir la estancia de personas en silla de ruedas; dichas áreas en ningún caso coincidirán con el ámbito de paso del itinerario peatonal accesible.

Artículo 9. *Playas urbanas.*

1. Las playas situadas total o parcialmente en áreas urbanas deberán disponer de puntos accesibles para todas las personas, cuyo número y ubicación será determinado por el Ayuntamiento correspondiente, de acuerdo con el grado de utilización de las playas.

2. Las aceras, paseos marítimos o vías destinadas al tránsito peatonal colindantes con este tipo de playas reunirán las características del itinerario peatonal accesible establecidas en el artículo 5.

3. Los puntos accesibles deberán estar conectados con las vías destinadas al tránsito peatonal colindantes con la playa, mediante un itinerario peatonal que se prolongará hasta alcanzar la orilla del mar, cuando esto sea posible según las condiciones y morfología de la playa, debiendo cumplir los siguientes requisitos:

a) Cuando transcurra sobre suelos pavimentados reunirá las características del itinerario peatonal accesible establecidas en el artículo 5.

b) Cuando discurra sobre arena de playa u otro suelo no compactado o irregular deberá desarrollarse mediante pasarelas realizadas con materiales que posean un coeficiente de transmisión térmica adecuado para caminar descalzo y cumplan con los requisitos mínimos de ancho y alto de paso descritos en el artículo 5. Estas pasarelas o infraestructuras serán de tipo fijo en el tramo de playa que queda por encima de la línea de la pleamar y se completarán con tramos no fijos de características apropiadas para alcanzar la orilla del mar, cuando esto sea posible de acuerdo con las condiciones y morfología de la playa.

4. Con el fin de facilitar el acceso a la zona de baño de las personas usuarias de sillas de ruedas o con problemas de deambulación, las playas urbanas incorporarán en uno o más de sus puntos accesibles, al menos, una silla anfibia o ayuda técnica similar debidamente homologada, así como muletas anfibias.

5. En cada punto accesible y vinculado a la plataforma que transcurre sobre la arena de playa u otro suelo no compactado o irregular, deberá existir una superficie horizontal de 2,50 m de longitud y 1,80 m de ancho con sus mismas características constructivas, que permitirá la estancia de personas usuarias de sillas de ruedas o su traspaso a la silla anfibia o ayuda técnica similar, destinada a facilitar el baño.

6. Los puntos habilitados como accesibles deberán estar conectados, mediante al menos un itinerario peatonal que cumpla con los requisitos mínimos de ancho y alto de paso definidos en el artículo 5, con las instalaciones y servicios disponibles en las playas urbanas.

7. Será accesible, como mínimo, una unidad de cada agrupación de aseos, vestidores y duchas disponibles en las playas urbanas, ya sean de carácter temporal o permanente.

8. Las características de las duchas exteriores en los puntos de playa accesibles cumplirán con lo dispuesto en el párrafo 10 del artículo 34.

CAPÍTULO V

Elementos de urbanización

Artículo 10. *Condiciones generales de los elementos de urbanización.*

1. Se consideran elementos comunes de urbanización las piezas, partes y objetos reconocibles individualmente que componen el espacio público urbanizado de uso peatonal, tales como pavimentación, saneamiento, alcantarillado, distribución de energía eléctrica, gas, redes de telecomunicaciones, abastecimiento y distribución de aguas, alumbrado público, jardinería, y todas aquellas que materialicen las previsiones de los instrumentos de ordenación urbanística. Los elementos de urbanización vinculados al cruce entre itinerarios peatonales e itinerarios vehiculares se desarrollan en el capítulo VI.

2. El diseño, colocación y mantenimiento de los elementos de urbanización que deban ubicarse en áreas de uso peatonal garantizarán la seguridad, la accesibilidad, la autonomía y la no discriminación de todas las personas. No presentarán cejas, ondulaciones, huecos, salientes, ni ángulos vivos que puedan provocar el tropiezo de las personas, ni superficies que puedan producir deslumbramientos.

3. Los elementos de urbanización nunca invadirán el ámbito libre de paso de un itinerario peatonal accesible.

Artículo 11. Pavimentos.

1. El pavimento del itinerario peatonal accesible será duro, estable, antideslizante en seco y en mojado, sin piezas ni elementos sueltos, con independencia del sistema constructivo que, en todo caso, impedirá el movimiento de las mismas. Su colocación y mantenimiento asegurará su continuidad y la inexistencia de resaltes.

2. Se utilizarán franjas de pavimento táctil indicador de dirección y de advertencia siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 45.

Artículo 12. Rejillas, alcorques y tapas de instalación.

1. Las rejillas, alcorques y tapas de instalación ubicados en las áreas de uso peatonal se colocarán de manera que no invadan el itinerario peatonal accesible, salvo en aquellos casos en que las tapas de instalación deban colocarse, necesariamente, en plataforma única o próximas a la línea de fachada o parcela.

2. Las rejillas, alcorques y tapas de instalación se colocarán enrasadas con el pavimento circundante, cumpliendo además los siguientes requisitos:

a) Cuando estén ubicadas en áreas de uso peatonal, sus aberturas tendrán una dimensión que permita la inscripción de un círculo de 1 cm de diámetro como máximo.

b) Cuando estén ubicadas en la calzada, sus aberturas tendrán una dimensión que permita la inscripción de un círculo de 2,5 cm de diámetro como máximo.

c) Cuando el enrejado, ubicado en las áreas de uso peatonal, este formado por vacíos longitudinales se orientarán en sentido transversal a la dirección de la marcha.

d) Los alcorques deberán estar cubiertos por rejillas que cumplirán con lo dispuesto en el párrafo 3 del presente artículo. En caso contrario deberán rellenarse de material compactado, enrasado con el nivel del pavimento circundante.

e) Estará prohibida la colocación de rejillas en la cota inferior de un vado a menos de 0,50 m de distancia de los límites laterales externos del paso peatonal.

Artículo 13. Vados vehiculares.

1. Los vados vehiculares no invadirán el ámbito de paso del itinerario peatonal accesible ni alterarán las pendientes longitudinales y transversales de los itinerarios peatonales que atraviesen.

2. Los vados vehiculares no deberán coincidir en ningún caso con los vados de uso peatonal.

Artículo 14. Rampas.

1. En un itinerario peatonal accesible se consideran rampas los planos inclinados destinados a salvar inclinaciones superiores al 6% o desniveles superiores a 20 cm y que cumplan con las siguientes características:

a) Los tramos de las rampas tendrán una anchura mínima libre de paso de 1,80 m y una longitud máxima de 10 m.

b) La pendiente longitudinal máxima será del 10% para tramos de hasta 3 m de longitud y del 8% para tramos de hasta 10 m de longitud.

c) La pendiente transversal máxima será del 2%.

d) Los rellanos situados entre tramos de una rampa tendrán el mismo ancho que esta, y una profundidad mínima de 1,80 m cuando exista un cambio de dirección entre los tramos; ó 1,50 m cuando los tramos se desarrollen en directriz recta.

e) El pavimento cumplirá con las características de diseño e instalación establecidas en el artículo 11.

2. Se colocarán pasamanos a ambos lados de cada tramo de rampa. Serán continuos en todo su recorrido y se prolongarán 30 cm más allá del final de cada tramo. En caso de existir desniveles laterales a uno o ambos lados de la rampa, se colocarán barandillas de

protección o zócalos. Los pasamanos, barandillas y zócalos cumplirán con los parámetros de diseño y colocación establecidos en el artículo 30.

3. Al inicio y al final de la rampa deberá existir un espacio de su misma anchura y una profundidad mínima de 1,50 m libre de obstáculos, que no invada el itinerario peatonal accesible.

4. Se señalizarán los extremos de la rampa mediante el uso de una franja de pavimento táctil indicador direccional, colocada en sentido transversal a la marcha, siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 46.

Artículo 15. *Escaleras.*

1. Las escaleras que sirvan de alternativa de paso a una rampa situada en el itinerario peatonal accesible, deberán ubicarse colindantes o próximas a ésta.

2. Los tramos de las escaleras cumplirán las siguientes especificaciones:

- Tendrán 3 escalones como mínimo y 12 como máximo.
- La anchura mínima libre de paso será de 1,20 m.
- Su directriz será preferiblemente recta.

3. Los escalones tendrán las siguientes características:

- Una huella mínima de 30 cm y una contrahuella máxima de 16 cm. En todo caso la huella H y la contrahuella C cumplirán la relación siguiente: $54 \text{ cm} \leq 2C + H \leq 70 \text{ cm}$.
- No se admitirán sin pieza de contrahuella o con discontinuidades en la huella.
- En una misma escalera, las huellas y contrahuellas de todos ellos serán iguales.
- El ángulo formado por la huella y la contrahuella será mayor o igual a 75° y menor o igual a 90° .
- No se admitirá bocel.
- Cada escalón se señalizará en toda su longitud con una banda de 5 cm de anchura enrasada en la huella y situada a 3 cm del borde, que contrastará en textura y color con el pavimento del escalón.

4. Los rellanos situados entre tramos de una escalera tendrán el mismo ancho que ésta, y una profundidad mínima de 1,20 m.

5. El pavimento reunirá las características de diseño e instalación establecidas en el artículo 11.

6. Se colocarán pasamanos a ambos lados de cada tramo de escalera. Serán continuos en todo su recorrido y se prolongarán 30 cm más allá del final de cada tramo. En caso de existir desniveles laterales a uno o ambos lados de la escalera, se colocarán barandillas de protección. Los pasamanos y barandillas cumplirán con los parámetros de diseño y colocación definidos en el artículo 30.

7. Se señalizarán los extremos de la escalera mediante el uso de una franja de pavimento táctil indicador direccional colocada en sentido transversal a la marcha, siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 46.

Artículo 16. *Ascensores.*

1. Los ascensores vinculados a un itinerario peatonal accesible deberán garantizar su utilización no discriminatoria por parte de todas las personas.

2. No podrá existir ningún resalte entre el pavimento del itinerario peatonal accesible y el acceso al ascensor. Entre el suelo de la cabina y el pavimento exterior no podrá existir un espacio superior a 35 mm de anchura.

3. Las dimensiones mínimas en el interior de la cabina se calcularán según el número y posición de las puertas de que disponga:

- Cabinas de una puerta: $1,10 \times 1,40 \text{ m}$.
- Cabinas de dos puertas enfrentadas: $1,10 \times 1,40 \text{ m}$.
- Cabinas de dos puertas en ángulo: $1,40 \times 1,40 \text{ m}$.

4. Las puertas serán de apertura automática y parcialmente transparentes, de manera que permitan el contacto visual con el exterior. Dejarán un ancho de paso libre mínimo de 1,00 m y contarán con un sensor de cierre en toda la altura del lateral.

5. Se colocarán pasamanos en las paredes de la cabina donde no existan puertas. La zona de asimiento de los pasamanos deberá tener una sección transversal de dimensiones entre 30 y 45 mm, sin cantos vivos. El espacio libre entre la pared y la zona a asir debe ser de 35 mm, como mínimo. La altura del borde superior de la zona a asir debe estar comprendida entre 900 ± 25 mm medidos desde el suelo de la cabina.

6. La botonera exterior e interior del ascensor se situará entre 0,70 m y 1,20 m de altura. En el exterior, deberá colocarse en las jambas el número de la planta en braille, y en el interior, los botones de mando estarán dotados de números en braille. En ambos casos estarán acompañados por caracteres arábigos en relieve y con contraste cromático respecto al fondo. El botón correspondiente al número 5 dispondrá de señalización táctil diferenciada.

7. La cabina contará con un indicador sonoro y visual de parada y de información de número de planta. También dispondrá de bucle de inducción magnética.

8. En el exterior de la cabina y colindante a las puertas deberá existir un espacio donde pueda inscribirse un círculo de 1,50 m de diámetro mínimo libre de obstáculos, que no invada el itinerario peatonal accesible.

9. En el exterior de la cabina se dispondrán franjas de pavimento táctil indicador direccional colocadas en sentido transversal a la marcha frente a la puerta del ascensor, en todos los niveles, siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 46.

10. Además de lo dispuesto en el presente artículo, cumplirán con los requisitos esenciales de seguridad y salud relativos al diseño y fabricación de los ascensores y de los componentes de seguridad especificados en el Real Decreto 1314/1997, de 1 de agosto, por el que se dictan las disposiciones de aplicación de la Directiva del Parlamento Europeo y del Consejo 95/16/CE, sobre ascensores.

Artículo 17. *Tapices rodantes y escaleras mecánicas.*

1. Los tapices rodantes y las escaleras mecánicas no forman parte de los itinerarios peatonales accesibles pero se consideran elementos complementarios a ellos. Con la finalidad de facilitar su uso por parte del mayor número de personas, deberán cumplir las especificaciones siguientes:

- a) Tendrán un ancho libre mínimo de 1,00 m.
- b) La velocidad máxima será de 0,5 m/seg.
- c) Los tapices inclinados tendrán una pendiente máxima del 12%.
- d) La superficie móvil deberá discurrir en horizontal durante un mínimo de 0,80 m antes de generar los peldaños en una escalera mecánica o la superficie inclinada en un tapiz rodante.
- e) Los pasamanos móviles deberán proyectarse horizontalmente al menos 0,80 m antes y después de las superficies móviles. Toda la superficie del pavimento situada entre los pasamanos en esta zona debe ser horizontal y enrasada a la misma cota de la superficie horizontal móvil que la continúa.
- f) Se debe señalizar el comienzo y final de las escaleras mecánicas o tapices rodantes con una franja de pavimento táctil indicador direccional colocada en sentido transversal a la marcha, siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 46.

2. Además de lo dispuesto en el presente artículo, cumplirán con los requisitos esenciales de seguridad y salud establecidos en la Directiva 2006/42/CE relativa a las máquinas.

Artículo 18. *Vegetación.*

1. Los árboles, arbustos, plantas ornamentales o elementos vegetales nunca invadirán el itinerario peatonal accesible.

2. El mantenimiento y poda periódica de la vegetación será obligatorio con el fin de mantener libre de obstáculos tanto el ámbito de paso peatonal como el campo visual de las personas en relación con las señales de tránsito, indicadores, rótulos, semáforos, etc., así como el correcto alumbrado público.

CAPÍTULO VI

Cruces entre itinerarios peatonales e itinerarios vehiculares

Artículo 19. *Condiciones generales de los puntos de cruce en el itinerario peatonal.*

1. Los puntos de cruce entre itinerarios peatonales e itinerarios vehiculares deberán asegurar que el tránsito de peatones se mantenga de forma continua, segura y autónoma en todo su desarrollo.

2. Cuando el itinerario peatonal y el itinerario vehicular estén en distintos niveles, la diferencia de rasante se salvará mediante planos inclinados cuyas características responderán a lo dispuesto en el artículo 20.

3. Las soluciones adoptadas para salvar el desnivel entre acera y calzada en ningún caso invadirán el ámbito de paso del itinerario peatonal accesible que continua por la acera.

4. Se garantizará que junto a los puntos de cruce no exista vegetación, mobiliario urbano o cualquier elemento que pueda obstaculizar el cruce o la detección visual de la calzada y de elementos de seguridad, tales como semáforos, por parte de los peatones.

5. La señalización táctil en el pavimento en los puntos de cruce deberá cumplir con las características establecidas en el artículo 46.

Artículo 20. *Vados peatonales.*

1. El diseño y ubicación de los vados peatonales garantizará en todo caso la continuidad e integridad del itinerario peatonal accesible en la transición entre la acera y el paso de peatones. En ningún caso invadirán el itinerario peatonal accesible que transcurre por la acera.

2. La anchura mínima del plano inclinado del vado a cota de calzada será de 1,80 m.

3. El encuentro entre el plano inclinado del vado y la calzada deberá estar enrasado.

4. Se garantizará la inexistencia de cantos vivos en cualquiera de los elementos que conforman el vado peatonal.

5. El pavimento del plano inclinado proporcionará una superficie lisa y antideslizante en seco y en mojado, e incorporará la señalización táctil dispuesta en los artículos 45 y 46 a fin de facilitar la seguridad de utilización de las personas con discapacidad visual.

6. Las pendientes longitudinales máximas de los planos inclinados serán del 10% para tramos de hasta 2,00 m y del 8% para tramos de hasta 2,50 m. La pendiente transversal máxima será en todos los casos del 2%.

7. Los vados peatonales formados por un plano inclinado longitudinal al sentido de la marcha en el punto de cruce, generan un desnivel de altura variable en sus laterales; dichos desniveles deberán estar protegidos mediante la colocación de un elemento puntual en cada lateral del plano inclinado.

8. En los vados peatonales formados por tres planos inclinados tanto el principal, longitudinal al sentido de la marcha en el punto de cruce, como los dos laterales, tendrán la misma pendiente.

9. Cuando no sea posible salvar el desnivel entre la acera y la calzada mediante un vado de una o tres pendientes, según los criterios establecidos en el presente artículo, se optará por llevar la acera al mismo nivel de la calzada vehicular. La materialización de esta solución se hará mediante dos planos inclinados longitudinales al sentido de la marcha en la acera, ocupando todo su ancho y con una pendiente longitudinal máxima del 8%.

10. En los espacios públicos urbanos consolidados, cuando no sea posible la realización de un vado peatonal sin invadir el itinerario peatonal accesible que transcurre por la acera, se podrá ocupar la calzada vehicular sin sobrepasar el límite marcado por la zona de aparcamiento. Esta solución se adoptará siempre que no se condicione la seguridad de circulación.

Artículo 21. *Pasos de peatones.*

1. Los pasos de peatones son los espacios situados sobre la calzada que comparten peatones y vehículos en los puntos de cruce entre itinerarios peatonales y vehiculares.

2. Se ubicarán en aquellos puntos que permitan minimizar las distancias necesarias para efectuar el cruce, facilitando en todo caso el tránsito peatonal y su seguridad. Sus elementos y características facilitarán una visibilidad adecuada de los peatones hacia los vehículos y viceversa.

3. Los pasos de peatones tendrán un ancho de paso no inferior al de los dos vados peatonales que los limitan y su trazado será preferentemente perpendicular a la acera.

4. Cuando la pendiente del plano inclinado del vado sea superior al 8%, y con el fin de facilitar el cruce a personas usuarias de muletas, bastones, etc., se ampliará el ancho del paso de peatones en 0,90 m medidos a partir del límite externo del vado. Se garantizará la inexistencia de obstáculos en el área correspondiente de la acera.

5. Los pasos de peatones dispondrán de señalización en el plano del suelo con pintura antideslizante y señalización vertical para los vehículos.

6. Cuando no sea posible salvar el desnivel entre acera y calzada mediante un plano inclinado según los criterios establecidos en el artículo 20, y siempre que se considere necesario, se podrá aplicar la solución de elevar el paso de peatones en toda su superficie al nivel de las aceras.

Artículo 22. *Isletas.*

1. Cuando en el itinerario peatonal del punto de cruce sea necesario atravesar una isleta intermedia a las calzadas del itinerario vehicular, dicha isleta tendrá una anchura mínima igual a la del paso de peatones a que corresponde y su pavimento cumplirá con las condiciones dispuestas en el artículo 11, incorporando la señalización táctil aludida en el artículo 46.

2. Las isletas podrán ejecutarse al mismo nivel de las aceras que delimitan el cruce cuando su longitud en el sentido de la marcha permita insertar los dos vados peatonales necesarios, realizados de acuerdo con las características definidas en el artículo 20, y un espacio intermedio de una longitud mínima de 1,50 m.

3. Las isletas que por su dimensión no puedan cumplir con lo dispuesto en el punto anterior se ejecutarán sobre una plataforma situada entre 2 y 4 cm por encima del nivel de la calzada, resolviéndose el encuentro entre ambas mediante un bordillo rebajado con una pendiente no superior al 12%. En todo caso su longitud mínima en el sentido de la marcha será de 1,50 m.

Artículo 23. *Semáforos.*

1. Los semáforos peatonales de los puntos de cruce deberán ubicarse lo más cercanos posible a la línea de detención del vehículo para facilitar su visibilidad tanto desde la acera como desde la calzada.

2. Los semáforos que puedan ser activados por pulsadores dispondrán siempre de una señal acústica de cruce, debiendo ser éstos fácilmente localizables y utilizables por todas las personas, y cumpliendo las siguientes características:

a) El pulsador se ubicará a una distancia no superior a 1,50 m del límite externo del paso de peatones, evitando cualquier obstáculo que dificulte la aproximación o limite su accesibilidad. Se situará a una altura comprendida entre 0,90 y 1,20 m, tendrá un diámetro

mínimo de 4 cm y emitirá un tono o mensaje de voz de confirmación al ser utilizado. Se acompañará de icono e información textual para facilitar su reconocimiento y uso.

b) Junto al pulsador o grabado en éste, se dispondrá de una flecha en sobre relieve y alto contraste, de 4 cm de longitud mínima, que permita a todas las personas identificar la ubicación correcta del cruce.

3. Los pasos de peatones que se regulen por semáforo, dispondrán de dispositivos sonoros regulados según la intensidad del ruido ambiental, al menos en los siguientes casos:

a) Calles de uno o dos sentidos de circulación, que admitan la incorporación de vehículos y se encuentren reguladas por luces en ámbar intermitente en todo o en parte del ciclo correspondiente al paso de peatones.

b) Calles en las que el semáforo cuente con un elemento cuya señal luminosa permita el giro de los vehículos de un carril cuando está detenida la circulación de los vehículos correspondientes al resto de carriles.

c) Calles de doble sentido de circulación que presenten semáforos con ciclos diferidos en los carriles de la calzada correspondientes a la incorporación y la salida de vehículos, independientemente de que cuenten o no con isleta central.

4. Las señales permitirán la localización del paso peatonal e indicarán el momento y duración de la fase de cruce para peatones. Dentro de esta fase se incluirá una señal sonora diferenciada para avisar del fin de ciclo del paso con tiempo suficiente para alcanzar la acera o isleta con seguridad.

5. La fase de intermitencia de los semáforos tendrá una duración que, como mínimo, permita a una persona situada en el centro de la calzada en el momento de su inicio alcanzar una acera o isleta antes de su final. En todo caso, el semáforo podrá disponer de pantalla indicadora de los segundos restantes para el fin del ciclo de paso.

6. Los cálculos precisos para establecer los ciclos de paso se realizarán desde el supuesto de una velocidad de paso peatonal de 50 cm/seg.

CAPÍTULO VII

Urbanización de frentes de parcela

Artículo 24. *Condiciones generales.*

1. Los frentes de parcela marcan el límite de ésta con la vía pública, no pudiendo invadir el itinerario peatonal accesible ni a nivel del suelo, ni en altura.

2. En caso que se produjera una diferencia de rasantes entre el espacio público urbanizado y la parcela, y debido a la obligación de mantener la continuidad de los itinerarios peatonales en el interior de la misma, el desnivel deberá ser resuelto dentro de los límites de la parcela, quedando prohibida la alteración del nivel y pendiente longitudinal de la acera para adaptarse a las rasantes de la nueva edificación.

3. Se garantizará en todo caso, la continuidad del itinerario peatonal accesible al discurrir por el frente de las parcelas adyacentes, evitando escalones, resaltes y planos inclinados, así como rampas que pudieran invadir o alterar el nivel, la pendiente longitudinal u otras condiciones, características o dimensiones del mismo.

CAPÍTULO VIII

Mobiliario urbano

Artículo 25. *Condiciones generales de ubicación y diseño.*

1. Se entiende por mobiliario urbano el conjunto de elementos existentes en los espacios públicos urbanizados y áreas de uso peatonal, cuya modificación o traslado no

genera alteraciones sustanciales. Los elementos de mobiliario urbano de uso público se diseñarán y ubicarán para que puedan ser utilizados de forma autónoma y segura por todas las personas. Su ubicación y diseño responderá a las siguientes características:

a) Su instalación, de forma fija o eventual, en las áreas de uso peatonal no invadirá el itinerario peatonal accesible. Se dispondrán preferentemente alineados junto a la banda exterior de la acera, y a una distancia mínima de 0,40 m del límite entre el bordillo y la calzada.

b) El diseño de los elementos de mobiliario urbano deberá asegurar su detección a una altura mínima de 0,15 m medidos desde el nivel del suelo. Los elementos no presentarán salientes de más de 10 cm y se asegurará la inexistencia de cantos vivos en cualquiera de las piezas que los conforman.

2. Los elementos salientes adosados a la fachada deberán ubicarse a una altura mínima de 2,20 m.

3. Todo elemento vertical transparente será señalizado según los criterios establecidos en el artículo 41.

Artículo 26. Bancos.

1. A efectos de facilitar la utilización de bancos a todas las personas y evitar la discriminación, se dispondrá de un número mínimo de unidades diseñadas y ubicadas de acuerdo con los siguientes criterios de accesibilidad:

a) Dispondrán de un diseño ergonómico con una profundidad de asiento entre 0,40 y 0,45 m y una altura comprendida entre 0,40 m y 0,45 m.

b) Tendrán un respaldo con altura mínima de 0,40 m y reposabrazos en ambos extremos.

c) A lo largo de su parte frontal y en toda su longitud se dispondrá de una franja libre de obstáculos de 0,60 m de ancho, que no invadirá el itinerario peatonal accesible. Como mínimo uno de los laterales dispondrá de un área libre de obstáculos donde pueda inscribirse un círculo de diámetro 1,50 m que en ningún caso coincidirá con el itinerario peatonal accesible.

2. La disposición de estos bancos accesibles en las áreas peatonales será, como mínimo, de una unidad por cada agrupación y, en todo caso, de una unidad de cada cinco bancos o fracción.

Artículo 27. Fuentes de agua potable.

El diseño y ubicación de las fuentes de agua potable responderán a los siguientes criterios:

a) Disponer de, al menos, un grifo situado a una altura comprendida entre 0,80 m y 0,90 m. El mecanismo de accionamiento del grifo será de fácil manejo.

b) Contar con un área de utilización en la que pueda inscribirse un círculo de 1,50 m de diámetro libre de obstáculos.

c) Impedir la acumulación de agua. Cuando se utilicen rejillas, estas responderán a los criterios establecidos en el artículo 12.

Artículo 28. Papeleras y Contenedores para depósito y recogida de residuos.

1. Las papeleras y contenedores para depósito y recogida de residuos deberán ser accesibles en cuanto a su diseño y ubicación de acuerdo con las siguientes características:

a) En las papeleras y contenedores enterrados, la altura de la boca estará situada entre 0,70 m y 0,90 m. En contenedores no enterrados, la parte inferior de la boca estará situada a una altura máxima de 1,40 m.

b) En los contenedores no enterrados, los elementos manipulables se situarán a una altura inferior a 0,90 m.

c) En los contenedores enterrados no habrá cambios de nivel en el pavimento circundante.

2. Los contenedores para depósito y recogida de residuos, ya sean de uso público o privado, deberán disponer de un espacio fijo de ubicación independientemente de su tiempo de permanencia en la vía pública. Dicha ubicación permitirá el acceso a estos contenedores desde el itinerario peatonal accesible que en ningún caso quedará invadido por el área destinada a su manipulación.

Artículo 29. *Bolardos.*

Los bolardos instalados en las áreas de uso peatonal tendrán una altura situada entre 0,75 y 0,90 m, un ancho o diámetro mínimo de 10 cm y un diseño redondeado y sin aristas. Serán de un color que contraste con el pavimento en toda la pieza o, como mínimo en su tramo superior, asegurando su visibilidad en horas nocturnas. Se ubicarán de forma alineada, y en ningún caso invadirán el itinerario peatonal accesible ni reducirán su anchura en los cruces u otros puntos del recorrido.

Artículo 30. *Elementos de protección al peatón.*

1. Se consideran elementos de protección al peatón las barandillas, los pasamanos, las vallas y los zócalos.

2. Se utilizarán barandillas para evitar el riesgo de caídas junto a los desniveles con una diferencia de cota de más de 0,55 m, con las siguientes características:

a) Tendrán una altura mínima de 0,90 m, cuando la diferencia de cota que protejan sea menor de 6 m, y de 1,10 m en los demás casos. La altura se medirá verticalmente desde el nivel del suelo. En el caso de las escaleras, la altura de las barandillas se medirá desde la línea inclinada definida por los vértices de los peldaños hasta el límite superior de las mismas.

b) No serán escalables, por lo que no dispondrán de puntos de apoyo entre los 0,20 m y 0,70 m de altura.

c) Las aberturas y espacios libres entre elementos verticales no superarán los 10 cm.

d) Serán estables, rígidas y estarán fuertemente fijadas.

3. Los pasamanos se diseñarán según los siguientes criterios:

a) Tendrán una sección de diseño ergonómico con un ancho de agarre de entre 4,5 cm y 5 cm de diámetro. En ningún caso dispondrán de cantos vivos.

b) Estarán separados del paramento vertical al menos 4 cm, el sistema de sujeción será firme y no deberá interferir el paso continuo de la mano en todo su desarrollo.

c) Se instalarán pasamanos dobles cuya altura de colocación estará comprendida, en el pasamanos superior, entre 0,95 y 1,05 m, y en el inferior entre 0,65 y 0,75 m. En el caso de las rampas, la altura de los pasamanos se medirá desde cualquier punto del plano inclinado, y en el caso de las escaleras, se medirá desde la línea inclinada definida por los vértices de los peldaños hasta el límite superior de las mismas.

d) Cuando una rampa o escalera fija tenga un ancho superior a 4,00 m, dispondrá de un pasamanos doble central.

4. Las vallas utilizadas en la señalización y protección de obras u otras alteraciones temporales de las áreas de uso peatonal serán estables y ocuparán todo el espacio a proteger de forma continua. Tendrán una altura mínima de 0,90 m y sus bases de apoyo en ningún caso podrán invadir el itinerario peatonal accesible. Su color deberá contrastar con el entorno y facilitar su identificación, disponiendo de una baliza luminosa que permita identificarlas en las horas nocturnas.

Artículo 31. *Elementos de señalización e iluminación.*

1. Con la finalidad de evitar los riesgos para la circulación peatonal derivados de la proliferación de elementos de señalización e iluminación en las áreas peatonales, éstos se agruparán en el menor número de soportes y se ubicarán junto a la banda exterior de la acera.
2. Cuando el ancho libre de paso no permita la instalación de elementos de señalización e iluminación junto al itinerario peatonal accesible, estos podrán estar adosados en fachada quedando el borde inferior a una altura mínima de 2,20 m.

Artículo 32. *Otros elementos.*

1. Las máquinas expendedoras, cajeros automáticos, teléfonos públicos y otros elementos que requieran manipulación instalados en las áreas de uso peatonal deberán ser accesibles a todas las personas.
2. El diseño del elemento deberá permitir la aproximación de una persona usuaria de silla de ruedas. Los dispositivos manipulables estarán a una altura comprendida entre 0,70 m y 1,20 m.
3. La ubicación de estos elementos permitirá el acceso desde el itinerario peatonal accesible e incluirá un área de uso frontal libre de obstáculos en la que pueda inscribirse un círculo de 1,50 m de diámetro sin invadir el itinerario peatonal accesible.
4. Las pantallas, botoneras y sistemas de comunicación interactiva disponibles en los elementos manipulables responderán a los criterios dispuestos en el artículo 47.
5. En los teléfonos públicos deberá señalizarse de manera táctil la tecla número 5. Todas las teclas deberán incorporar un sistema audible y subtítulo de confirmación de la pulsación.

Artículo 33. *Elementos vinculados a actividades comerciales.*

1. Los elementos vinculados a actividades comerciales disponibles en las áreas de uso peatonal deberán ser accesibles a todas las personas. En ningún caso invadirán o alterarán el itinerario peatonal accesible.
2. La superficie ocupada por las terrazas de bares e instalaciones similares disponibles en las áreas de uso peatonal deberá ser detectable, evitando cualquier elemento o situación que pueda generar un peligro a las personas con discapacidad visual. El diseño y ubicación de los elementos de estas instalaciones permitirán su uso por parte de todas las personas. Los toldos, sombrillas y elementos voladizos similares estarán a una altura mínima de 2,20 m y los paramentos verticales transparentes estarán señalizados según los criterios definidos en el artículo 41.
3. Los kioscos y puestos comerciales situados en las áreas de uso peatonal que ofrezcan mostradores de atención al público dispondrán de un espacio mínimo de 0,80 m de ancho que contará con una altura entre 0,70 m y 0,75 m, y un espacio libre inferior al plano de trabajo que permita la aproximación de una persona en silla de ruedas.

Artículo 34. *Cabinas de aseo público accesibles.*

1. Cuando se instalen, de forma permanente o temporal, cabinas de aseo público en las áreas de uso peatonal, como mínimo una de cada diez o fracción deberá ser accesible.
2. Las cabinas de aseo público accesibles deberán estar comunicadas con el itinerario peatonal accesible. Dispondrán en el exterior de un espacio libre de obstáculos en el que se pueda inscribir un círculo de 1,50 m delante de la puerta de acceso; dicho espacio en ningún caso coincidirá con el itinerario peatonal accesible, ni con el área barrida por la apertura de la puerta de la cabina.
3. El acceso estará nivelado con el itinerario peatonal accesible y no dispondrá de resaltes o escalones. La puerta de acceso será abatible hacia el exterior, o corredera y tendrá una anchura libre de paso mínima de 0,80 m.

4. El mecanismo de cierre de la puerta será de fácil manejo y posibilitará su apertura desde el exterior en caso de emergencia.
5. Junto a la puerta en el interior de la cabina habrá un espacio libre de obstáculos que permita inscribir un círculo de 1,50 m. La altura mínima en el interior de la cabina será de 2,20 m.
6. La cabina dispondrá de un lavabo con un espacio libre inferior que permita la aproximación de una persona en silla de ruedas y su cara superior estará a una altura máxima de 0,85 m.
7. Los mecanismos de accionamiento de lavabos y duchas serán pulsadores o palancas de fácil manejo. Tanto los grifos como demás mecanismos y elementos manipulables de la cabina de aseo estarán ubicados a una altura máxima de 0,95 m.
8. El inodoro tendrá el asiento a una altura entre 0,45 m y 0,50 m y dispondrá de un espacio lateral de 0,80 m de ancho para la transferencia desde una silla de ruedas.
9. Se instalará una barra de apoyo fija en la lateral del inodoro junto a la pared y una barra de apoyo abatible junto al espacio lateral de transferencia. Las barras de apoyo se situarán a una altura entre 0,70 m y 0,75 m, y tendrán una longitud mínima de 0,70 m.
10. Cuando las cabinas dispongan de ducha, su área de utilización deberá estar nivelada con el pavimento circundante. Dispondrá de un asiento de 0,40 m de profundidad por 0,40 m de anchura, ubicado a una altura entre 0,45 m y 0,50 m. El asiento tendrá un espacio lateral de 0,80 m de ancho para la transferencia desde una silla de ruedas.

CAPÍTULO IX

Elementos vinculados al transporte

Artículo 35. *Plazas de aparcamiento reservadas para personas con movilidad reducida.*

1. Los principales centros de actividad de las ciudades deberán disponer de plazas de aparcamiento reservadas y diseñadas para su uso por personas con movilidad reducida. Como mínimo una de cada cuarenta plazas o fracción, independientemente de las plazas destinadas a residencia o lugares de trabajo, será reservada y cumplirá con los requisitos dispuestos en este artículo.
2. Deberán ubicarse lo más próximas posible a los puntos de cruce entre los itinerarios peatonales accesibles y los itinerarios vehiculares, garantizando el acceso desde la zona de transferencia hasta el itinerario peatonal accesible de forma autónoma y segura. Aquellas plazas que no cumplan con el requisito anterior deberán incorporar un vado que cumpla con lo establecido en el artículo 20, para permitir el acceso al itinerario peatonal accesible desde la zona de transferencia de la plaza.
3. Tanto las plazas dispuestas en perpendicular, como en diagonal a la acera, deberán tener una dimensión mínima de 5,00 m de longitud × 2,20 m de ancho y además dispondrán de una zona de aproximación y transferencia lateral de una longitud igual a la de la plaza y un ancho mínimo de 1,50 m. Entre dos plazas contiguas se permitirán zonas de transferencia lateral compartidas manteniendo las dimensiones mínimas descritas anteriormente.

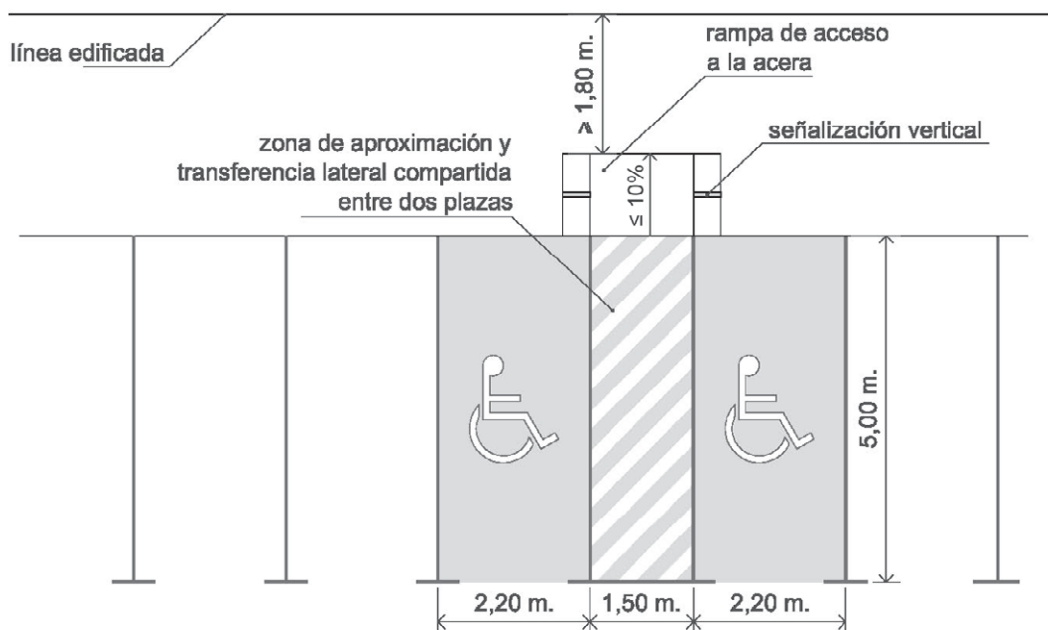

Figura 1. Plazas de aparcamiento reservadas dispuestas en perpendicular a la acera y con acceso compartido

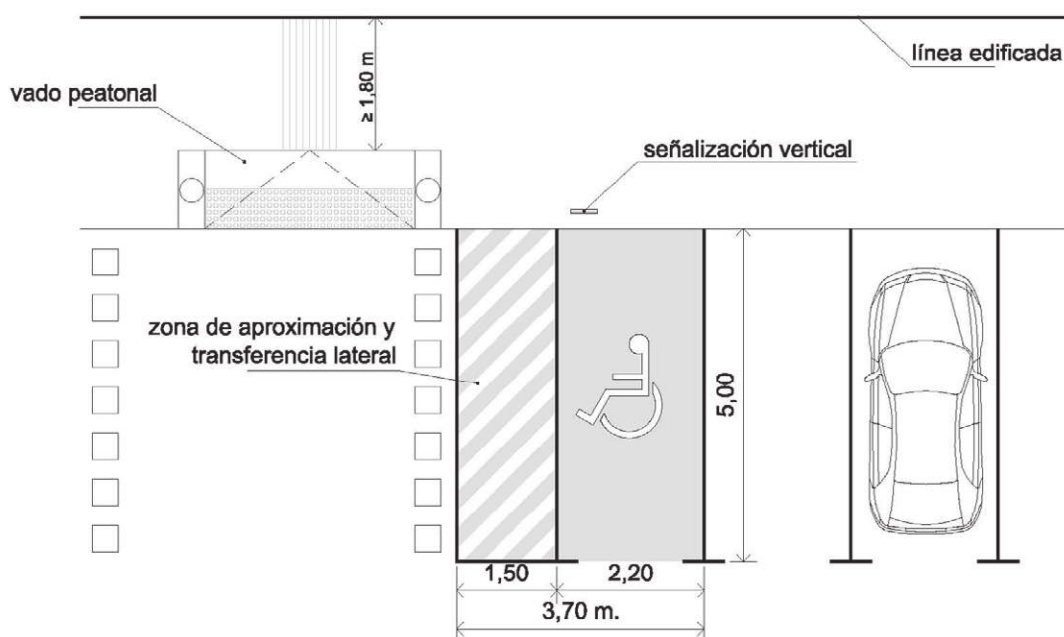

Figura 2. Plaza de aparcamiento reservada con acceso desde paso de peatones

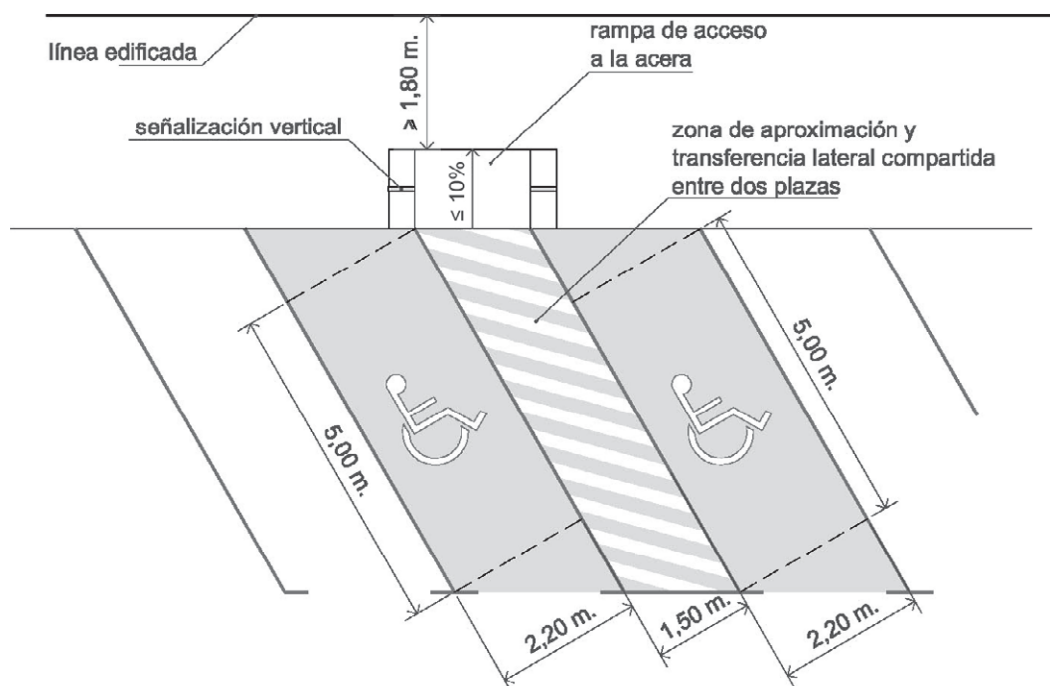

Figura 3. Plazas de aparcamiento reservadas dispuestas en diagonal a la acera y con acceso compartido

4. Las plazas dispuestas en línea tendrán una dimensión mínima de 5,00 m de longitud $\times$ 2,20 m de ancho y además dispondrán de una zona de aproximación y transferencia posterior de una anchura igual a la de la plaza y una longitud mínima de 1,50 m.

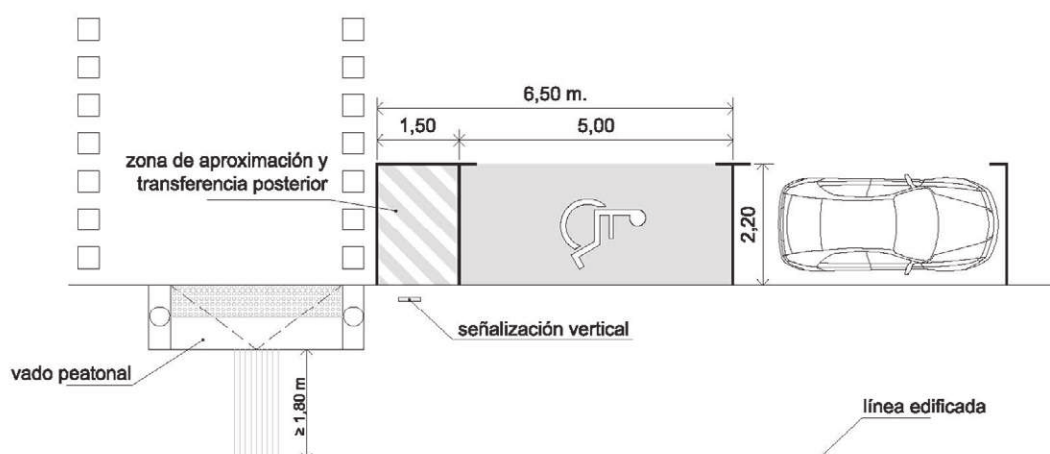

Figura 4. Plaza de aparcamiento en línea con acceso desde paso de peatones

5. Las plazas de aparcamiento reservadas para personas con movilidad reducida estarán señalizadas horizontal y verticalmente con el Símbolo Internacional de Accesibilidad, cumpliendo lo establecido en el artículo 43.

Artículo 36. Paradas y marquesinas de espera del transporte público.

Las paradas y marquesinas de espera del transporte público se situarán próximas al itinerario peatonal accesible, estarán conectadas a éste de forma accesible y sin invadirlo, y cumplirán las características establecidas en el Real Decreto 1544/2007, de 23 de noviembre, por el que se regulan las condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y utilización de los modos de transporte para personas con discapacidad..

Artículo 37. Entradas y salidas de vehículos.

Ningún elemento relacionado con las entradas y salidas de vehículos (puertas, vados, etc.) podrá invadir el espacio del itinerario peatonal accesible, y además cumplirá lo dispuesto en los artículos 13 y 42.

Artículo 38. Carriles reservados al tránsito de bicicletas.

1. Los carriles reservados al tránsito de bicicletas tendrán su propio trazado en los espacios públicos urbanizados, debidamente señalizado y diferenciado del itinerario peatonal.

2. Su trazado respetará el itinerario peatonal accesible en todos los elementos que conforman su cruce con el itinerario vehicular.

3. Los carriles reservados al tránsito de bicicletas que discurran sobre la acera no invadirán en ningún momento el itinerario peatonal accesible ni interrumpirán la conexión de acceso desde este a los elementos de mobiliario urbano o instalaciones a disposición de las personas. Para ello estos carriles se dispondrán lo mas próximos posible al límite exterior de la acera, evitando su cruce con los itinerarios de paso peatonal a nivel de acera, y manteniendo siempre la prioridad del paso peatonal.

CAPÍTULO X

Obras e intervenciones en la Vía Pública

Artículo 39. Condiciones generales de las obras e intervenciones en la vía pública.

1. Las obras e intervenciones que se realicen en la vía pública deberán garantizar las condiciones generales de accesibilidad y seguridad de las personas en los itinerarios peatonales.

2. Cuando el itinerario peatonal accesible discurra por debajo de un andamio, deberá ser señalizado mediante balizas lumínicas.

3. Cuando las características, condiciones o dimensiones del andamio o valla de protección de las obras no permitan mantener el itinerario peatonal accesible habitual se instalará un itinerario peatonal accesible alternativo, debidamente señalizado, que deberá garantizar la continuidad en los encuentros entre éste y el itinerario peatonal habitual, no aceptándose en ningún caso la existencia de resaltes.

4. Los cambios de nivel en los itinerarios alternativos serán salvados por planos inclinados o rampas con una pendiente máxima del 10%, cumpliendo en todo caso con lo establecido en el artículo 14.

5. Las zonas de obras quedarán rigurosamente delimitadas con elementos estables, rígidos sin cantos vivos y fácilmente detectables. Dispondrán de una señalización luminosa de advertencia de destellos anaranjados o rojizos al inicio y final del vallado y cada 50 m o fracción. Se garantizará la iluminación en todo el recorrido del itinerario peatonal de la zona de obras.

6. Los andamios o vallas dispondrán de una guía o elemento horizontal inferior que pueda ser detectada por las personas con discapacidad visual y un pasamano continuo instalado a 0,90 m de altura.

7. Los elementos de acceso y cierre de la obra, como puertas y portones destinados a entrada y salida de personas, materiales y vehículos no invadirán el itinerario peatonal

accesible. Se evitarán elementos que sobresalgan de las estructuras; en caso de su existencia se protegerán con materiales seguros y de color contrastado, desde el suelo hasta una altura de 2,20 m.

8. Los itinerarios peatonales en las zonas de obra en la vía pública se señalizarán mediante el uso de una franja de pavimento táctil indicador, siguiendo los parámetros establecidos en el artículo 46.

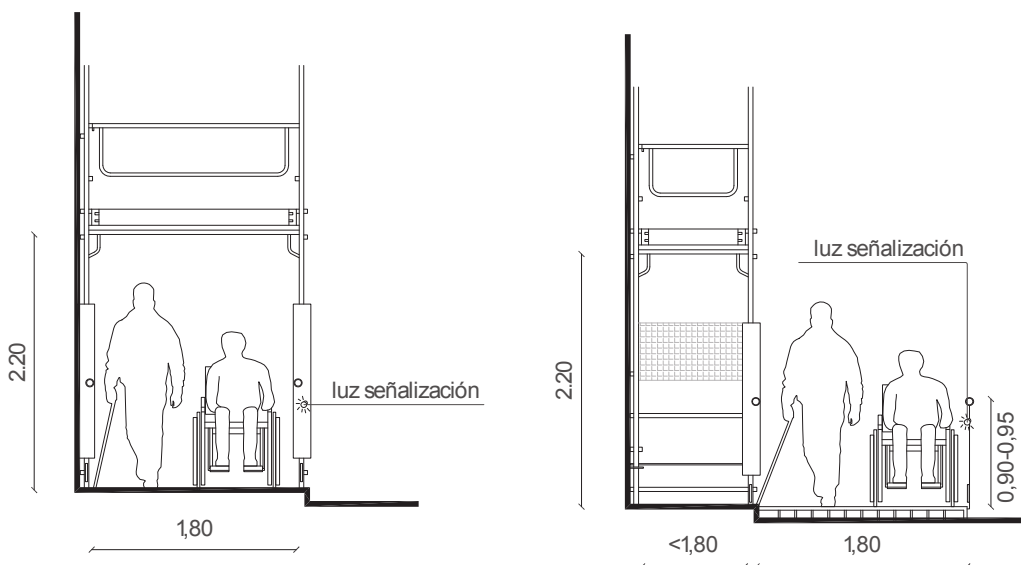

Figura 5. Ejemplo de obras con itinerario peatonal accesible que transcurre bajo andamio (izquierda) y recorrido alternativo fuera de él (derecha)

CAPÍTULO XI

Señalización y comunicación sensorial

Artículo 40. *Condiciones generales de la señalización y comunicación sensorial.*

1. Todo sistema de señalización y comunicación que contenga elementos visuales, sonoros o táctiles, a disposición de las personas en los espacios públicos urbanizados, deberá incorporar los criterios de diseño para todos a fin de garantizar el acceso a la información y comunicación básica y esencial a todas las personas.

2. En todo itinerario peatonal accesible las personas deberán tener acceso a la información necesaria para orientarse de manera eficaz durante todo el recorrido y poder localizar los distintos espacios y equipamientos de interés. La información deberá ser comunicada de manera analógica a través de un sistema de señales, rótulos e indicadores, distribuidos de manera sistematizada en el área de uso peatonal, instalados y diseñados para garantizar una fácil lectura en todo momento.

Artículo 41. *Características de la señalización visual y acústica.*

1. Los rótulos, carteles y plafones informativos se diseñarán siguiendo los estándares definidos en las normas técnicas correspondientes. Para su correcto diseño y colocación se tendrán en cuenta los siguientes criterios básicos:

- a) La información del rótulo debe ser concisa, básica y con símbolos sencillos.
- b) Se situarán en lugares bien iluminados a cualquier hora, evitando sombras y reflejos.
- c) Se evitarán obstáculos, cristales u otros elementos que dificulten la aproximación o impidan su fácil lectura.
- d) Cuando se ubiquen sobre planos horizontales tendrán una inclinación entre 30° y 45°.

2. El tamaño de las letras y el contraste entre fondo y figura se acogerán a las siguientes condiciones:

- a) Se deberá utilizar fuentes tipo Sans Serif.
- b) El tamaño de las fuentes estará determinado por la distancia a la que podrá situarse el observador, de acuerdo con la siguiente tabla:

Tamaño de textos según la distancia

Distancia (cm)	Tamaño Mínimo (cm)	Tamaño Recomendable (cm)
≥5,00	0,7	14,0
4,00	5,6	11,0
3,00	4,2	8,4
2,00	2,8	5,6
1,00	1,4	2,8
0,50	0,7	1,4

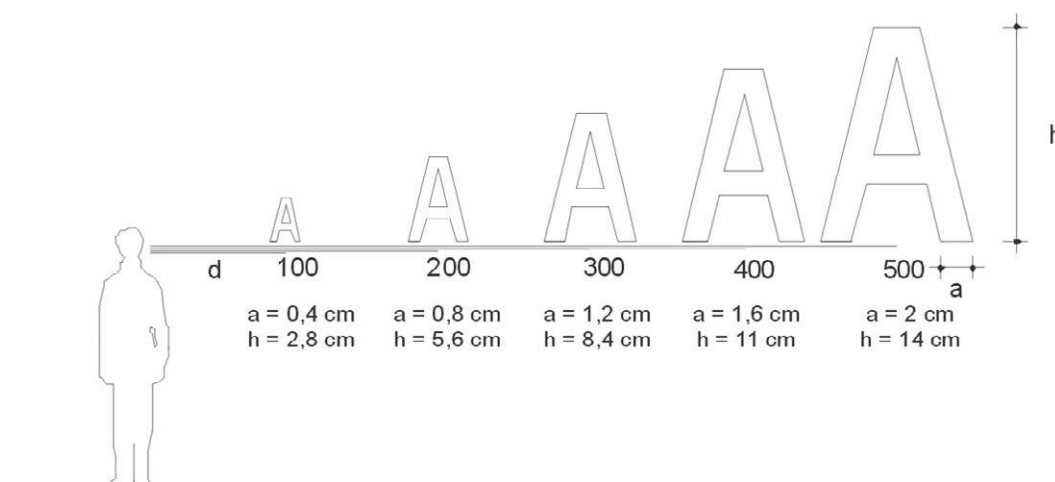

Figura 6. Tamaño de las letras en la señalización de acuerdo con la distancia de lectura

c) El rótulo deberá contrastar cromáticamente con el paramento sobre el que esté ubicado. Los caracteres o pictogramas utilizados deberán contrastar con el fondo. El color de base será liso y el material utilizado no producirá reflejos.

3. Las luminarias se colocarán uniformemente y en línea en el espacio de uso peatonal para conseguir una iluminación adecuada, especialmente en las esquinas e intersecciones, y una guía de dirección. Se resaltarán puntos de interés tales como carteles informativos, números, indicadores, planos, etc. utilizando luces directas sobre ellos, sin producir reflejos ni deslumbramientos, para facilitar su localización y visualización.

4. Todas las superficies vidriadas deben incorporar elementos que garanticen su detección. Han de estar señalizadas con dos bandas horizontales opacas, de color vivo y contrastado con el fondo propio del espacio ubicado detrás del vidrio y abarcando toda la anchura de la superficie vidriada. Las bandas cumplirán las especificaciones de la norma UNE 41500 IN, debiendo tener una anchura de entre 5 y 10 cm y estarán colocadas de modo que la primera quede situada a una altura comprendida entre 0,85 m y 1,10 m, y la segunda entre 1,50 m y 1,70 m, contadas ambas desde el nivel del suelo. Estas regulaciones de señalización se podrán obviar cuando la superficie vidriada contenga otros elementos

informativos que garanticen suficientemente su detección o si existe mobiliario detectable a todo lo largo de dichas superficies.

5. La información ofrecida de forma sonora en zonas de gran concurrencia de público, estará disponible también de forma escrita por medio de paneles u otros sistemas visuales que serán colocados de forma perfectamente visible y fácilmente detectables en cualquier momento.

Artículo 42. Aplicaciones reguladas de la señalización visual y acústica.

1. En todos los puntos de cruce se deberá incluir la información de nombres de calles. La numeración de cada parcela o portal deberá ubicarse en un sitio visible. El diseño y ubicación de las señales deberá ser uniforme en cada municipio o población.

2. Las salidas de emergencia de establecimientos de pública concurrencia cumplirán las siguientes determinaciones:

a) Dispondrán de un sistema de señalización acústica y visual perceptible desde el itinerario peatonal accesible y conectado al sistema general de emergencia del establecimiento al que pertenezcan.

b) Los establecimientos que incluyan vehículos de emergencia dentro de su dotación (parques de bomberos, comisarías de policía, hospitales, etc.), dispondrán de un sistema conectado a los semáforos instalados en su entorno inmediato que se activará automáticamente en caso de salida o llegada de un vehículo de emergencia. Éste sistema modificará la señal de los semáforos durante el tiempo que dure la emergencia de modo que éstos emitan señales lumínicas y acústicas que avisen de la situación de alerta a las personas que circulen por los itinerarios peatonales o vehiculares próximos.

Artículo 43. Aplicaciones del Símbolo Internacional de Accesibilidad.

1. Con el objeto de identificar el acceso y posibilidades de uso de espacios, instalaciones y servicios accesibles se deberá señalar permanentemente con el Símbolo Internacional de Accesibilidad homologado lo siguiente:

a) Los itinerarios peatonales accesibles dentro de áreas de estancia, cuando existan itinerarios alternativos no accesibles.

b) Las plazas de aparcamiento reservadas para personas con movilidad reducida y los itinerarios peatonales accesibles de acceso a ellas, incluyendo las reservadas en instalaciones de uso público.

c) Las cabinas de aseo público accesibles.

d) Las paradas del transporte público accesible, incluidas las de taxi en las que exista un servicio permanente de vehículo adaptado.

2. El diseño, estilo, forma y proporción del Símbolo Internacional de Accesibilidad se corresponderá con lo indicado por la Norma Internacional ISO 7000, que regula una figura en color blanco sobre fondo azul Pantone Reflex Blue.

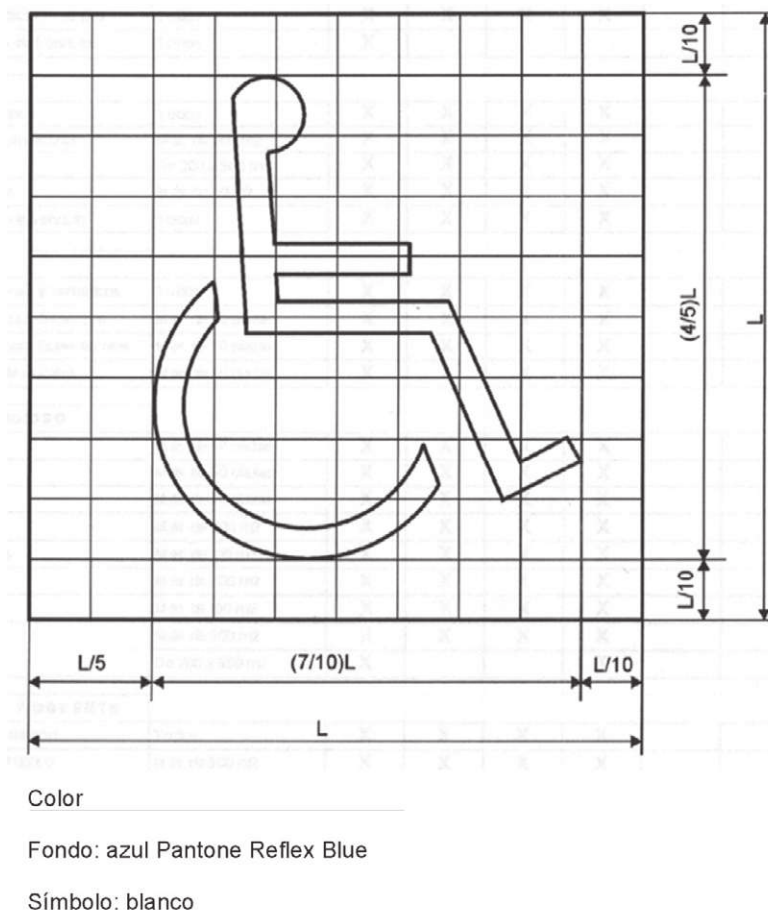

Figura 7. El Símbolo Internacional de Accesibilidad, SIA

Artículo 44. Características de la señalización táctil.

1. En todo itinerario peatonal accesible se deberán considerar y atender las necesidades de información y orientación de las personas con discapacidad visual. Para ello se aplicarán las condiciones de diseño e instalación de señales dispuestas en el presente artículo, y el sistema de encaminamiento y advertencia en el pavimento establecido en los artículos 45 y 46.

2. Siempre que un rótulo, plafón o cartel esté ubicado en la zona ergonómica de interacción del brazo (en paramentos verticales, entre 1,25 m y 1,75 m y en planos horizontales, entre 0,90 m y 1,25 m), se utilizará el braille y la señalización en alto relieve para garantizar su lectura por parte de las personas con discapacidad visual. En tal caso se cumplirán las siguientes condiciones:

- a) Se ubicarán los caracteres en braille en la parte inferior izquierda, a una distancia mínima de 1 cm. y máxima de 3 cm del margen izquierdo e inferior del rótulo.
- b) Los símbolos y pictogramas deberán ser de fácil comprensión. Se aplicarán los criterios técnicos del informe UNE 1-142-90 «Elaboración y principios para la aplicación de los pictogramas destinados a la información del público».
- c) Los pictogramas indicadores de accesibilidad deberán seguir los parámetros establecidos por la norma ISO 7000:2004.

d) La altura de los símbolos no será inferior a los 3 cm. El relieve tendrá entre 1 mm y 5 mm para las letras y 2 mm para los símbolos.

3. En espacios de grandes dimensiones, itinerarios peatonales accesibles y zonas de acceso a áreas de estancia (parques, jardines, plazas, etc.), en los que se incluyan mapas, planos o maquetas táctiles con la finalidad de ofrecer a las personas con discapacidad visual la información espacial precisa para poder orientarse en el entorno, éstos deberán cumplir las siguientes condiciones:

a) Representarán los espacios accesibles e itinerarios más utilizados o de mayor interés.

b) No se colocarán obstáculos en frente ni se protegerán con cristales u otros elementos que dificulten su localización e impidan la interacción con el elemento.

c) En áreas de estancia se situarán en la zona de acceso principal, a una altura entre 0,90 y 1,20 m.

d) La representación gráfica propia de un plano (líneas, superficies) se hará mediante relieve y contraste de texturas.

Artículo 45. *Tipos de pavimento táctil indicador en itinerarios peatonales accesibles.*

1. Todo itinerario peatonal accesible deberá usar pavimentos táctiles indicadores para orientar, dirigir y advertir a las personas en distintos puntos del recorrido, sin que constituyan peligro ni molestia para el tránsito peatonal en su conjunto.

2. El pavimento táctil indicador será de material antideslizante y permitirá una fácil detección y recepción de información mediante el pie o bastón blanco por parte de las personas con discapacidad visual. Se dispondrá conformando franjas de orientación y ancho variable que contrastarán cromáticamente de modo suficiente con el suelo circundante. Se utilizarán dos tipos de pavimento táctil indicador, de acuerdo con su finalidad:

a) Pavimento táctil indicador direccional, para señalar encaminamiento o guía en el itinerario peatonal accesible así como proximidad a elementos de cambio de nivel. Estará constituido por piezas o materiales con un acabado superficial continuo de acanaladuras rectas y paralelas, cuya profundidad máxima será de 5 mm.

b) Pavimento táctil indicador de advertencia o proximidad a puntos de peligro. Estará constituido por piezas o materiales con botones de forma troncocónica y altura máxima de 4 mm, siendo el resto de características las indicadas por la norma UNE 127029. El pavimento se dispondrá de modo que los botones formen una retícula ortogonal orientada en el sentido de la marcha, facilitando así el paso de elementos con ruedas.

Artículo 46. *Aplicaciones del pavimento táctil indicador.*

1. Cuando el itinerario peatonal accesible no disponga de línea de fachada o elemento horizontal que materialice físicamente el límite edificado a nivel del suelo, éste se sustituirá por una franja de pavimento táctil indicador direccional, de una anchura de 0,40 m, colocada en sentido longitudinal a la dirección del tránsito peatonal, sirviendo de guía o enlace entre dos líneas edificadas.

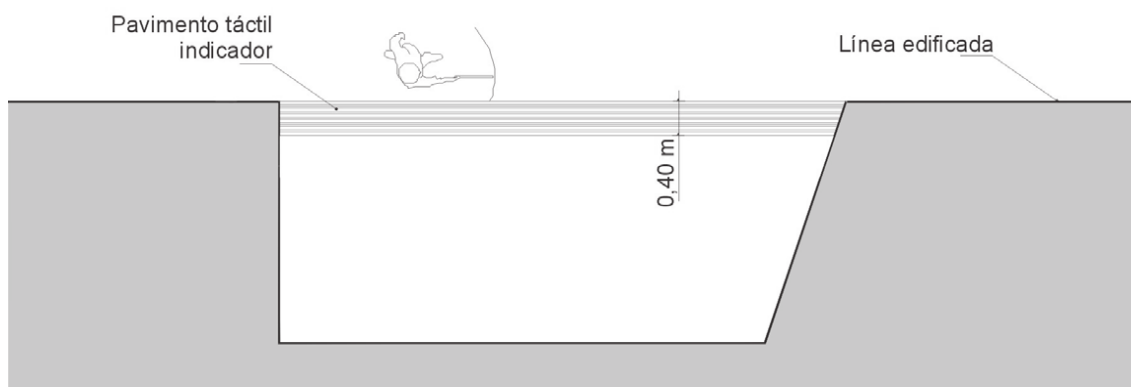

Figura 8. Franja de pavimento táctil indicador direccional que da continuidad a la línea edificada

2. Para indicar proximidad a elementos de cambio de nivel, el pavimento táctil indicador se utilizará de la siguiente forma:

a) En rampas y escaleras se colocarán franjas de pavimento táctil indicador de tipo direccional, en ambos extremos de la rampa o escalera y en sentido transversal al tránsito peatonal. El ancho de dichas franjas coincidirá con el de la rampa o escalera y fondo de 1,20 m.

b) En ascensores se colocarán franjas de pavimento táctil indicador de tipo direccional frente a la puerta del ascensor, en todos los niveles y en sentido transversal al tránsito peatonal. El ancho de las franjas coincidirá con el de la puerta de acceso y fondo de 1,20 m.

3. Los puntos de cruce entre en el itinerario peatonal y el itinerario vehicular situados a distinto nivel se señalarán de la siguiente forma:

a) Se dispondrá una franja de pavimento táctil indicador direccional de una anchura de 0,80 m entre la línea de fachada o elemento horizontal que materialice físicamente el límite edificado a nivel del suelo y el comienzo del vado peatonal. Dicha franja se colocará transversal al tráfico peatonal que discurre por la acera y estará alineada con la correspondiente franja señalizadora ubicada al lado opuesto de la calzada.

b) Para advertir sobre la proximidad de la calzada en los puntos de cruce entre el itinerario peatonal y el itinerario vehicular, se colocará sobre el vado una franja de 0,60 m de fondo de pavimento táctil indicador de botones a lo largo de la línea de encuentro entre el vado y la calzada.

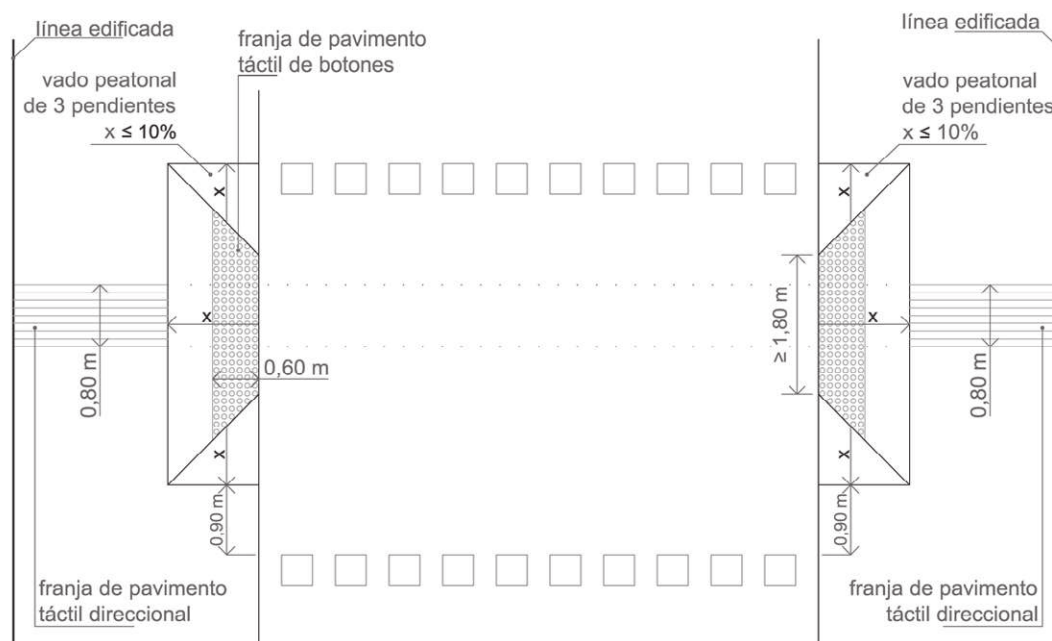

Figura 9. Cruce a distinto nivel: ejemplo de aplicación de la señalización táctil en vados de tres planos inclinados

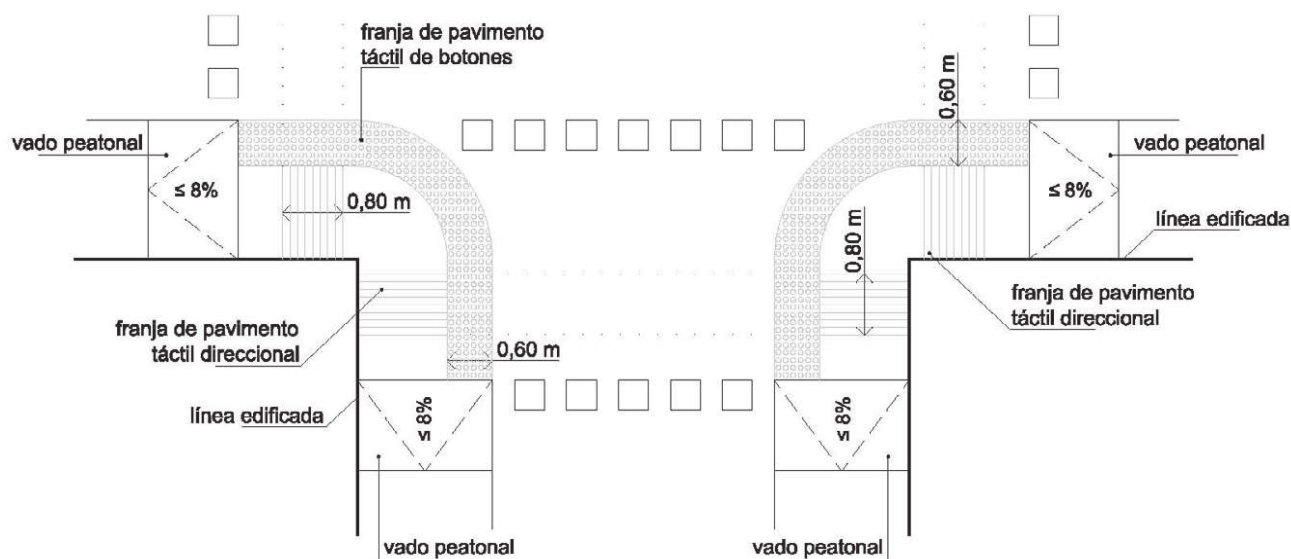

Figura 10. Cruce a distinto nivel: ejemplo de aplicación de la señalización táctil en esquinas donde la acera se rebaja al nivel de la calzada

4. Los puntos de cruce entre el itinerario peatonal y el itinerario vehicular, cuando están al mismo nivel, se señalizarán mediante una franja de 0,60 m de fondo de pavimento táctil indicador de botones que ocupe todo el ancho de la zona reservada al itinerario peatonal. Para facilitar la orientación adecuada de cruce se colocará otra franja de pavimento indicador direccional de 0,80m de ancho entre la línea de fachada y el pavimento táctil indicador de botones.

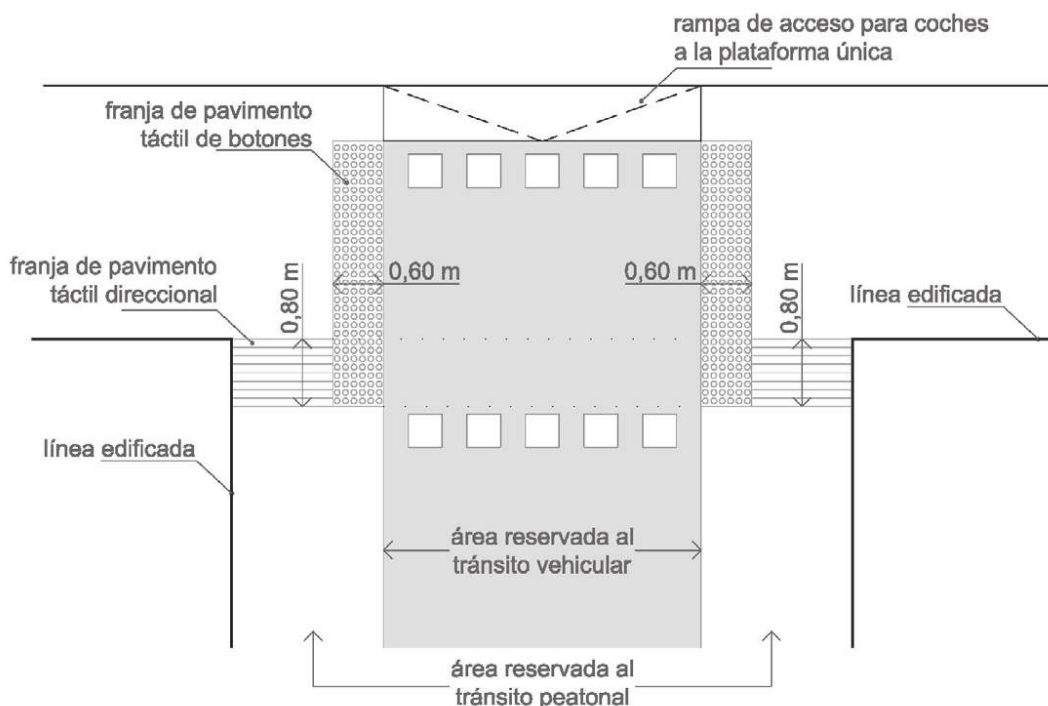

Figura 11. Cruce al mismo nivel: ejemplo de aplicación de la señalización táctil

5. Las isletas ubicadas en los puntos de cruce entre el itinerario peatonal y el itinerario vehicular se señalizarán de la siguiente forma:

a) Las isletas ubicadas a nivel de calzada dispondrán de dos franjas de pavimento táctil indicador de botones, de una anchura igual a la del paso de peatones y 0,40 m de fondo, colocadas en sentido transversal a la marcha y situadas en los límites entre la isleta y el itinerario vehicular; unidas por una franja de pavimento táctil direccional de 0,80 m de fondo, colocada en sentido longitudinal a la marcha.

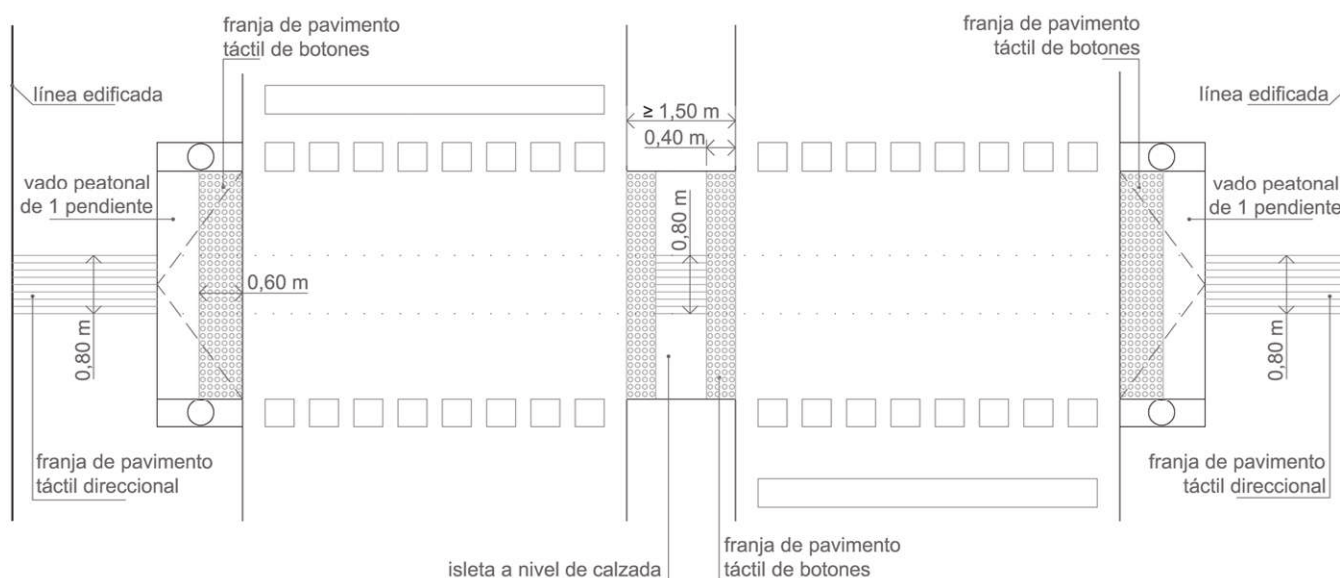

Figura 12. Cruce con isleta al mismo nivel de la calzada: ejemplo de aplicación de la señalización táctil

b) Las isletas ubicadas al mismo nivel de las aceras dispondrán de una franja de pavimento táctil indicador direccional de 0,80 m de fondo, colocada en sentido longitudinal a la marcha entre los dos vados peatonales, y éstos dispondrán de la señalización táctil descrita en el apartado 3 del presente artículo.

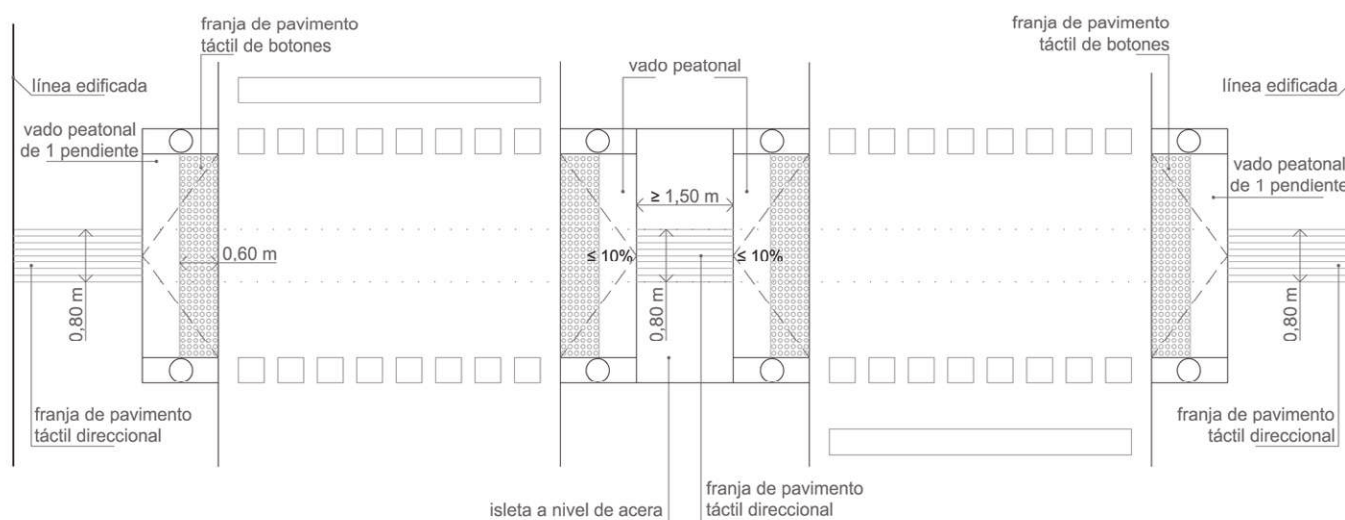

Figura 13. Cruce con isleta al mismo nivel de las aceras: ejemplo de aplicación de la señalización táctil

6. En la señalización de obras y actuaciones que invadan el itinerario peatonal accesible, se utilizará un pavimento táctil indicador direccional provisional de 0,40 m de fondo que sirva de guía a lo largo del recorrido alternativo.

7. Para señalar cruces o puntos de decisión en los itinerarios peatonales accesibles se utilizará el siguiente pavimento:

- a) Piezas de pavimento liso, en el espacio de intersección que resulta del cruce de dos o más franjas de encaminamiento.
- b) Piezas en inglete en cambios de dirección a 90°.

Artículo 47. Comunicación Interactiva.

1. Las normas establecidas en este artículo son aplicables a aquellos elementos que, para su funcionamiento, requieren de la interacción de las personas con aquéllos (cajeros automáticos, sistemas de llamada o apertura, máquinas expendedoras, elementos de comunicación informatizados, etc.).

2. Los elementos manipulables se instalarán en espacios fácilmente localizables y accesibles, y cumplirán las características dispuestas en el artículo 32.

3. La información principal contenida en los elementos manipulables será accesible mediante la incorporación de macrocaracteres, altorrelieve y braille, incorporándose dispositivos de información sonora.

4. En caso de que el elemento manipulable disponga de pantalla, ésta se instalará ligeramente inclinada entre 15° y 30°, a una altura entre 1,00 y 1,40 m, asegurando la visibilidad de una persona sentada.

5. Se recomienda que los elementos manipulables que dispongan de medios informáticos de interacción con el público, cuenten con las adaptaciones precisas que permitan el uso del braille, o la conversión en voz y la ampliación de caracteres.

199504-004

Decret 135/1995, de 24 de març, de desplegament de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'aprovació del Codi d'accessibilitat. (DOGC núm. 2043, de 28 d'abril de 1995)(Correcció d'errades en el DOGC núm. 2152, pàg. 319, de 10.1.1996).

NOTA: En aquest text podeu fer la recerca dels articles mitjançant el sumari.

La Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, modificada pel Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, disposa que el Govern de la Generalitat haurà d'aprovar un Codi d'accessibilitat que refongui totes les normes dictades en la matèria i, alhora, faculta el mateix Govern i els consellers competents per efectuar el desplegament reglamentari.

Per raons tècniques i d'eficàcia, s'ha considerat convenient unificar refosa i desplegament en una sola norma, la qual cosa facilita també la tasca dels operadors jurídics i professionals i reforça les garanties dels sectors afectats respecte a l'aplicació de la norma, aclarint i ordenant un conjunt de disposicions de diversa índole, disperses i, de vegades, difícils d'harmonitzar.

El projecte s'ha estructurat seguint parcialment la sistemàtica de la Llei 20/1991, però incorporant-hi, a més, altres aspectes poc desenvolupats en aquesta. El Decret es compon d'onze capítols, tres disposicions addicionals, dues disposicions derogatòries, una disposició transitòria i dues disposicions finals. Juntament amb aquesta part dispositiva, el Decret opta per detallar els aspectes més tècnics de la disposició en diversos annexos.

El capítol primer, sota la denominació de Disposicions directives, recull un conjunt de conceptes generals necessaris per a la concreció i delimitació de les normes que després es despleguen. Els capítols segon, tercer i quart contenen les disposicions sobre els diferents tipus de barreres arquitectòniques, les urbanístiques, les de l'edificació i les del transport. Aquests capítols es complementen amb els corresponents annexos, que detallen les especificacions tècniques aplicables.

Les barreres a la comunicació, els criteris d'actuació de les quals es recullen al capítol 5, mereixen una consideració especial, ja que respecte a elles es refon i es desenvolupa un dels aspectes més innovadors de la Llei, on es concreta el seu vessant de promoció de l'accessibilitat.

El capítol 6 refon les normes dictades sobre la targeta d'aparcament per a vehicles que portin persones amb disminució, tot i que modifica determinats aspectes de procediment. Per la seva banda, el capítol 7 regula l'acció de foment en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres i, obeint el mandat parlamentari, crea el fons per a la supressió de barreres arquitectòniques i la dotació d'ajudes tècniques.

El capítol 8 es dedica a les mesures de control i seguiment, que s'efectuarà mitjançant el conjunt d'actuacions que el Decret regula, per les diferents administracions públiques segons l'àmbit de les respectives competències. El capítol 9, per la seva part, refon totes les normes existents sobre els òrgans de participació dels diversos sectors implicats o afectats, tant públics com privats, en els diversos àmbits en què es desenvolupen les actuacions en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

Els darrers capítols regulen la simbologia i el règim sancionador. El símbol internacional d'accessibilitat es recull al capítol 10, que es complementa amb un annex descriptiu. Finalment, el capítol 11 regula el règim sancionador d'acord amb els principis de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i també amb el que estableix el Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, aprovat en virtut de l'habilitació efectuada per la Llei 2/1994, de 24 de març, de bases de delegació en el Govern per a l'adequació de les lleis de Catalunya a l'esmentada Llei 30/1992, i d'acord també amb el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat.

Per tant, amb els informes del Consell General de Serveis Socials, del Consell Sectorial d'Atenció a Persones amb Disminució, de la Comissió de Govern Local, del Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques i vist el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, en aplicació de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat, a proposta dels consellers de Benestar Social i de Política Territorial i Obres Públiques i d'acord amb el Govern,

Decreto:

Capítol 1

Disposicions directives

Article 1

Objecte

En aplicació de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, és objecte d'aquest Reglament el desplegament d'aquesta, així com l'aprovació de la refosa de les normes reglamentàries dictades per garantir a les persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació l'accessibilitat i la utilització dels béns i serveis de la societat i també promoure la utilització d'ajudes tècniques adequades que permetin millorar la qualitat de vida d'aquestes persones, mitjançant l'establiment de les mesures de foment i de control en el compliment de la normativa adreçada a suprimir i evitar qualsevol tipus de barrera o obstacle físic o sensorial.

Article 2

Àmbit d'aplicació

El que disposa aquest Reglament és d'aplicació a les actuacions que es realitzin a Catalunya en matèria d'urbanisme, edificació, transport i comunicació, per qualsevol persona, sigui individual o física o bé jurídica, pública o privada.

Article 3

Persona amb limitacions o mobilitat reduïda

3.1 S'entén per persona amb limitacions aquella que temporalment o permanentment té limitada la capacitat d'utilitzar el medi o relacionar-s'hi.

3.2 S'entén per persona amb mobilitat reduïda aquella que té limitada temporalment o permanent la possibilitat de desplaçar-se.

Article 4

Barreres arquitectòniques

4.1 Als efectes d'aquest Reglament, s'entenen per barreres arquitectòniques tots aquells impediments, traves o obstacles físics que limiten o impedeixen la llibertat de moviment de les persones.

4.2 Les barreres arquitectòniques es classifiquen en:
Barreres arquitectòniques urbanístiques (BAU). Són aquelles que es troben a les vies i als espais lliures d'ús públic.

Barreres arquitectòniques en l'edificació pública o privada (BAE). Són aquelles que es troben a l'interior dels edificis o en el seu accés.

Barreres arquitectòniques en els transports (BAT). Són les que es troben en el transport.

Article 5

Barreres en la comunicació

5.1 De conformitat amb el que estableix l'article 3 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, constitueixen barreres en la comunicació als efectes d'aquest Reglament tots aquells impediments per a l'expressió i la recepció de missatges, sigui per comunicació directa o a través dels mitjans de comunicació, siguin o no de masses.

5.2 Als efectes d'aquest Reglament, s'ha d'entendre com a mitjans de comunicació tant aquells que tenen per finalitat la comunicació personal individualitzada, com telèfon, telègraf, fax o qualsevol altre mitjà o instrument electrònic, informàtic o telemàtic, com aquells que tenen per finalitat la comunicació de masses, com premsa, ràdio, televisió i altres.

Article 6

De l'accessibilitat

6.1 Als efectes d'aquesta disposició, s'entén per accessibilitat la característica de l'urbanisme, l'edificació, el transport o els mitjans de comunicació que permet a qualsevol persona la seva utilització.

6.2 Als efectes de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques en l'edificació, es consideren tres tipus d'espais, instal·lacions o serveis en funció del seu nivell d'accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda: els adaptats, els practicables i els convertibles.

La tipologia esmentada s'aplicarà també en l'urbanisme i en el transport.

6.3 Un espai, una instal·lació o un servei es considera adaptat si s'ajusta als requeriments funcionals i dimensionals que garanteixen la seva utilització autònoma i amb comoditat per les persones amb mobilitat reduïda o qualsevulla altra limitació.

6.4 Un espai, una instal·lació o un servei es considera practicable quan, sense ajustar-se a tots els requeriments abans esmentats, això no n'impedeix la utilització de forma autònoma per les persones amb mobilitat reduïda o qualsevulla altra limitació.

6.5 Un espai, una instal·lació o un servei és convertible quan, mitjançant modificacions d'escassa entitat i baix cost que no afectin la seva configuració essencial, pot transformar-se, almenys, en practicable.

Article 7

Vies i espais lliures d'ús públic

7.1 Es consideren vies i espais lliures d'ús públic als efectes de barreres arquitectòniques urbanístiques i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:

Els que formen part del domini públic i són destinats a l'ús o al servei públic.

Els que formen part de béns de propietat privada, susceptibles de ser utilitzats pel públic en general amb motiu de les funcions que hi desenvolupa algun ens públic, directament o indirectament.

Els que formen part de béns de propietat privada afectes a alguna servitud a l'ús públic.

7.2 També es considera espai lliure d'ús públic aquell susceptible de ser utilitzat pel públic en general, sigui o no sigui mitjançant el pagament d'un preu, quota o similar.

Article 8

Edificis públics, privats i espais comunitaris

8.1 Es consideren edificis públics als efectes de barreres arquitectòniques en l'edificació i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:

Els que estan afectes a un servei públic.

Els que pertanyen privativament a l'Estat, la Generalitat, entitats locals o altres entitats de caràcter públic o amb participació majoritària de caràcter públic.

8.2 Es consideren edificis privats els que pertanyen a persones particulars, individualment o col·lectivament.

8.3 Es considera que un edifici de titularitat pública o privada és destinat a l'ús públic quan un espai, instal·lació o servei d'aquest és susceptible de ser utilitzat per una pluralitat indeterminada de persones per a la realització d'activitats d'interès social o pel públic en general.

8.4 Es consideren espais d'ús comunitari aquells que estan al servei d'un conjunt d'espais privats i a disposició dels seus usuaris.

Article 9

Mitjans de transport

Es consideren mitjans de transport als efectes d'aquest Reglament tots aquells que tenen per finalitat el transport de persones i reben un preu o taxa com a contraprestació.

També els vehicles privats que transporten, habitualment, persones amb mobilitat reduïda.

Article 10

Ajudes tècniques

Als efectes del present Reglament, s'entén per ajuda tècnica tot mitjà que, actuant com a intermediari entre la persona amb mobilitat reduïda o qualsevulla altra limitació i l'entorn, possibiliti l'eliminació de tot allò que per la seva existència, característiques o mancança li dificulta l'autonomia individual i, per tant, l'accés al nivell general de qualitat de vida.

Capítol 2

Disposicions sobre barreres arquitectòniques urbanístiques (BAU)

Article 11

Planificació i urbanització d'espais urbans adaptats

11.1 La planificació i urbanització de les vies públiques, dels parcs i d'altres espais d'ús públic s'ha d'efectuar de manera que resultin adaptats a les persones amb mobilitat reduïda.

11.2 Als efectes de l'apartat anterior, els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i d'altres instruments de planejament i execució que els despleguen, i també els projectes d'urbanització i d'obres ordinàries, hauran de garantir l'accessibilitat i la utilització amb caràcter general dels espais d'ús públic i no seran aprovats si no s'observen les determinacions i els criteris bàsics establerts en la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, i els preceptes d'aquest Reglament.

Article 12

Adaptació d'espais urbans existents

12.1 Les vies públiques, els parcs i els altres espais d'ús públic existents, i també les respectives instal·lacions de serveis i mobiliari urbà, seran adaptats gradualment en la forma que determina el present Reglament.

12.2 Als efectes del que estableix l'apartat anterior, els ens locals han d'elaborar plans especials d'actuació per tal d'adaptar les vies públiques, els parcs i altres espais d'ús públic a les normes establertes en el present Reglament.

12.3 Per a la finalitat prevista en aquest article, els projectes de pressupostos dels ens públics han de contenir en cada exercici econòmic les consignacions necessàries per al finançament d'aquestes adaptacions.

Article 13

Condicions mínimes d'accessibilitat

13.1 Una via pública o un tram d'aquesta es considera adaptada si compleix les condicions d'accessibilitat següents:

Constitueix un itinerari adaptat de vianants o mixt de vianants i vehicles, segons els requeriments de l'apartat 1.1 de l'annex 1.

Els elements d'urbanització d'aquest itinerari estan adaptats, segons l'apartat 1.2 de l'annex 1

El mobiliari urbà accessible des d'aquest itinerari és adaptat, segons l'apartat 1.3 de l'annex 1.

13.2 Un espai d'ús públic es considera adaptat si reuneix les condicions d'accessibilitat següents:

Disposar d'un itinerari adaptat que permet un recorregut pel seu interior i l'accés als elements singulars de l'espai i als serveis higiènics, segons les prescripcions de l'apartat 1.1 de l'annex 1.

Els elements d'urbanització que formen part de l'esmentat itinerari són adaptats, segons les prescripcions de l'apartat 1.2 de l'annex 1.

El mobiliari urbà és adaptat, segons les prescripcions de l'apartat 1.3 de l'annex 1 i el que preveu l'article 16.

13.3 Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, entenent per aquestes les referents a la pavimentació, sanejament, clavegueram, distribució d'energia elèctrica, enllumenat públic, proveïment i distribució d'aigua, jardineria i totes aquelles que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

13.4 S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objectes existents a les vies i als espais lliures públics, superposats o bé adossats en els elements d'urbanització o de l'edificació, de manera que la seva modificació o trasllat no generi alteracions substancials, com poden ser semàfors, pals de senyalització i similars, cabines telefòniques, fonts públiques, papereres, veles, marquesines, quioscs i qualsevol altre de naturalesa anòloga.

13.5 Hom ha d'entendre per itinerari aquell àmbit o espai de pas que permet un recorregut urbanitzat continu que relaciona els diferents espais d'ús públic i edificacions de l'entorn i que permet accedir-hi.

Article 14

Itineraris

14.1 El disseny i el traçat dels recorreguts d'ús públic o comunitari destinats al trànsit de vianants es realitzen mitjançant itineraris de vianants que resultin adaptats en les condicions establertes a l'annex 1.

14.2 Podran quedar exempts del que preveu l'apartat anterior aquells itineraris que en tinguin d'alternatius, i el cost d'execució dels quals com a adaptats sigui superior en més d'un 50% al cost com a no adaptat.

14.3 Es pot admetre la substitució de l'itinerari de vianants adaptat per un itinerari mixt adaptat en aquells trams en què el cost d'execució de l'itinerari de vianants adaptat superi en més d'un 50% el cost d'un itinerari mixt adaptat. En els punts de connexió entre ambdós itineraris, s'ha de poder estacionar un vehicle en l'espai equivalent al d'una plaça d'estacionament adaptada, en les condicions previstes a l'apartat 1.2.7 de l'annex 1.

14.4 La previsió d'itineraris adaptats en nuclis urbans existents i en indrets naturals protegits pot admetre solucions alternatives sempre que el projecte sigui aprovat per l'organisme competent en aquesta matèria.

14.5 La comunicació vertical entre espais d'ús públic es realitza, com a mínim, amb un element adaptat.

14.6 Les escales d'ús públic, com a elements utilitzables per determinades persones amb limitacions, han de ser adaptades en les condicions establertes en l'apartat 1.2.4 de l'annex 1.

Article 15

Aparcaments

15.1 Els aparcaments es consideren adaptats quan reuneixen les condicions previstes a l'apartat 1.2.7 de l'annex 1.

15.2 En les zones d'aparcament que serveixin específicament a equipaments i espais d'ús públic, es reservaran permanentment, tant a prop com sigui possible dels accessos de vianants, places adaptades en la proporció següent:

Fins a 200 places: 1 plaça adaptada cada 40 places o fracció.

De 201 a 1.000 places: 1 plaça adaptada més cada 100 places o fracció.

De 1.001 a 2.000 places: 1 plaça adaptada més cada 200 places o fracció.

15.3 Les zones d'aparcament han de tenir un itinerari de vianants adaptat que comuniqui les places reservades amb la via pública.

Article 16

Mobiliari urbà

16.1 En cada espai públic adaptat, com a mínim un element del mobiliari urbà per a cada ús diferenciat ha de ser adaptat en les condicions establertes a l'apartat 1.3 de l'annex 1.

16.2 L'itinerari d'apropament a aquests elements de mobiliari ha de ser adaptat, en les condicions establertes a l'apartat 1.1 de l'annex 1.

Article 17

Senyalització

17.1 Han de senyalar-se permanentment amb el símbol internacional d'accessibilitat, de manera que siguin fàcilment visibles:

Els itineraris de vianants adaptats quan n'hi hagi d'alternatius no adaptats.

Els itineraris mixtos de vianants i vehicles adaptats quan n'hi hagi d'alternatius no adaptats.

Les places d'aparcament adaptades.

Els serveis higiènics adaptats.

Els elements de mobiliari adaptats que, pel seu ús o destinació, necessitin senyalització.

Les parades de transport públic adaptat.

17.2 El símbol internacional d'accessibilitat, indicador de la no-existència de barreres arquitectòniques o de comunicació, s'instal·larà en tots els transports públics que tinguin aquesta característica, així com en els edificis d'ús públic sempre que no s'hagi de perjudicar el valor cultural d'un immoble. En l'annex 6 es recullen els logotips homologats dels símbols d'accessibilitat.

Article 18

Serveis higiènics

18.1 Els serveis higiènics es consideren adaptats quan reuneixen les condicions que estableix l'apartat 1.2.8 de l'annex 1.

18.2 Els serveis higiènics d'ús públic han de disposar, com a mínim, d'una cambra higiènica adaptada.

Capítol 3

Disposicions sobre barreres arquitectòniques a l'edificació (BAE)

Article 19

Accessibilitat exigible als edificis d'ús públic

19.1 La construcció, l'ampliació i la reforma dels espais, instal·lacions o serveis propis de les edificacions de titularitat pública o privada destinades a un ús públic, segons el quadre de l'apartat 2.1 de l'annex 2, s'efectuaran de manera que resultin adaptats per a les persones amb limitacions i s'ajustaran al contingut del present capítol i de l'annex 2 d'aquesta disposició, els quals comprenen les normes arquitectòniques bàsiques que contenen les condicions a què s'hauran d'ajustar els projectes i les tipologies d'edificis als quals aquestes s'aplicaran, tal com preveu l'article 6.2 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques.

19.2 Els espais, les instal·lacions i els serveis d'ús públic que formin part d'un edifici d'ús privat, els quals no estiguin inclosos al llistat d'usos de l'apartat 2.1 de l'annex 2 d'aquest Reglament, han d'ajustar-se a les previsions establertes pels edificis d'ús privat en aquest capítol.

19.3 Un espai, instal·lació o servei propi d'una edificació d'ús públic es considera adaptat si reuneix les condicions mínimes d'accessibilitat contingudes en aquest capítol i en l'annex 2. Igualment, els itineraris i els elements de l'edificació que hagin de ser accessibles han de complir els requisits mínims establerts a l'esmentat annex.

19.4 La reglamentació que en matèria d'accessibilitat s'estableixi per a un ús específic de l'edificació tindrà caràcter de norma complementària d'aquest Reglament.

19.5 Han de fer-se adaptats els edificis amb motiu de l'ampliació d'espais ja existents, els quals estiguin inclosos en el quadre de l'apartat 2.1 de l'annex 2 del present Reglament, sempre que les obres a realitzar afectin un 10% o més de la superfície inicial de l'edifici o bé quan se'n canviï l'ús. Per al càlcul del 10% s'han de computar les obres d'aquesta naturalesa efectuades durant els cinc anys anteriors a la sol·licitud de la llicència corresponent.

19.6 Quan les obres de reforma d'espais afectin la configuració dels elements d'edificació referits al quadre 2.1 de l'annex 2, han de fer-se adaptats.

19.7 Seran, com a mínim, practicables aquells elements dels edificis a ampliar o reformar inclosos al que preveu l'apartat anterior quan l'adaptació requereixi mitjans tècnics o econòmics desproporcionats.

19.8 Als efectes del que preveu l'apartat anterior, s'entendrà que requereix mitjans tècnics o econòmics desproporcionats quan el pressupost de les obres a realitzar per fer adaptat un espai, instal·lació o servei d'una edificació sigui superior en un 50% a aquell que resultaria de les obres a realitzar en cas de fer-les practicables. En qualsevol cas, en el projecte previ caldrà justificar la diferència del cost.

19.9 El que es disposa en aquest article no serà d'aplicació en aquells edificis o immobles declarats béns culturals d'interès nacional o inclosos en els catàlegs municipals d'edificis de valor històrico-artístic quan les modificacions necessàries comportin un incompliment de la normativa específica reguladora d'aquests béns històrico-artístics.

Article 20

Accessibilitat des de l'exterior i mobilitat vertical als edificis d'ús públic

20.1 Com a mínim, una de les entrades des de la via pública a l'interior de l'edificació ha de ser accessible.

20.2 En el supòsit d'un conjunt d'edificis, almenys un dels itineraris que els uneixi, entre ells i amb la via pública, ha de complir les condicions establertes per als itineraris adaptats o practicables, segons el cas, que disposa el present Reglament.

20.3 En els casos en què existeixi un accés alternatiu per a les persones amb mobilitat reduïda, aquest no pot tenir un recorregut superior a sis vegades l'habitual, ni el seu ús pot condicionar-se a autoritzacions expresses o altres limitacions.

20.4 La mobilitat o comunicació vertical entre espais, instal·lacions o serveis comunitaris en edificis d'ús públic ha de realitzar-se, com a mínim, mitjançant un element adaptat o practicable, segons el cas.

20.5 Les escales d'ús públic han de ser adaptades i han d'ajustar-se a les condicions establertes en l'apartat 2.4.2 de l'annex 2.

20.6 Els bucs dels ascensors han de tenir les mides suficients per permetre la instal·lació d'un ascensor adaptat o practicable, segons les condicions establertes en els apartats 2.2 i 2.3 de l'annex 2.

Article 21

Mobilitat horitzontal entre espais, instal·lacions o serveis comunitaris en edificis d'ús públic

21.1 La mobilitat o comunicació horitzontal entre espais, instal·lacions o serveis comunitaris en edificis d'ús públic ha de permetre el desplaçament i la maniobra de persones amb limitacions. A aquests efectes, com a mínim les portes interiors i els passadissos han d'ajustar-se a les condicions establertes a l'annex 2.

21.2 Altrament, ha d'haver-hi un itinerari interior adaptat o practicable, segons el cas, que possibiliti l'apropament als elements d'ús públic, en les condicions establertes per als itineraris en aquest Reglament.

21.3 Els desnivells que poguessin existir se salvaran mitjançant rampes adaptades, en les condicions que estableix l'annex 2.

Article 22

Serveis higiènics

Els serveis higiènics d'ús públic disposaran, com a mínim, d'una cambra higiènica adaptada que ha d'ajustar-se al que preveu l'apartat 2.4.3 de l'annex 2.

Article 23

Vestidors

Els vestidors d'ús públic han de disposar, com a mínim, d'una peça adaptada, en les condicions previstes a l'apartat 2.4.5 de l'annex 2.

Article 24

Dormitoris

24.1 Els serveis residencials d'ús públic amb dormitoris, en disposaran d'adaptats en la proporció mínima de places següents:

De 50 a 100 places residencials: 2 places adaptades.

De 101 a 150 places residencials: 4 places adaptades.

De 151 a 200 places residencials: 6 places adaptades.

Més de 200 places residencials: 8 places adaptades.

Quan l'establiment residencial tingui finalitat assistencial, en tot cas, ha de disposar com a mínim d'una peça adaptada.

24.2 Un dormitori es considera adaptat si reuneix les condicions establertes en l'apartat 2.4.4 de l'annex 2.

Article 25

Mobiliari

25.1 Com a mínim, un element de mobiliari d'ús públic per a cada ús diferenciat ha de ser adaptat en les condicions establertes a l'apartat 2.4.6 de l'annex 2.

25.2 L'itinerari d'apropament a aquests elements de mobiliari ha de ser adaptat en les condicions establertes a l'apartat 2.2 de l'annex 2.

Article 26

Aparcaments

26.1 Els garatges o aparcaments d'ús públic, siguin exteriors o interiors, que estiguin al servei d'un edifici d'ús públic, hauran de reservar places d'estacionament per a vehicles que s'utilitzin per a trasllat de persones amb mobilitat reduïda, i hauran de complir les característiques següents:

Proximitat màxima als accessos per a vianants.
Estar degudament senyalitzades.

Tenir les dimensions mínimes previstes a l'apartat 2.4.1 de l'annex 2.

Disposar d'accessos en les condicions previstes a l'apartat 2.4.1 de l'annex 2.

26.2 El nombre mínim de places a reservar, amb les característiques esmentades, és el següent:

De 10 a 70 places: 1 plaça adaptada.

De 71 a 100 places: 2 places adaptades.

De 101 a 150 places: 3 places adaptades.

De 151 a 200 places: 4 places adaptades.

Per cada 200 places més: 1 plaça adaptada.

Més de 1.000 places: 10 places adaptades.

26.3 Els edificis destinats a hospitals, clíniques, centres d'atenció primària, centres de rehabilitació i de dia, que no disposin d'aparcament d'ús públic, tindran a la via pública i al més a prop possible de l'accés una plaça adaptada reservada, com a mínim, per a persones amb mobilitat reduïda.

Article 27

Accessibilitat als edificis d'ús privat de nova construcció que, amb caràcter obligatori, disposin d'ascensor

27.1 Els edificis d'ús privat de nova construcció que, en aplicació de les disposicions que ho estableixin, hagin de tenir ascensor, hauran de complir els requisits mínims d'accessibilitat següents:

Han de disposar d'un itinerari practicable que uneixi les entitats o habitatges amb les dependències d'ús comunitari que estan al servei d'aquells, en les condicions establertes a l'apartat 2.3 de l'annex 2.

Han de disposar d'un itinerari practicable que uneixi l'edificació amb la via pública i amb edificacions o serveis annexos d'ús comunitari, en les condicions establertes en l'apartat 2.3 de l'annex 2.

27.2 S'entén per itinerari practicable als efectes d'aquest article aquell en què es donen les condicions d'accessibilitat exterior, mobilitat interior i mobilitat vertical previstos a l'apartat 2.3 de l'annex 2.

27.3 Els espais destinats a aparcament d'ús privat, de 40 places o més, han de disposar, com a mínim, d'un itinerari practicable que els uneixi amb la via pública.

Article 28

Accessibilitat als edificis d'ús privat de nova construcció que no disposin d'ascensor

28.1 En edificis de nova construcció, llevat d'habitatges unifamiliars, que tinguin una alçada superior a planta baixa i pis i que, en virtut de les disposicions d'aplicació, no estiguin obligats a la instal·lació d'ascensors, s'han de disposar les especificacions tècniques i de disseny que facilitin la possible instal·lació d'un ascensor practicable en les condicions previstes a l'apartat 2.5 de l'annex 2. Els altres elements comuns han de reunir els requisits de practicabilitat previstos a l'article anterior.

28.2 Pel que fa a les obres de remunta sobre edificis que, com a mínim, disposin de planta baixa i pis, els quals s'hagin construït abans de l'entrada en vigor de la Llei 20/1991, de 25 de novembre (5.12.1991), no es consideraran de nova construcció si no es produeix canvi d'ús en alguna entitat situada per sobre de la planta baixa.

28.3 Per a l'aplicació de l'annex 2, als efectes d'aquest article, i en el supòsit d'entitats amb desnivells interiors, es comptabilitzarà a efectes de l'alçada del nombre de plantes, aquella que tingui l'accés situat a més alçada.

28.4 Els espais destinats a aparcament d'ús privat de 40 places o més han de disposar, com a mínim, d'un itinerari practicable que els uneixi amb la via pública.

Article 29

Reserva d'habitatges per a persones amb disminució per mobilitat reduïda

29.1 De conformitat amb l'article 45 de la Llei 24/1991, de 29 de novembre, de l'habitatge, les programacions anuals de promoció pública d'habitatge faran reserva d'un 3% del volum total per destinar-lo a satisfer la demanda del col·lectiu de persones que tenen la declaració legal de disminució perquè tenen reduïda de forma permanent la seva mobilitat. Igualment, els

promotors privats d'habitatges de protecció oficial hauran de reservar la proporció mínima establerta en les disposicions reguladores dels habitatges de protecció oficial a excepció dels habitatges promoguts per cooperatives, en règim de comunitat de propietaris, o bé per a ús propi.

29.2 Els edificis en els quals existeixin habitatges reservats en aplicació del que preveu l'article anterior han de complir les següent condicions d'accessibilitat:

Han de tenir adaptats els interiors i complir, per a la seva adaptació, les previsions tècniques establertes a l'apartat 2.4.7 de l'annex 2.

Han de disposar d'un itinerari adaptat que uneixi els habitatges reservats amb l'exterior i amb les dependències d'ús comunitari que estiguin al seu servei, en les condicions establertes a l'apartat 2.2 de l'annex 2.

Han de disposar d'un itinerari adaptat, que uneixi l'edificació amb la via pública i amb edificacions o serveis annexos d'ús comunitari, en les condicions establertes a l'apartat 2.2 de l'annex 2.

29.3 L'òrgan competent del Departament de Política Territorial i Obres Públiques comunicarà la qualificació provisional, en el termini d'un mes a partir de la seva concessió al Departament de Benestar Social, el qual informará els col·lectius afectats. Transcorregut el termini d'un any des de la data d'obtenció de la qualificació provisional, si l'oferta d'habitatges reservats és superior a la sol·licitud d'habitatges adaptats, no caldrà fer les obres d'adaptació dels habitatges no sol·licitats i podran adjudicar-se a qualsevol altre sol·licitant.

Article 30

Garantia per a la realització d'adaptacions interiors en habitatges reservats

30.1 Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial podran substituir les adaptacions interiors dels habitatges reservats als quals fa referència l'article anterior per la subscripció, en sol·licitar-se la qualificació definitiva, d'un aval d'una entitat financera legalment reconeguda que garanteixi la realització de les obres necessàries de les adaptacions previstes a l'article anterior.

30.2 Aquests habitatges podran ser adquirits per les persones que reuneixin les condicions esmentades a l'article anterior i, en cas de no ser-ho, podran adquirir-se per entitats públiques o privades sense ànim de lucre en el termini previst a la legislació vigent per dedicar-los a miniresidències, pisos compartits o qualsevol tipus d'habitatge destinats a persones amb limitacions en els termes que fixa la normativa d'habitatges de protecció oficial.

Article 31

Adaptació especial de l'habitatge

31.1 De conformitat amb els articles 35 i 36 de la Llei 24/1991, de 29 de novembre, de l'habitatge, els propietaris i els usuaris poden dur a terme les obres de transformació necessàries perquè els interiors dels habitatges o els elements i els serveis comuns de l'edifici siguin utilitzables per les persones amb mobilitat reduïda que hi hagin de viure, sempre que disposin, si s'escau, d'autorització de la comunitat, segons el que preveu la Llei 3/1990, de 21 de juny, per la qual es modifica la Llei 49/1960, de 21 de juliol, de propietat horitzontal, o del propietari, respectivament, sens perjudici de les autoritzacions administratives que siguin preceptives.

31.2 En el supòsit que la comunitat o el propietari deneguin l'autorització a la qual es refereix l'apartat anterior, aquesta pot ser sol·licitada al Departament de Benestar Social, complint els requisits següents:

Acreditar la situació de mobilitat reduïda i acreditar que l'habitatge no és practicable o accessible per a qui hi resideix o hi ha de residir habitualment i permanentment.

Presentar una descripció detallada de les obres que cal fer, acreditativa que no són d'entitat desproporcionada a la causa.

31.3 Per a l'atorgament o la denegació de l'autorització administrativa sol·licitada, cal tenir en compte el que estableix el present Reglament i també la proporcionalitat entre les obres i la causa que les motiva.

Capítol 4

Disposicions sobre barreres arquitectòniques en el transport (BAT)

Article 32

Accessibilitat en els transports públics

32.1 Els transports públics de viatgers, en l'àmbit de competències de les administracions públiques catalanes, tant si són de superfície com si són subterranis, sens perjudici de la seva adaptació progressiva a les mesures tècniques resultants dels avenços tecnològics acreditats per la seva eficàcia, han d'aplicar les prescripcions establertes en el present capítol, tenint en compte, també, els criteris fixats en els paràmetres de referència que consten a l'annex 3.

32.2 Les administracions públiques competents en l'àmbit del transport públic a Catalunya han d'elaborar i mantenir permanentment actualitzat un pla de supressió de barreres i d'utilització i adaptació progressiva dels transports públics col·lectius.

Article 33

Normes d'aplicació general a tots els mitjans de transport públic

33.1 Tots els mitjans de transport públic de viatgers podran ser utilitzats per les persones amb disminució.

33.2 Igualment, en tots els mitjans de transport públic en l'àmbit de competències de les administracions públiques catalanes s'ha de reservar l'espai físic necessari per tal que puguin deixar tots aquells utensilis o ajudes, com bastons, croses, cadires de rodes i qualsevol altre aparell o mecanisme que constitueixi una ajuda tècnica en els termes establerts a l'article 11.

33.3 Així mateix, s'ha de facilitar l'accés de gossos pigall a qualsevol tipus de transport col·lectiu que sigui públic o d'ús públic i als serveis urbans i interurbans de transports d'automòbils lleugers que siguin competència de les administracions catalanes segons el que preveu la Llei 10/1993, de 8 d'octubre, que regula l'accés a l'entorn de les persones amb disminució visual acompanyades de gossos pigall.

33.4 Les estacions de metro, ferrocarril, així com les terminals d'autobusos públics de més d'una línia i cada una d'elles en més d'un itinerari, situades en l'àmbit territorial de Catalunya, han de disposar d'un equip de megafonia amb el qual s'informi els viatgers de les arribades o sortides, així com de qualsevol altra incidència o notícia. Igualment, han de disposar de mecanismes d'informació i senyalització visual que garanteixin l'accés a la informació esmentada a les persones amb disminució auditiva.

33.5 Els itineraris d'accés han de ser adaptats en les condicions establertes en el capítol 2, i pel que fa a l'edificació, s'haurà d'aplicar el capítol 3.

33.6 Els rètols han d'estar a una alçada suficient de terra per tal que puguin ser vistos per les persones amb cadira de rodes en moments d'afluència de públic.

Article 34

Accessibilitat al metro, ferrocarrils i autobusos que són competència de la Generalitat i dels ens locals en l'àmbit de Catalunya

34.1 Els projectes de nova construcció o restauració de les estacions de metro i ferrocarrils que són competència de la Generalitat i dels ens locals en l'àmbit de Catalunya han d'ajustar-se als requisits següents, sens perjudici del que disposa l'article 35:

Han de complir les prescripcions tècniques de l'annex 1 si tenen per finalitat l'accés, i les de l'annex 2 si tenen per finalitat la circulació interior.

En espais de recorregut intern en què s'hagin de traspasar torniquets o d'altres mecanismes, s'ha de disposar d'un pas alternatiu que permeti l'accés d'una persona amb mobilitat reduïda.

En l'accés, les andanes i l'interior de cotxes s'ha de suprimir l'efecte cortina i evitar, a més, reflexos i enlluernaments mitjançant una il·luminació adequada.

Cal instal·lar o preveure la futura instal·lació d'ascensors o d'altres mecanismes més accessibles per a persones amb mobilitat reduïda que permetin resoldre els canvis de nivell entre el carrer i les andanes.

34.2 En els autobusos urbans i interurbans, metro i ferrocarrils que són competència de la Generalitat i dels ens locals en l'àmbit de Catalunya, han de reservar-se per a persones amb disminució, com a mínim, tres seients per cotxe, propers a les portes d'entrada i senyalitzats adequadament. En aquest lloc ha de disposar-se, si més no, d'un timbre d'avís de parada en un lloc fàcilment accessible.

34.3 Els vehicles propis dels transports públics que són competència de la Generalitat i dels ens locals en l'àmbit de Catalunya han de complir les condicions següents, a més de les que s'estableixen a l'apartat 3.2 de l'annex 3:

Cada un dels vehicles subterranis ha de comptar amb equip de megafonia que permeti informar els viatgers, amb suficient antelació, de l'arribada a la parada o a l'estació.

El terra de tots i de cada un dels vehicles de transport ha de ser antilliscant.

En els autobusos urbans i interurbans, i a fi d'evitar que les persones amb mobilitat reduïda travessin tot el vehicle, aquestes han de poder sortir per la porta d'entrada si es troba més pròxima a la taquilla de control.

El canvi de velocitats ha de reunir els mecanismes tècnics necessaris per tal d'eliminar les variacions brusques d'acceleració que pugui provocar.

Tot el material mòbil de nova adquisició ha d'estar adaptat, i complir els paràmetres de referència recollits a l'annex 3 d'aquest Reglament.

Els vehicles de nova adquisició han de disposar d'un sistema de megafonia que informi al seu interior, i amb prou antelació, de cada parada, i a l'exterior, del número de línia. Aquestes indicacions han de figurar també escrites en un sistema de retolació apropiat.

Article 35

Estacions de transport ferroviari

Les estacions de transport ferroviari situades en l'àmbit territorial de Catalunya i, pel que fa als espais d'accés a les instal·lacions, la vinculació dels espais de servei i l'espai d'accés als vehicles han de ser adaptats en les condicions establertes a l'apartat 3.1.3 de l'annex 3.

Article 36

Parades d'autobús

Les parades d'autobús en el transport urbà i interurbà situades en l'àmbit territorial de Catalunya han de ser adaptades en les condicions establertes a l'apartat 3.1.2 de l'annex 3.

Article 37

Vehicle especial adaptat

37.1 En tots els municipis capital de comarca i també en aquells que tinguin una població superior a 50.000 habitants ha d'existir, almenys, un vehicle especial o taxi adaptat en les condicions establertes a l'annex 3 que cobreixi les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda. El nombre de vehicles o taxis adaptats augmentarà en 1 per cada 100.000 habitants del municipi o fracció.

37.2 El Departament de Benestar Social promourà els mecanismes de col·laboració amb els ens locals per tal de fer efectiu el que s'estableix en l'apartat anterior, així com per atendre el servei de vehicle especial o taxi adaptat en aquells municipis no compresos a l'esmentat apartat.

Capítol 5

Disposicions sobre barreres en la comunicació (BC)

Article 38

Promoció de la supressió de barreres en la comunicació

38.1 Els departaments de la Generalitat, en les actuacions que realitzin en l'àmbit de les respectives competències, promouran la supressió de barreres en la comunicació establint els mecanismes i les alternatives tècniques que facin accessibles els sistemes de comunicació i senyalització a tota la població garantint especialment el dret a la informació, la comunicació, la cultura, l'ensenyament, la sanitat, els serveis socials i l'oci.

38.2 S'estableixen criteris d'accessibilitat en la comunicació en l'annex 4 als efectes d'aplicació del que estableix aquest article.

38.3 El Departament de Benestar Social, en aplicació dels criteris referits a l'apartat anterior, haurà de:

Promoure entre els ens o òrgans de les administracions públiques catalanes la utilització dels mecanismes i alternatives tècniques a l'objecte de facilitar l'accessibilitat als sistemes de comunicació i senyalització en l'àmbit de les competències que els corresponguin.

Divulgar els criteris d'accessibilitat a la comunicació i senyalització en l'àmbit privat, efectuant recomanacions a aquells sectors amb incidència en actuacions d'interès general.

Fomentar la supressió de barreres en la comunicació i senyalització en l'àmbit privat que incideixi en els àmbits d'actuació descrits a l'apartat 1 d'aquest article.

Article 39

Intèrprets i guies

39.1 Els departaments competents de la Generalitat impulsaran la formació de professionals intèrprets de llenguatge de signes i guies intèrprets de sords-cecs.

39.2 Els títols oficials d'interpretació de llenguatge de signes reconeguts per la Generalitat tindran la consideració de mèrits per a l'accés i promoció a la Funció Pública de la Generalitat.

39.3 Les administracions públiques catalanes, en l'exercici de les respectives competències, hauran de poder comunicar-se amb tota la població. A aquests efectes, de forma directa o indirecta, promouran en el seu àmbit la utilització d'intèrprets de llenguatge de signes i guies intèrprets de sords-cecs, així com el llenguatge adequat a les persones que ho requereixin.

Article 40

Mitjans àudio-visuals

Els mitjans àudio-visuals dependents de les administracions públiques catalanes elaboraran un pla de mesures tècniques que de forma gradual permeti, mitjançant l'ús del llenguatge de signes i/o de subtitulacions, garantir el dret a la informació.

Capítol 6

Normes sobre la targeta d'aparcament per a vehicles que portin persones amb disminució

Article 41

Beneficiaris

41.1 Les persones amb disminucions i amb greus problemes de mobilitat tenen dret, mitjançant el corresponent document acreditatiu, al tractament específic que per a aquest col·lectiu hagin establert els ajuntaments i ens locals competents en matèria de circulació de vehicles.

41.2 Als efectes del que preveu l'apartat anterior, el Departament de Benestar Social cooperarà amb les entitats locals en la forma que s'estableix en aquest capítol.

Article 42

Targeta d'aparcament de vehicles

42.1 A fi i efecte de facilitar el desplaçament de les persones amb mobilitat reduïda, els ens locals competents en matèria de circulació de vehicles establiran en les seves ordenances les mesures següents:

Permetre que les persones de mobilitat reduïda aparquin els seus vehicles més temps de l'autoritzat en les zones d'aparcament de temps limitat.

Reservar, amb la sol·licitud prèvia, en els llocs on es comprovi que és necessari i especialment a prop dels seus domicilis o dels seus llocs de treball, places d'aparcament per mitjà de senyals de trànsit complementades amb un disc adicional que reproduïx el símbol internacional d'accessibilitat.

Permetre que els vehicles ocupats per persones amb mobilitat reduïda puguin estacionar-se en qualsevol lloc de la via pública, durant el temps imprescindible, i sempre que no es destorbi la circulació de vehicles o vianants.

Facilitar i reconèixer a les persones amb mobilitat reduïda el document acreditatiu que els permeti beneficiar-se de les facilitats recollides en aquest paràgraf.

42.2 El document acreditatiu dels drets especials en la circulació de vehicles per a persones amb disminució és la targeta d'aparcament de vehicles per a persones amb disminució, la qual s'ajustarà al model i les característiques de l'apartat 3.3 de l'annex 3 d'aquest Decret.

42.3 La targeta d'aparcament esmentada és personal i intransferible i pot ser utilitzada en el vehicle conduït o en qualsevol altre, mentre sigui utilitzat per al transport d'una persona amb mobilitat reduïda.

42.4 En el supòsit que es detecti l'ús indegut de la targeta d'aparcament, de manera reiterada i degudament provada, aquesta serà retirada per l'òrgan que l'hagi atorgat.

42.5 La targeta concedida per una entitat local, de conformitat amb el procediment previst en aquest capítol, tindrà validesa en tots els municipis de Catalunya i acreditarà el titular de la targeta per gaudir dels beneficis específics que els respectius ens locals tinguin establerts en aquesta matèria.

Article 43

Edició i subministrament

El Departament de Benestar Social, mitjançant els òrgans competents, editarà i subministrarà, de forma gratuïta, les targetes als ens locals competents que ho sol·licitin.

Article 44

Valoració i qualificació dels sol·licitants

44.1 El Departament de Benestar Social, per tal de donar suport als municipis i unificar els criteris de concessió de la targeta, efectuarà la valoració i qualificació dels sol·licitants del dret, mitjançant els equips de valoració i orientació (EVO) dels centres d'atenció als disminuïts (CAD).

44.2 En la valoració efectuada per l'EVO, hi constarà el grau de disminució, així com la possibilitat o impossibilitat d'utilitzar els mitjans de transport col·lectiu, com a criteris determinants per a la seva concessió.

També s'haurà d'especificar el termini per a la seva revisió en cas que les possibilitats de recuperació puguin incidir en la valoració inicial.

44.3 La valoració i qualificació de les disminucions es farà aplicant el que estableixen les disposicions legals vigents, així com les recomanacions tècniques que pugui efectuar la Comissió per a la Supressió de Barreres Arquitectòniques.

Article 45

Procediment

45.1 Correspon a l'ajuntament, o a l'ens local competent en l'ordenació del trànsit d'on resideixi l'interessat, la concessió de la targeta, que s'ajustarà a les disposicions de caràcter general que regulen el procediment administratiu, amb les particularitats següents:

L'expedient s'iniciarà a instància de la persona interessada mitjançant imprès normalitzat subministrat pel Departament de Benestar Social.

L'ens local trametrà una còpia de la sol·licitud al CAD territorial, per tal que els EVO realitzin la valoració corresponent.

La valoració de l'EVO constitueix un informe preceptiu i vinculant per a la resolució del procediment.

45.2 En el cas que la qualificació de la disminució sigui permanent, la targeta caducarà al cap de deu anys de la concessió i, en cas que la qualificació de la disminució sigui provisional, caducarà quan hagi transcorregut el termini que aquesta indiqui. Per a la renovació s'ha de seguir el mateix procediment que s'ha seguit per a l'atorgament de la targeta inicial.

45.3 En cas de canvi de residència del titular de la targeta, es demanarà el trasllat de l'expedient al nou ens local competent.

Capítol 7

Mesures de foment

Article 46

Fons per a la supressió de barreres arquitectòniques

46.1 De conformitat amb el que estableix l'article 14 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, el fons per a la supressió de barreres arquitectòniques és un fons destinat a subvencionar la supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació i per a la dotació d'ajudes tècniques, d'acord amb el que estableixi anualment la Llei de pressupostos de la Generalitat.

46.2 La meitat del fons anirà destinat a subvencionar els programes específics que elaborin els ens locals per a la supressió de barreres arquitectòniques en l'espai urbà, els edificis d'ús públic i el transport del seu terme municipal.

Aquests programes específics d'actuació estaran integrats, com a mínim, per un inventari dels espais, edificis, locals i mitjans de transport que hagin de ser objecte d'adaptació, l'ordre de prioritats en què es duran a terme i les fases d'execució del pla.

Tots els ens locals hauran de preveure en el projecte de pressupostos de cada exercici econòmic les consignacions necessàries per al finançament dels plans especials d'accessibilitat.

46.3 Tindran prioritat per gaudir del fons aquells ens locals que es comprometin, mitjançant un conveni, a assignar per a la supressió de barreres arquitectòniques el mateix percentatge que l'Administració de la Generalitat destini anualment de les seves partides pressupostàries per a inversió directa en els edificis d'ús públic de la seva titularitat o sobre els quals disposi el dret d'ús.

Anualment, en publicar-se la resolució de convocatòria dels fons a què fa referència aquest article, es farà públic el percentatge esmentat.

46.4 L'altra meitat del fons anirà destinada a subvencionar entitats privades i particulars, que hauran de complir els requisits específics que estableixi la convocatòria per a cada tipus d'ajudes.

46.5 El Departament de Benestar Social efectuarà la convocatòria anual dels ajuts d'aquest fons i establirà els criteris per a la seva concessió, d'acord amb les prioritats de la planificació.

46.6 Els departaments de la Generalitat, en l'àmbit de les seves competències i amb càrrec als seus pressupostos, podran concedir ajuts per a la promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació.

Capítol 8

Mesures de control

Article 47

Principis del control de l'accessibilitat

47.1 Les administracions públiques, en els seus respectius àmbits de competència, desenvoluparan l'activitat de control de l'accessibilitat.

47.2 Són principis de l'activitat de control:
Fer complir la normativa d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació.

Establir els mecanismes de coordinació de les funcions de control i de seguiment per a la seva execució en l'àmbit que tenen atribuït.

Promoure i facilitar la participació de les organitzacions i associacions representatives dels col·lectius afectats en l'adopció de mesures de control de l'accessibilitat.

Article 48

Contingut

Les activitats de control comprenen tots els aspectes de control i seguiment previstos en la Llei 20/1992, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i en aquest Reglament.

Article 49

Competències

L'Administració de la Generalitat de Catalunya, les comarques i els ajuntaments són responsables, en l'àmbit de les seves competències respectives, del control i seguiment de l'accessibilitat i de la supressió de barreres arquitectòniques, d'acord amb el que estableix la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques. A aquests efectes, hauran de vetllar pel compliment de l'ordenament en matèria d'accessibilitat així com elaborar els plans que es derivin de la seva aplicació.

Article 50

Competències de la Generalitat

Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya, mitjançant els departaments competents, la comprovació de l'aplicació d'aquest Decret pel que fa a les mesures a adoptar en el seu compliment, així com l'activitat de foment.

Article 51

Competències de les comarques

51.1 Correspon a les comarques en l'àmbit de les competències que hagin d'exercir en matèria de planificació, ordenació del territori i urbanisme:

Elaborar un pla comarcal d'adaptació i supressió de barreres arquitectòniques amb inclusió dels aspectes supramunicipals i de seguiment de l'elaboració, revisió i execució dels plans municipals.

Fer el seguiment de les actuacions que s'efectuin en l'àmbit comarcal respecte en matèria de barreres en l'edificació, el transport i la comunicació.

Establir i prestar serveis públics mínims, en cas de dispensa o supòsits especials, serveis supramunicipals complementaris o exercir competències municipals per delegació o conveni en matèria d'accessibilitat.

Coordinar, per raons d'interès comarcal, els serveis municipals pel que fa a l'accessibilitat i prestar als municipis assessorament, especialment per a l'elaboració i la revisió dels plans municipals d'adaptació i supressió de barreres arquitectòniques.

51.2 En l'elaboració del programa d'actuació comarcal que preveu la Llei 6/1987, de 4 d'abril, sobre l'organització comarcal de Catalunya, s'hi inclouran els aspectes generals dels plans municipals d'adaptació i de supressió de barreres arquitectòniques.

Article 52

Competències dels municipis

Correspon als municipis l'aplicació de la normativa d'accessibilitat i supressió de barreres, en l'àmbit de les competències que hagin d'exercir, d'acord amb l'article 63 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya:

L'aplicació de les normes d'accessibilitat i supressió de barreres en l'urbanisme en exercici de l'ordenació, gestió, execució i disciplina urbanístiques; els parcs i els jardins; la pavimentació de les vies públiques urbanes; la conservació de camins i vies rurals i la protecció del medi.

L'aplicació de les normes d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques en l'edificació, en l'exercici de la promoció i gestió d'habitatges, instal·lacions culturals, esportives, de lleure, turisme i centres docents.

L'aplicació de les normes d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques en el transport, en exercici de l'ordenació del trànsit de vehicles i persones en vies urbanes i transport públic de viatgers, donant compliment a les normes definides al capítol 4 d'aquest Decret.

L'elaboració dels plans locals d'adaptació i supressió de barreres arquitectòniques, així com les corresponents revisions quinquennals.

Article 53

Actuacions

53.1 Control previ.

53.1.1 La verificació del compliment de la normativa sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques s'efectuarà pel mateix procediment i pel mateix òrgan o unitat al qual correspongui resoldre els corresponents visats, autoritzacions, llicències o en concórrer en qualsevol tipus de contractació administrativa.

53.1.2 En aplicació del que estableixen els articles anteriors són, per tant, instruments bàsics del control:

Els visats dels projectes tècnics: els col·legis professionals competents exigiran el compliment de les normes d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques per al visat dels projectes.

Les llicències i autoritzacions: les administracions públiques que hagin d'atorgar llicències i autoritzacions de qualsevol tipus exigiran en els projectes d'obres les normes d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques previstes a l'ordenament vigent.

Contractes administratius: els plecs de condicions dels contractes administratius d'obres contindran les clàusules específiques necessàries per al compliment de l'ordenament sobre accessibilitat.

53.1.3 Qualsevol tipus d'activitat de les administracions públiques que pugui afectar l'accessibilitat o supressió de barreres arquitectòniques haurà de subjectar-se a l'ordenament vigent en aquesta matèria.

53.2 Control posterior.

Totes les actuacions realitzades en les quals s'observin accions o omissions que contravinguin a les normes d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques seran sancionades d'acord amb el que estableix el títol 4 de la Llei 20/1992, de 25 de novembre, seguint el procediment que estableix el Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, sens perjudici del que estableix l'article 7 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, i d'acord amb les normes contingudes al capítol 10 d'aquest Decret.

Article 54

Denúncia

54.1 Tothom que tingui coneixement de l'existència d'alguna infracció de l'ordenament en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques podrà interposar, independentment de les accions legalment previstes, denúncia davant l'òrgan competent en la matèria segons el que preveuen els articles precedents, i ho haurà de comunicar al Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques.

54.2 Quan el denunciante no pugui determinar l'òrgan davant del qual s'ha d'interposar la denúncia, podrà presentar-la a la Secretaria de l'esmentat Consell per a la seva tramitació.

54.3 El que preveuen els paràgrafs anteriors s'entén sens perjudici del que disposa el capítol 11 sobre el règim sancionador.

Article 55

Participació

Amb la finalitat de crear una xarxa de vigilància, assessorament i sensibilització en matèria d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, les administracions competents en aquesta matèria fomentaran la participació dels afectats mitjançant l'establiment de convenis de col·laboració entre les administracions públiques, els col·legis professionals i les associacions de persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació.

Article 56

Revisió dels plans

56.1 Els plans de control d'adaptació i supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació que elaborin les administracions públiques d'acord amb l'article 49 seran revisats cada cinc anys.

56.2 Els departaments afectats elevaran al Govern la memòria dels resultats de les avaluacions efectuades així com les propostes que considerin necessàries.

Capítol 9

Òrgans de participació

Article 57

Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques

El Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i la supressió de Barreres arquitectòniques, els membres del qual seran proposats pels respectius òrgans o entitats en aquell representades i nomenats pel conseller de Benestar Social, té la composició següent:

President: el conseller de Benestar Social.

Vice-president: el director general del Departament de Benestar Social competent en matèria d'atenció a persones amb disminució.

Vocals:

a) Per l'Administració de la Generalitat de Catalunya:
dos representants del Departament de Benestar Social;
dos representants del Departament de Política Territorial i Obres Públiques;
un representant del Departament de la Presidència;
un representant del Departament d'Indústria i Energia;
un representant del Departament d'Ensenyament;
un representant del Departament de Comerç, Consum i Turisme.

b) Per les administracions locals:
un representant de l'Associació Catalana de Municipis;
un representant de la Federació de Municipis de Catalunya;
un representant dels consells comarcals.

c) Per les entitats que agrupen els diferents col·lectius afectats, sis representants de les entitats representatives de persones amb disminució.

d) Experts en l'àmbit de les barreres arquitectòniques: el president del Consell podrà nomenar fins a un màxim de deu experts en la matèria.

Actuarà com a secretari una persona al servei del Departament de Benestar Social nomenada pel president del Consell.

Article 58

Funcions

58.1 Són funcions del Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques:

- a) Informar sobre els avantprojectes de lleis i decrets relatius a la promoció de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques.
- b) Assessorar sobre les propostes que facin referència a l'àmbit de promoció de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques.
- c) Proposar a l'òrgan competent els criteris d'actuació en matèria d'urbanisme, edificació, transport i comunicació que siguin necessaris per a la promoció de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques.
- d) Proposar mesures de foment.
- e) Qualsevol actuació informativa o assessora que pugui comportar la supressió de qualsevol tipus de barrera o obstacle físic o sensorial així com evitar-ne l'establiment.

58.2 En matèria de control i seguiment el Consell té les funcions següents:

- a) Impuls i seguiment general de les accions de control de l'accessibilitat que portin a terme els departaments i altres òrgans o ens de la Generalitat, així com les altres administracions públiques i entitats competents en el control de l'accessibilitat.
- b) Seguiment general de les actuacions, mitjançant els informes que periòdicament presentaran les administracions públiques.
- c) Seguiment de les denúncies presentades a les diferents administracions.
- d) Presentar anualment al Govern de la Generalitat un informe memòria sobre el compliment de la normativa, avenços tècnics, suggeriments i recomanacions sobre actuacions futures.
- e) Assessorar i fomentar, en relació amb l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, les adaptacions i les ajudes tècniques.
- f) Coordinació i seguiment de l'assessorament i ajuda necessària per a l'elaboració dels plans sectorials d'accessibilitat.
- g) Informar sobre els plans sectorials.

Article 59

Equips de treball

El president del Consell de la Promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques podrà designar les persones físiques o jurídiques que hagin de formar part d'equips de treball per a l'estudi de temes específics detallats en aquest Decret.

Article 60

Coordinació

60.1 El vice-president del Consell de la promoció de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques coordinarà les funcions entre aquest Consell i la Comissió per a l'accessibilitat.

60.2 El Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques es regeix pel Reglament de règim intern que consta a l'annex 5.

Article 61

Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat

61.1 La Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat té la composició següent:

President: el conseller de Benestar Social.

Vice-president: el secretari general del Departament de Benestar Social.

Vocals:

El director general del Departament de Benestar Social competent en matèria d'atenció a persones amb disminució.

El director general d'Urbanisme, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El director general d'Arquitectura i Habitatge, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El director general de Transports, del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El director general de Seguretat Industrial, del Departament d'Indústria i Energia.

El director general d'Administració Local, del Departament de Governació.

El director general de Relacions Laborals, del Departament de Treball.

El director general de Turisme, del Departament de Comerç, Consum i Turisme.

61.2 La Comissió ajustarà el seu funcionament al règim jurídic que regula els òrgans col·legiats de la Generalitat de Catalunya i actuarà com a secretari una persona al servei del Departament de Benestar Social, nomenat pel president de la Comissió.

Article 62

Funcions

Són funcions de la Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat:

- a) Efectuar la coordinació de l'accessibilitat en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- b) El seguiment i avaluació de les actuacions que els departaments realitzen quant a l'accessibilitat.
- c) Coordinar i potenciar les diferents iniciatives relatives a aquesta qüestió existents a les comarques catalanes, així com la promoció d'aquestes iniciatives.
- d) Elevar als consellers dels departaments propostes d'actuació en l'àmbit de l'accessibilitat, el conjunt de mesures per a la supressió de barreres arquitectòniques i per al compliment de les normes vigents en aquesta matèria.

Article 63

Adscripció

El Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques i la Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat són adscrits al Departament de Benestar Social.

Article 64

Dietes i drets d'assistència

Els membres del Consell que no siguin personal dependent de l'Administració de la Generalitat informaran de les dietes i els drets d'assistència que estiguin establerts en la legislació vigent.

Article 65

Assistència tècnica

El Departament de Benestar Social, directament o indirectament, assessorarà, informarà i donarà suport tècnic en l'àmbit de l'accessibilitat, supressió de barreres arquitectòniques i ajudes tècniques.

Article 66

Consells locals d'accessibilitat

Els ens locals podran crear consells locals d'accessibilitat, com a òrgan de participació dels ciutadans en l'elaboració, execució i seguiment d'aquells plans especials d'accessibilitat que rebin finançament de la Generalitat.

Capítol 10

Règim sancionador

Article 67

Infraccions i sancions

67.1 Constitueixen infraccions administratives en matèria de supressió de barreres les accions i omissions tipificades i sancionades per la Llei i que es recullen en aquest article.

67.2 Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus d'acord amb els criteris que s'indiquen en els apartats següents.

67.3 Són infraccions lleus les accions o omissions que contravenen a les normes sobre supressió de barreres arquitectòniques, però que no impedeixen la utilització de l'espai, l'equipament, l'habitatge o el mitjà de transport per persones amb mobilitat reduïda.

67.4 Tenen la consideració d'infraccions greus les accions o omissions següents:

- a) Les que incompleixin parcialment la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques, en les obres d'urbanització i el seu mobiliari de nova construcció, ampliació i reforma d'espais destinats a l'ús públic.
- b) Les que incompleixin la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques en l'edificació, construcció, ampliació o reforma d'edificis de propietat pública o privada destinats a un ús que impliqui la concurrència de públic.
- c) L'incompliment, en la proporció mínima requerida, de la reserva que estableix l'article 9.2 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, modificada pel Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, pel que fa a la reserva d'habitatges de protecció oficial de promoció privada per a persones amb mobilitat reduïda.
- d) Les que incompleixin parcialment la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques reguladora de les condicions d'accessibilitat en els edificis de nova construcció o rehabilitats totalment que hagin de ser destinats a l'habitatge.

67.5 Tenen la consideració d'infraccions molt greus les accions o omissions següents:

- a) Les que incompleixin totalment la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques, en les obres d'urbanització i el seu mobiliari de nova construcció, ampliació i reforma d'espais destinats a l'ús públic.
- b) Les que incompleixin la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques en l'edificació, construcció, ampliació o reforma d'edificis de propietat pública o privada destinats a serveis públics.
- c) L'incompliment total de la reserva establerta a l'article 9.2 de la Llei 20/1991, de 25 de novembre, modificada pel Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, de promoció de l'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, pel que fa a la reserva d'habitatges de protecció oficial de promoció privada.
- d) Les que incompleixin totalment la normativa sobre supressió de barreres arquitectòniques reguladora de les condicions d'accessibilitat en els edificis de nova construcció o rehabilitats totalment que hagin de ser destinats a l'habitatge.

67.6 Les infraccions lleus seran sancionades amb multes de 50.000 a 1.000.000 de pessetes.

67.7 Les infraccions greus seran sancionades amb multes d'1.000.001 a 25.000.000 de pessetes.

67.8 Les infraccions molt greus seran sancionades amb multes de 25.000.001 a 50.000.000 de pessetes.

67.9 Per graduar l'import de les multes es tindrà en compte el grau de culpabilitat o la intencionalitat de cada un dels infractors, el perjudici directament o indirectament causat, el cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries, la reincidència o reiteració i la gravetat de la infracció.

67.10 Quan el benefici que resulti d'una infracció en matèria de supressió de barreres arquitectòniques sigui superior a la sanció que correspongui, aquesta podrà incrementar-se en la quantia equivalent al benefici obtingut.

Article 68

Responsables

68.1 En les obres que s'executin amb inobservança de les clàusules de la llicència, seran sancionats amb multa en la quantia que determina la Llei 20/1991, de 25 de novembre, modificada pel Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, el promotor, l'empresari de les obres i el tècnic director d'aquestes.

68.2 En les obres emparades en una llicència municipal el contingut de la qual sigui manifestament constitutiu d'una infracció greu seran igualment sancionats amb multa en la quantia establerta el facultatiu que hagués emès informe favorable del projecte i els membres de la corporació que haguessin votat a favor de l'atorgament de la llicència sense l'informe

tècnic previ, quan aquest o l'informe previ del secretari fossin desfavorables per raó d'aquella infracció.

68.3 Quan el compliment de les obligacions previstes en la Llei 20/1991, de 25 de novembre, modificada pel Decret legislatiu 6/1994, de 13 de juliol, correspongui a diverses persones conjuntament, respondran de forma solidària de les infraccions que, si s'escau, es cometin i de les sancions que s'imposin.

Article 69

Procediment sancionador

69.1 Els òrgans competents per a la iniciació, instrucció i resolució dels expedients sancionadors incoats per la comissió d'infraccions tipificades a l'article anterior hauran de seguir el procediment que estableix la normativa vigent en matèria de procediment administratiu sancionador.

69.2 Si un ens local és advertit per l'Administració de la Generalitat d'un fet constitutiu de qualsevol de les infraccions que determina la Llei 20/1991, de 25 de novembre, modificada pel Decret legislatiu de 6/1994, de 13 de juliol, i aquest no inicia el procediment sancionador en el termini d'un mes, la multa que s'imposi com a conseqüència de l'expedient sancionador incoat per la Generalitat serà percebuda per aquesta.

Article 70

Òrgans competents

Les autoritats competents per imposar sancions i els límits màxims d'aquestes són les següents:

- a) Els alcaldes: en els municipis que no excedeixin els 10.000 habitants, fins a un màxim de 100.000 pessetes; en els municipis que no excedeixin els 50.000 habitants, fins a un màxim de 500.000 pessetes; en els municipis fins a 100.000 habitants, multes fins a 1.000.000 de pessetes; en els municipis que no excedeixin els 500.000 habitants, multes fins a un màxim de 5.000.000 de pessetes, i en els municipis de més de 500.000 habitants, multes fins a un màxim de 10.000.000 de pessetes.
- b) El director general del departament corresponent per raó de la matèria, fins a 25.000.000 de pessetes, amb independència del nombre d'habitants del municipi.
- c) El conseller competent per raó de la matèria, fins a 50.000.000 de pessetes, amb independència del nombre d'habitants del municipi.

Article 71

Destinació de les sancions

Els ingressos derivats de la imposició de les sancions previstes seran destinats, per les administracions públiques actuant, a la supressió de les barreres arquitectòniques en l'àmbit de la seva competència.

Article 72

Prescripció

72.1 Les infraccions molt greus prescriuran al cap de quatre anys, les greus al cap de tres anys i les lleus al cap d'un any.

72.2 El termini de prescripció començarà a comptar-se des de la data de la comissió de la conducta constitutiva de la infracció.

Disposicions addicionals

-1 El Departament competent en l'àmbit de la formació del personal al servei de les administracions públiques prendrà les mesures necessàries per tal de prestar, de manera adequada, la formació respecte a la normativa sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

-2 El Govern de la Generalitat aprovarà els plans sectorials d'accessibilitat amb l'objectiu de suprimir barreres arquitectòniques urbanístiques (BAU), barreres arquitectòniques en edificacions (BAE), barreres arquitectòniques en els transports (BAT) i barreres en la comunicació (BC), amb l'audiència prèvia de les entitats i els particulars afectats.

Els plans sectorials s'establiran, preferentment, en aquelles zones que hagin de ser d'ús necessari i freqüent per persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació.

Els mitjans necessaris per portar a terme els plans sectorials d'accessibilitat es concretaran mitjançant convenis de col·laboració entre les administracions públiques competents, les organitzacions representatives dels col·lectius d'afectats i, si s'escau, els particulars afectats.

-3 Les disposicions de les administracions públiques catalanes en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació seran complementàries del present Decret, en tant que no s'oposin al seu contingut.

-4 Excepcionalment, i en instal·lacions existents, els ajuntaments o l'autoritat competent podran eximir de l'aplicació de les normes d'accessibilitat que estableix el capítol 4, amb l'informe vinculant previ del Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres, quan existeixi impossibilitat tècnica per a la seva realització.

-5 S'estableix un termini de tres anys a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reglament per fer efectiva l'elaboració del pla de mesures tècniques al qual fa referència l'article 40.

-6 Els principals paràmetres de referència de l'accessibilitat que s'hauran d'aplicar són els que s'esmenten a l'annex 7 d'aquest Decret.

-7 El contingut d'aquest Reglament s'ha d'entendre sens perjudici de la normativa vigent en matèria de seguretat, prevenció i extinció d'incendis.

Disposicions transitòries

-1 El present Decret s'aplicarà a les actuacions d'obra nova i gran rehabilitació, als elements de la urbanització, a les reformes i ampliacions d'edificis d'ús públic amb projecte visat amb posterioritat a la seva entrada en vigor, així com als vehicles dedicats al transport de persones que es realitzi o que es posin en circulació a partir de la data esmentada.

-2 La Comissió per a la supressió de les barreres arquitectòniques que impedeixen o dificulten la mobilitat dels disminuïts físics, creada pel Decret 170/1980, de 3 d'octubre, passa a denominar-se Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat, i a regir-se per les previsions d'aquest Reglament.

Disposicions derogatòries

-1 Queden derogades les disposicions següents:

Decret 170/1980, de 3 d'octubre, que crea una Comissió per a la supressió de barreres arquitectòniques que impedeixen o dificulten la mobilitat dels disminuïts físics.

L'article 3 del Decret 399/1988, de 27 de desembre, de modificació parcial del Decret 238/1987, de 20 de juliol, i del Decret 170/1980, de 3 d'octubre.

Decret 100/1984, de 10 d'abril, sobre supressió de barreres arquitectòniques.

Decret 95/1986, de 20 de març, de modificació del Decret 100/1984, de 10 d'abril.

Decret 256/1992, de 13 d'octubre, de composició del Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques.

Ordre de 9 d'abril de 1985, sobre la definició d'itineraris practicables en edificis d'habitatges.

Ordre de 5 de novembre de 1985, sobre modificació de les dimensions de les cabines d'ascensors en els itineraris practicables per als minusvàlids.

Ordre de 19 d'agost de 1986, de normes sobre el model i les característiques de la targeta d'aparcament per a vehicles que portin persones disminuïdes.

Ordre de 21 de desembre de 1992, de modificació de l'Ordre de 19 d'agost de 1986.

Ordre de 3 de desembre de 1993, d'aprovació del Reglament de règim intern del Consell per a la promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques.

-2 Es deroguen totes les disposicions en matèria d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques i en la comunicació d'igual o inferior rang que s'oposin al que preveu aquest Decret.

Disposicions finals

-1 Es faculten els consellers competents per raó de la matèria per a l'execució del que preveu aquest Decret.

-2 El present Decret entrarà en vigor al cap de sis mesos de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 24 de març de 1995

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya

Antoni Comas i Baldellou
Conseller de Benestar Social

Jaume Roma i Rodríguez
Conseller de Política Territorial
i Obres Públiques

Annex 1

Normes d'accessibilitat urbanística

1.1 Itineraris adaptats.

1.1.1 Itinerari de vianants adaptat.

Un itinerari de vianants es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

Tenir una amplada lliure mínima de 0,90 m i una alçada lliure d'obstacles de 2,10 m.

En els canvis de direcció, l'amplada lliure de pas permet inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre.

No incloure cap escala ni graó a llat.

El pendent longitudinal no supera el 8%.

El paviment és dur, no lliscant i sense reguixos diferents als propis del gravat de les peces. Té un pendent transversal no superior al 2%.

Els elements d'urbanització i de mobiliari que formen part d'aquest itinerari són adaptats.

1.1.2 Itinerari mixt de vianants i vehicles adaptat.

Un itinerari mixt es considera adaptat quan compleix els següents requisits:

Tenir una amplada lliure mínima de 3,00 m i una alçada lliure d'obstacles en tot el recorregut de 3,00 m.

Els espais per al gir de vehicles permeten el gir amb un radi mínim de 6,50 m respecte a l'eix de l'itinerari.

No incloure cap escala ni graó a llat.

El paviment és dur, no lliscant i sense reguixos diferents als propis del gravat de les peces. Té un pendent transversal no superior al 2%.

Els elements d'urbanització i de mobiliari que formen part d'aquest itinerari són adaptats.

1.2 Elements d'urbanització adaptats.

1.2.1 Paviments en espais d'ús públic.

Un paviment es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

És dur, no lliscant i sense reguixos diferents als propis del gravat de les peces. S'admet, en parcs i jardins, paviment de terres compactades amb un 90% PM (Pròctor modificat).

Es col·loca un paviment amb textura diferenciada per tal de detectar els passos de vianants.

Les reixes i els registres es col·loquen enrasats amb el paviment circumdant. Les obertures de les reixes col·locades en itineraris de vianants tenen una dimensió que permet la inscripció d'un cercle de 3 cm de diàmetre com a màxim. La disposició de l'enreixat es fa de manera que no hi puguin ensopegar persones que utilitzin bastó o cadira de rodes.

1.2.2 Guals adaptats.

El gual de pas de vianants es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

L'amplada lliure mínima és d'1,20 m.

La vorera del gual s'enrasa amb la calçada. Els cantells s'arrodoneixen o aixamfranen a 45 graus.

El pendent longitudinal del gual és com a màxim del 12%. El pendent transversal màxim és del 2%.

Se senyalitza amb paviment de textura diferenciada.

El gual d'entrada i sortida de vehicles ha de dissenyar-se de manera que:

L'itinerari de vianants que travessen no quedi afectat per un pendent longitudinal superior al 12%.

L'itinerari de vianants que travessen no quedi afectat per un pendent transversal superior al 2%.

1.2.3 Passos de vianants adaptats.

El pas de vianants que forma part d'un itinerari adaptat es considera adaptat quan compleix els següents requisits:

Salvar el desnivell entre la vorera i la calçada amb un gual de vianants adaptat.

Quan travessi un illot intermedi a les calçades rodades, aquest es retallarà i quedarà rebaixat al mateix nivell de les calçades en una amplada igual a la del pas de vianants.

El paviment de l'illot és diferenciador respecte al de la calçada.

Quan el pas, per la seva longitud, es realitzi en dos temps amb parada intermèdia, l'illot tindrà una llargada mínima d'1,50 m, una amplada igual a la del pas de vianants i el seu paviment quedarà enrasat amb el de la calçada quan la longitud de l'illot no superi els 4,00 m.

1.2.4 Escales adaptades.

Una escala es considera adaptada quan compleix els requisits següents:

L'amplada útil de pas és d'1,20 m com a mínim.

Els graons han de tenir una estesa mínima de 30 cm i una alçada màxima de 16 cm, i en escales en projecció corba en planta o no recta hi ha una dimensió mínima d'estesa de 30 cm comptada a 40 cm de la cara interior.

El nombre de graons seguits sense replà intermedi ha de ser com a màxim de 12 unitats.

El replans intermedis han de tenir una llargada mínima en la direcció de circulació d'1,20 m.

L'estesa s'ha d'acabar superficialment amb material no lliscant i no presentar discontinuïtat on s'uneix amb l'alçada.

Les escales disposen de baranes que poden ser utilitzades en els dos sentits de circulació.

Els passamans de l'escala estan situats a una alçada d'entre 0,90 m a 0,95 m en replans i 0,80 m a 0,85 m en el tram de graons, i tenen un disseny anatòmic que permet d'adaptar la mà amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de 3 a 5 cm de diàmetre, separat com a mínim 4 cm dels paraments verticals. Els passamans s'han de prolongar 0,30 m com a

mínim més enllà dels extrems a l'acabament de cada tram d'escala. El punt d'inflexió del passamà ha de coincidir amb l'inici del tram d'escala.

L'inici i el final d'una escala se senyalitzen amb paviment diferenciat de la resta i disposen d'un nivell d'il·luminació durant la nit de 10 lux com a mínim.

Els espais existents sota les escales han d'estar protegits de manera que evitin possibles accidents a persones amb visió parcial o ceguesa.

1.2.5 Rampes adaptades.

Una rampa es considera adaptada quan compleix els requisits següents:

L'amplada útil de pas és de 0,90 m com a mínim.

Pendents longitudinals:

Trams de menys de 3 m de llargada: 12% de pendent màxim (recomanable 10%).

Trams d'entre 3 i 10 m de llargada: 10% de pendent màxim (recomanable 8%).

Trams de més de 10 m de llargada: 8% de pendent màxim (recomanable 6%).

S'admet un pendent transversal màxim d'un 2%.

El paviment de les rampes és dur, no lliscant i sense reguixos diferents als propis del gravat de les peces.

La llargada de cada tram de rampa ha de ser com a màxim de 20 m.

En la unió de trams de diferent pendent s'han de col·locar replans intermedis.

Els replans intermedis tenen una llargada mínima en la direcció de circulació d'1,50 m.

A l'inici i al final de cada tram de rampa hi ha un replà d'1,50 m de llargada com a mínim.

Quan entre la rampa i la zona adjacent hi ha un desnivell igual o superior a 0,20 m es disposa d'un element de protecció longitudinal amb una alçada de 10 cm per sobre del paviment de la rampa.

Les rampes disposen de baranes a ambdós costats, a una alçada d'entre 0,90 m i 0,95 m. Els passamans de la rampa tenen un disseny anatòmic que permeti d'adaptar la mà amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de 3 a 5 cm de diàmetre, separat com a mínim 4 cm dels paraments verticals.

L'inici i el final d'una rampa se senyalitza amb paviment diferenciat de la resta i disposa d'un nivell d'il·luminació mínim de 10 lux durant la nit.

1.2.6 Ascensor adaptat.

Un ascensor es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

La cabina d'ascensor adaptat té com a mínim unes dimensions d'1,40 m en el sentit de l'accés i d'1,10 m en el sentit perpendicular.

Disposa de passamans a una alçada entre 0,90 m i 0,95 m.

Els passamans de la cabina tenen un disseny anatòmic que permet d'adaptar la mà amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de diàmetre entre 3 i 5 cm i separat, com a mínim, 4 cm dels paraments verticals.

Les botoneres, tant de cabina com de replà, s'han de col·locar entre 1,00 m i 1,40 m d'alçada respecte del terra. Les botoneres han de tenir la numeració en Braille o en relleu.

Les portes de la cabina i del recinte són automàtiques, d'una amplada mínima de 0,80 m, i davant d'elles es pot inscriure un cercle d'un diàmetre d'1,50 m.

Al costat de la porta de l'ascensor i a cada planta hi ha d'haver un número en alt relleu que identifiqui la planta, amb una dimensió mínima de 10x10 cm i a una alçada d'1,40 m des del terra.

1.2.7 Aparcaments adaptats.

Una plaça d'aparcament es considera adaptada quan compleix els requisits següents:

Té unes dimensions mínimes per al vehicle de 3,30 m x 4,50 m en bateria i 2,00 m x 4,50 m en filera.

Té un espai d'apropament que pot ser compartit i que permet la inscripció d'un cercle de diàmetre 1,50 m davant la porta del conductor. En aparcaments en bateria aquest espai pot coincidir un màxim de 0,20 m amb l'amplada de la plaça.

L'espai d'apropament ha d'estar comunicat amb un itinerari de vianants adaptat.

Les places d'aparcament i l'itinerari d'accés a la plaça se senyalitzen conjuntament amb el símbol d'accessibilitat a terra i un senyal vertical en un lloc visible, amb la inscripció 'reservat a persones amb mobilitat reduïda'.

1.2.8 Serveis higiènics adaptats.

Un servei higiènic es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

Les portes han de tenir una amplada mínima de 0,80 m i s'han d'obrir cap a l'exterior.

Entre 0 m i 0,70 m d'alçada respecte al terra, hi ha un espai lliure de gir i de maniobra d'1,50 m de diàmetre com a mínim.

L'espai d'apropament lateral al wàter i frontal al rentamans té una amplada mínima de 0,80 m.

El rentamans no té pedestal ni mobiliari inferior que dificulti l'apropament de persones amb cadira de rodes.

Disposa de barres de suport a una alçada entre 0,70 m i 0,75 m per sobre del terra, perquè permeti agafar-s'hi amb força en la transferència lateral al wàter. La barra situada al costat de l'espai d'apropament és batent.

Els miralls tenen col·locat el cantell inferior a una alçada màxima de 0,90 m.

Tots els accessoris i mecanismes es col·loquen a una alçada no superior a 1,40 m i no inferior a 0,40 m.

Les aixetes i les manetes de les portes s'accionen mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

El paviment és no lliscant.

Els indicadors de serveis d'homes o dones han de permetre la lectura tàctil, amb senyalització 'Homes-Dones' sobre la maneta, mitjançant una lletra 'H' (homes) o 'D' (dones) en alt relleu.

1.3 Mobiliari urbà adaptat.

1.3.1 Condicions generals.

Un element de mobiliari urbà es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

Ser accessible a través d'un itinerari adaptat.

La seva ubicació permet sempre l'existència d'una banda de pas lliure d'obstacles de 0,90 m d'amplada per 2,10 m d'alçada.

Els elements sortints i/o volants que són superiors a 15 cm de vol i que limiten amb itineraris tenen com a mínim un element fix i perimetral entre 0 i 15 cm d'alçada perquè puguin ser detectats per invidents, o bé s'han de situar a una alçada igual o superior a 2,10 m.

Els elements que hagin de ser accessibles manualment estan situats a una alçada d'entre 1 m i 1,40 m d'alçada.

1.3.2 Elements urbans diversos.

Els elements urbans es consideren adaptats si compleixen el requisits de disseny següents:

Els elements d'accés al recinte tenen una amplada mínima de 0,90 m, una alçada mínima de 2,10 m i han d'estar convenientment senyalitzats.

El mobiliari d'atenció al públic té, totalment o parcialment, una alçada màxima respecte al terra de 0,85 m.

Si disposa solament d'apropament frontal, la part inferior, entre 0,00 m i 0,70 m d'alçada, en una amplada de 0,80 m com a mínim, queda lliure d'obstacles per permetre l'apropament d'una cadira de rodes.

La taula ha de tenir una alçada màxima de 0,80 m. La part inferior, entre 0,00 i 0,70 m d'alçada, i en una amplada de 0,80 m com a mínim ha de quedar lliure d'obstacles per permetre l'apropament d'una cadira de rodes.

L'element més alt manipulable dels aparells telefònics se situa a una altura màxima d'1,40 m com a màxim. En el cas que l'aparell telefònic se situï dins d'una cabina locutori, aquesta ha de tenir unes dimensions mínimes de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de fondària lliures d'obstacles i el terra ha de quedar enrasat amb el paviment circumdant.

L'espai d'accés a la cabina té una amplada lliure mínima de 0,80 m i una alçada mínima de 2,10 m.

Els elements per impedir el pas de vehicles estan separats a una distància mínima de 0,90 m, i tenen una alçada mínima de 0,80 m.

En grades i zones d'espectadors, la plaça d'un espectador per a usuaris en cadira de rodes té unes dimensions mínimes de 0,80 m d'amplada i d'1,20 m de fondària.

Els polsadors s'han de situar entre 1,00 m i 1,40 m d'alçada.

Els suports verticals de senyals i semàfors tenen una secció de caires arrodonits i es col·loquen preferentment a la part exterior de la vorera. Si no hi ha vorera o la seva amplada és inferior a 1,50 m es col·loquen tocant a les façanes o subjectes a aquestes. En parcs i jardins se situen en àrees enjardinades o similars.

Quan s'instal·lin semàfors acústics, aquests han d'emetre un senyal sonor indicador del temps de pas per a vianants, a petició de l'usuari mitjançant un comandament a distància.

1.3.3 Elements de protecció i senyalització de les obres en la via pública.

Els elements de protecció i senyalització de les obres en la via pública han de complir les condicions següents:

Les bastides, rases o qualsevol tipus d'obres a la via pública s'han de senyalitzar i protegir mitjançant barrats estables i continuats que restin il·luminats tota la nit.

S'han de col·locar els elements de protecció i senyalització de forma que les persones amb disminució visual puguin detectar a temps l'existència de l'obstacle.

No s'han d'utilitzar cordes, cables o similars.

Hi ha d'haver un nivell d'il·luminació mínima de 10 lux per advertir de la presència d'obstacles o desnivells.

Annex 2

Normes d'accessibilitat a l'edificació

2.1 Nivell d'accessibilitat exigible per a usos públics en edificis de nova construcció.

Usos de l'edificació	Superfície o capacitat	Itineran		Element adaptat, si n'hi ha.					
		adaptat	practicable	Aparcament	Escaleres	Cambra higiènica	Dormitoris	Vestidors	Mobiliari
REF		2.2	2.3	2.4.1	2.4.2	2.4.3	2.4.4	2.4.5	2.4.6
Residencial									
	Hotels i apart-hotels	De 25 a 50 places				A			
		més de 50 places	P	A	A	A	A	A	A
	Residències d'estudiants, al·lorns de invariant i cases de colònies.	De 25 a 50 places	P			A			
		més de 50 places		A	A	A	A	A	A
	Campings	tots	A	A	A	A		A	A
	Centres penitencians	tots	A	A	A	A	A	A	A
Comercial									
	Mercats municipals	tots	A	A	A	A		A	
	Establiments comercials	més de 500 m2	A	A	A	A		A	
		De 100 a 500 m2	P			A		A	
	Bars i restaurants	més de 50 places	A	A	A	A			A
Sanitari i Assistencial									
	Hospitals i clíniques	tots	A	A	A	A	A	A	A
	Atenció Primària	tots	A	A	A	A		A	A
	Centres de rehabilitació i de dia	tots	A	A	A	A		A	A
	Farmàcies i centres de serveis	tots							
	Centres residencials	Més de 25 places	A	A	A	A	A	A	A
		Menys de 25 places				A			
	Centres socio-sanitaris de llarga estada i assistits	tots	A	A	A	A	A	A	A
Esbarjo									
	Discoteques i bars musicals	Més de 50 places	A	A	A	A			
	Parcs d'atraccions i parcs temàtics	tots	A	A	A	A			A
Esportiu									
	Centres esportius	tots	A	A	A	A		A	A
Cultural									
	Museus	Superfície > 200 m2	A	A	A	A			A
	Teatres i cinemes	Superfície > 200 m2	A	A	A	A			A
	Salas de congressos	Superfície > 200 m2	A	A	A	A			A
	Auditoris	Superfície > 200 m2	A	A	A	A			A
	Biblioteques	Superfície > 100 m2	A	A	A	A			A
	Centres cívics	Superfície > 100 m2	A	A	A	A		A	A
	Salas d'exposicions	Superfície > 100 m2	A	A	A	A			A
Administratiu									
	Centres de l'Administració	tots	A	A	A	A		A	A
	Oficines de companyies subministradores i de serveis públics	tots							
		més de 500 m2	A	A	A	A		A	A
	Oficines obertes al públic	més de 200 m2				A			
Docent									
	Centres docents	més de 500 m2	A	A	A	A		A	A
		més de 100 m2				A			
Religiós									
	Centres religiosos	més de 500 m2	A	A	A	A		A	A
		més de 100 m2				A			
Aparcament									
	Garatges i aparcaments	més de 70 places	A	A		A			
Mitjans de transports									
	Estacions de mitjans de transports	totes	A	A	A	A		A	A
	Àrees de servei de camions	totes	A	A	A	A		A	A
	Benzineres	totes	A	A	A	A		A	A

2.2 Itinerari adaptat.

Un itinerari es considera adaptat quan compleix els requisits següents:

No hi ha d'haver cap escala ni graó aïllat. (S'admet, a l'accés de l'edifici, un desnivell no superior a 2 cm, i s'arrodonirà o bé s'aixamfranarà el cantell a un màxim de 45°). Ha de tenir una amplada mínima de 0,90 m i una alçada lliure d'obstacles en tot el recorregut de 2,10 m.

En cada planta de l'itinerari adaptat d'un edifici hi ha d'haver un espai lliure de gir on es pugui inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre.

En els canvis de direcció, l'amplada de pas ha de permetre inscriure un cercle d'1,20 m de diàmetre.

Les portes han de tenir com a mínim una amplada de 0,80 m i una alçada mínima de 2 m.

En cas de portes de dues o més fulles, una d'elles haurà de tenir una amplada mínima de 0,80 m.

A les dues bandes d'una porta existeix un espai lliure, sense ser escombrat per l'obertura de la porta, on es pot inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre (excepte a l'interior de la cabina d'ascensor).

Les manetes de les portes s'han d'accionar mitjançant mecanismes de pressió o de palanca.

Quan les portes siguin de vidre, llevat del cas en què aquest sigui de seguretat, tindran un sòcol inferior de 30 cm d'alçada, com a mínim. A efectes visuals ha de tenir una franja horitzontal de 5 cm d'amplada, com a mínim, col·locada a 1,50 m d'alçada i amb marcat contrast de color.

El paviment és no lliscant.

Els pendents longitudinals de les rampes són:

Trams de menys de 3 m de llargada: 12% de pendent màxim.

Trams entre 3 i 10 m de llargada: 10% de pendent màxim.

Trams de més de 10 m de llargada: 8% de pendent màxim.

S'admet un pendent transversal màxim del 2% en rampes exteriors.

Les rampes disposen de baranes a ambdós costats. Així mateix, han d'estar limitades lateralment per un element de protecció longitudinal de, com a mínim, 10 cm per sobre del terra, per evitar la sortida accidental de rodes i bastons.

Els passamans de les baranes estan situats a una alçada entre 0,90 i 0,95 m, i tenen un disseny anatòmic que permet d'adaptar la mà amb una secció igual o equivalent a la d'un tub rodó de diàmetre entre 3 i 5 cm, separat, com a mínim, 4 cm dels paraments verticals.

La llargada de cada tram de rampa és com a màxim de 20 m.

En la unió de trams de diferent pendent es col·loquen replans intermedis. Els replans intermedis han de tenir una llargada mínima en la direcció de circulació d'1,50 m.

A l'inici i al final de cada tram de rampa hi ha un replà d'1,50 m de llargada com a mínim.

La cabina d'ascensor té unes dimensions d'1,40 m en el sentit de l'accés i d'1,10 m en el sentit perpendicular.

Disposa de passamans a una alçada entre 0,90 m i 0,95 m, i les botoneres, tant interiors com de replà, s'han de col·locar entre 1,00 m i 1,40 m d'alçada respecte al terra.

Les botoneres han de tenir la numeració en Braille o en relleu.

Al costat de la porta de l'ascensor i a cada planta hi ha d'haver un número en alt relleu que identifiqui la planta, amb una dimensió mínima de 10x10 cm i a una alçada d'1,40 m des del terra.

Les portes de la cabina i del recinte són automàtiques, d'una amplada mínima de 0,80 m, i davant d'elles es pot inscriure un cercle d'un diàmetre d'1,50 m.

Els passamans de la cabina han de tenir un disseny anatòmic que permeti d'adaptar la mà amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de diàmetre entre 3 i 5 cm, separat, com a mínim, 4 cm dels paraments verticals.

2.3 Itinerari practicable.

Un itinerari es considera practicable quan compleix els requisits següents:

Té una amplada mínima de 0,90 m i una alçada de 2,10 m totalment lliure d'obstacles en tot el recorregut.

No inclou cap tram d'escala.

A les dues bandes d'un graó hi ha un espai lliure pla amb una fondària mínima d'1,20 m. L'alçada màxima d'aquests graons és de 14 cm.

En els edificis en què per normativa sigui obligatòria la instal·lació d'un ascensor només s'admetrà a l'itinerari l'existència d'un graó, com a màxim de 12 cm d'alçada, a l'entrada de l'edifici.

Les rampes han de tenir un pendent màxim del 12%, amb una llargària màxima, sense replà de 10 m. El pendent transversal màxim ha de ser del 2% en rampes exteriors.

En els dos extrems de les rampes hi ha un espai lliure amb una fondària d'1,20 m.

En els canvis de direcció l'amplada de pas haurà de permetre inscriure un cercle d'1,20 m de diàmetre.

Com a mínim, en un costat d'una rampa ha d'existir un passamà a una alçada d'entre 0,90 m i 0,95 m.

Les portes o passos entre dos espais han de tenir com a mínim una amplada de 0,80 m i una alçada de 2,00 m. Les manetes de les portes s'accionen mitjançant mecanismes de pressió o de palanca.

A les dues bandes de qualsevol porta inclosa dins d'un itinerari practicable hi ha d'haver un espai lliure sense ser escombrat per l'obertura de la porta, on sigui inscrivible un cercle d'1,20 m de diàmetre (excepte a l'interior de la cabina d'ascensor).

Les portes de cabina de l'ascensor són automàtiques, mentre que les de recinte poden ser manuals. Totes dues tenen una amplada mínima de 0,80 m.

La cabina de l'ascensor ha de tenir, com a mínim, unes dimensions d'1,20 m en el seu sentit d'accés, de 0,90 m en sentit perpendicular i una superfície mínima d'1,20 m².

En l'espai previst per a un ascensor practicable no es permetrà la col·locació de cap ascensor que no tingui, almenys, aquesta consideració.

A l'espai situat davant la porta de l'ascensor, s'hi ha de poder inscriure un cercle d'1,20 m de diàmetre sense ser escombrat per l'obertura de la porta.

Les botoneres de l'ascensor, tant de cabina com de replà s'han de col·locar a una alçada d'entre 1,00 m i 1,40 m respecte al terra.

2.4 Elements de l'edificació adaptats.

2.4.1 Aparcament.

Una plaça d'aparcament és adaptada si:

Té unes dimensions mínimes per al vehicle de 2,20 m x 4,50 m.

Té un espai d'apropament, de 0,90 m d'amplada, que pot ser compartit i que ha de permetre la inscripció d'un cercle d'1,50 m de diàmetre davant la porta del conductor.

L'espai d'apropament està comunicat amb un itinerari d'ús comunitari adaptat.

És senyalitzada amb el símbol d'accessibilitat a terra i un senyal vertical en un lloc visible, amb la inscripció 'reservat a persones amb limitacions'.

2.4.2 Escales en edificis d'ús públic.

Les escales d'ús públic han de complir les condicions següents:

L'alçada màxima del graó és de 16 cm i l'estesa mínima, de 30 cm (a les escales amb projecció en planta no recta hi ha d'haver la dimensió mínima d'estesa de 30 cm a 40 cm per la part interior).

L'estesa no presenta discontinuïtats on s'uneix amb l'alçada.

L'amplada de pas útil és igual o superior a 1,00 m.

El nombre màxim de graons seguits, sense replà intermedi, és de 12.

Els replans intermedis tenen una llargada mínima d'1,20 m.

Es disposa de passamans a tots dos costats.

Les baranes de les escales tenen una alçada d'entre 0,90 i 0,95 m. Els passamans de l'escala tenen un disseny anatòmic que permeti d'adaptar la mà amb una secció igual o funcionalment equivalent a la d'un tub rodó de diàmetre entre 3 cm i 5 cm, separat, com a mínim, 4 cm dels paraments verticals.

2.4.3 Cambra higiènica adaptada.

Característiques que haurà de reunir una cambra higiènica adaptada:

Les portes hauran de tenir una amplada mínima de 0,80 m, obrir-se cap enfora o ser corredisses.

Les manetes de les portes s'accionaran mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

Hi haurà d'haver entre 0 i 0,70 m d'alçada respecte a terra, un espai lliure de gir d'1,50 m de diàmetre.

L'espai d'apropament lateral al wàter, la banyera, la dutxa i el bidet i frontal al rentamans serà de 0,80 m com a mínim.

Els rentamans no tindran peu ni mobiliari inferior que destorbi el seu ús.

Es disposarà de dues barres de suport a una alçada entre 0,70 m i 0,75 m, perquè permeti agafar-s'hi amb força en la transferència lateral a wàters i bidets. La barra situada al costat de l'espai d'apropament serà batent.

Els miralls tindran col·locat el cantell inferior a una alçada de 0,90 m del terra.

Tots els accessoris i mecanismes es col·locaran a una alçada no superior a 1,40 m i no inferior a 0,40 m.

Les aixetes s'accionaran mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

Les aixetes de les banyeres es col·locaran al centre, i no als extrems.

El paviment serà no lliscant.

Hi haurà indicadors de serveis d'homes o dones que permetran la lectura tàtil, amb senyalització 'Homes-Dones' sobre la maneta, mitjançant una lletra 'H' (homes) o 'D' (dones) en alt relleu.

2.4.4 Dormitori en edificis d'ús públic.

Un dormitori es considera adaptat quan compleixi les condicions següents:

Les portes hauran de tenir una amplada mínima de 0,80 m.

Hi haurà un espai de gir d'1,50 m de diàmetre, com a mínim.

Els espais d'apropament lateral al llit i frontal a l'armari i mobiliari tindran una amplada mínima de 0,80 m.

En el cas d'haver-hi el llit doble, tindran l'espai d'apropament per tots dos costats.

Tots els mecanismes d'accionament es col·locaran a una alçada no superior a 1,40 m i no inferior a 0,40 m.

Les manetes de les portes s'accionaran mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

2.4.5 Vestidors en edificis d'ús públic.

Un vestidor es considera adaptat quan compleixi les condicions següents:

Les portes hauran de tenir una amplada mínima de 0,80 m.

Els espais de circulació interior hauran de tenir una amplada mínima de 0,90 m i en els canvis de direcció l'amplada de pas haurà de permetre d'inscriure-hi un cercle d'1,50 m de diàmetre (sense ser escombrat per l'obertura de cap porta).

Almenys haurà d'existir espai lliure de gir a l'interior de la peça on es pugui inscriure un cercle de diàmetre d'1,50 m sense ser escombrat per l'obertura de cap porta.

L'espai d'apropament lateral a taquilles, bancs, dutxes i mobiliari en general tindrà una amplada mínima de 0,80 m.

L'espai d'utilització d'almenys una dutxa tindrà unes dimensions mínimes de 0,80 m d'amplada i d'1,20 m de fondària a més de l'espai d'apropament lateral. La base d'aquesta dutxa quedarà enrasada amb el paviment circumdant amb solució de continuïtat; disposarà d'un seient abatible fixat al costat curt de l'espai i de dimensions mínimes 0,40 m x 0,40 m. Les aixetes es col·locaran al centre del costat més llarg, a una alçada respecte al terra d'entre 0,90 m i 1,20 m i s'accionaran mitjançant mecanismes de pressió o de palanca.

Tots els accessoris i mecanismes es col·locaran a una alçada no superior a 1,40 m i no inferior a 0,40 m.

El paviment serà no lliscant.

En els vestidors emprovadors existirà almenys un espai que es pugui tancar d'unes dimensions que permetin d'inscriure-hi un cercle d'1,50 m de diàmetre sense ser escombrat per l'obertura de cap porta.

Les manetes de les portes s'accionaran mitjançant mecanismes de pressió o palanca.

Hi haurà indicadors de serveis d'homes o dones que permetran la lectura tàtil, amb senyalització 'Homes-Dones' sobre la maneta, mitjançant una lletra 'H' (homes) o 'D' (dones) en alt relleu.

2.4.6 Mobiliari en edificis d'ús públic.

Característiques del mobiliari adaptat:

Els elements sortints i/o volats que siguin superiors a 0,15 m de volada i que limitin amb itineraris tindran com a mínim un element fix i perimetral entre 0,00 i 0,15 m d'alçada perquè puguin ser detectats per invidents, o bé se situaran a una alçada igual o superior a 2,10 m.

Els elements de comandament (polsadors, bronzidors, alarmes i porters electrònics) se situaran entre 1,00 m i 1,40 m d'alçada.

El mobiliari d'atenció al públic tindrà, totalment o parcialment, una alçada màxima respecte al terra de 0,85 m.

Si disposa solament d'apropament frontal, la part inferior, entre 0,00 m i 0,70 m d'alçada, en una amplada de 0,80 m com a mínim, quedarà lliure d'obstacles per permetre l'apropament d'una cadira de rodes.

La taula tindrà una alçada màxima de 0,80 m. La part inferior, entre 0,00 i 0,70 m d'alçada, i en una amplada de 0,80 m com a mínim, haurà de quedar lliure d'obstacles per permetre l'apropament d'una cadira de rodes.

L'element més alt manipulable dels aparells telefònics ha d'estar situat a una altura màxima d'1,40 m com a màxim. En el cas que l'aparell telefònic se situï dins d'una cabina locutori, aquesta haurà de tenir unes dimensions mínimes de 0,80 m d'amplada i 1,20 m de fondària lliures d'obstacles i el terra queda enrasat amb el paviment circumdant. L'espai d'accés a la cabina haurà de tenir una amplada mínima de 0,80 m i una alçada mínima de 2,10 m.

La plaça d'espectador per a usuari amb cadira de rodes tindrà unes dimensions mínimes de 0,80 m d'amplada i d'1,20 m de fondària.

2.4.7 Interior de l'habitatge.

Un habitatge es considera adaptat quan:

Les portes i les obertures de pas tenen una amplada de 0,80 m com a mínim i una alçada no inferior a 2,00 m.

Les manetes de les portes s'accionen mitjançant mecanismes de pressió o de palanca.

En les cambres higièniques les portes s'obren cap enfora o són corredisses.

Hi ha, com a mínim, una cambra higiènica adaptada, formada per un lavabo, un wàter i una banyera o dutxa.

Els passadissos tenen una amplada mínima d'1,10 m. En els recorreguts interiors de l'habitatge, per assegurar la maniobrabilitat d'una cadira de rodes, cal considerar que el diàmetre mínim necessari per efectuar un gir complet és d'1,50 m.

A les cuines hi ha, entre 0,00 i 0,70 m d'alçada respecte al terra, un espai lliure de gir d'1,50 m de diàmetre com a mínim.

Les aixetes s'accionen mitjançant mecanismes de pressió o de palanca.

Les claus de pas, mecanismes elèctrics, porters automàtics, timbres, quadres generals, etc. han d'estar a una alçada mínima de 0,40 m i màxima d'1,40 m sobre el terra, i a una distància de 0,60 m de les cantonades.

2.5 Accessibilitat en edificis d'ús privat de nova construcció sense ascensor obligatori.

En aquells edificis que, excloent la planta d'accés, en computar la part per sobre i/o per sota d'aquesta, tinguin unes característiques que compleixin l'expressió:

$$(S/30) \times N \times P \leq 100$$

en què S és la superfície construïda, N el nombre d'entitats (habitatges, locals, etc.) i P el nombre de plantes, només s'haurà de grafar en els plànols de fonaments, estructura i distribució del projecte l'espai per a la futura ubicació d'un ascensor practicable, així com la seva connexió amb un itinerari també practicable.

En aquells edificis en què no es compleixi l'expressió recollida en l'apartat anterior, l'espai disposat per allotjar l'ascensor practicable haurà de complir els requisits següents:

Tenir comunicació directa amb un espai practicable.

Disposar d'un dimensions que permetin la possible ubicació d'un ascensor practicable.

Tenir la consideració d'element comú de l'edifici i estar sotmès, en la documentació de la declaració d'obra nova i escriptura de divisió horitzontal, a una clàusula de servitud que en permeti la utilització, en cas de necessitat, com a fossat d'ascensor.

Estar previst de tal manera que en el moment de la instal·lació de l'ascensor no calgui modificar ni els fonaments ni l'estructura ni les instal·lacions existents, de manera que puguin realitzar-se les obres per l'espai comunitari de l'edifici, sense haver d'actuar mai a l'interior de cap entitat. Les memòries dels projectes bàsics dels edificis que no compleixin l'expressió esmentada incorporaran la justificació tècnica de la previsió de l'ascensor. Les seves disposicions hauran de quedar reflectides als plànols de distribució i seccions. Igualment, en el projecte executiu haurà de quedar reflectit en els plànols de fonaments, estructura i instal·lacions amb la seva justificació constructiva.

Annex 3

Normes d'accessibilitat en el transport

3.1 Barreres arquitectòniques en el transport.

3.1.1 Parades i estacions adaptades.

Es poden distingir tres tipus de parades en el transport terrestre urbà i interurbà: parades de transport ferroviari, parades d'autobús i parades d'automòbils.

3.1.2 Parades d'autobús adaptades.

Les parades d'autobús adaptades compliran les següents prescripcions:

El nivell d'aixecament de la vorera sobre la rasant del carrer serà de 0,10 m.

El nivell d'aixecament local de la vorera en la zona d'accés a l'autobús serà de 0,20 m.

La marquesina disposarà d'una superfície lliure de 0,90 m x 1,20 m, reservada en la col·locació de cadires de rodes, cotxes o altres estris d'ajut.

Les marquesines no poden tenir parets de vidre o similars transparents, a menys que se senyalitzi la superfície amb elements opacs.

Sota la marquesina, si n'hi ha, l'alçada mínima lliure serà de 2,10 m.

El límit inferior del nivell d'anuncis serà d'una alçada no superior a 1,20 m.

3.1.3 Estacions de transport ferroviari adaptades.

En les estacions de transport ferroviari, pel que fa a l'accessibilitat, cal tenir en compte dos aspectes:

Accessibilitat en la comunicació, segons criteris establerts a l'annex 4.

Accessibilitat pel que fa a barreres arquitectòniques, en la qual s'han de considerar tres conjunts d'espais: l'accés a les instal·lacions, la circulació dels espais de servei i l'espai d'accés als vehicles.

3.1.3.a) Accés a les instal·lacions.

Es facilitarà l'accés a totes les dependències i vehicles als gossos pigall, segons s'estableix a la Llei 10/1993, de 8 d'octubre, que regula l'accés a l'entorn de les persones amb disminució visual acompanyades de gossos pigall (DOGC núm. 1809, de 15.10.1993).

Les baranes d'accés a les instal·lacions compliran les prescripcions dels annexos 1 i 2 d'aquest Decret i, a més a més, seran de colors contrastats.

La unió entre la via pública i els accessos a les instal·lacions es realitzarà mitjançant itineraris de vianants o mixtos adaptats segons els conceptes que estableix l'annex 1 d'aquest Decret.

3.1.3.b) Circulació en els espais de servei.

Els espais de serveis estaran units als accessos a les instal·lacions i als vehicles mitjançant itineraris adaptats, segons el concepte establert a l'annex 2 d'aquest Decret.

3.1.3.c) Espai d'accés als vehicles.

Les vores de les andanes se senyalitzaran a terra amb una franja de textura diferenciada respecte a la resta del paviment. La franja tindrà visualment una coloració destacada de la resta del paviment.

Per reposar les persones amb mobilitat reduïda es disposaran suports isquiàtics a 0,75 m d'alçada sobre el terra com a màxim i a 0,70 m com a mínim, separats 20 cm de la paret.

El sistema d'interfonia des de l'andana amb el personal de control ha de poder ser manipulat a una alçada màxima d'1,00 m sobre el terra.

A les andanes hi haurà un nivell d'il·luminació mínim de 20 lux.

3.2 Vehicles adaptats.

Als efectes d'accessibilitat, en tot vehicle s'han de considerar tres tipus d'activitat: pujada i baixada, circulació interna i àrea de passatgers.

3.2.1 Pujada i baixada del transport públic.

3.2.1.a) Transport públic col·lectiu.

El pas, tant d'entrada com de sortida, tindrà una amplada mínima de 0,80 m lliures d'obstacles; en el cas que es produeixi en ambdós sentits serà superior a 1,20 m i inferior a 1,60 m, i s'instal·laran en cas de portes dos fulls corredissos de 0,60 m mínim i de 0,90 m màxim cadascun.

Hi haurà una indicació clara i comprensible de la destinació de cada servei.

El nivell del terra dels autobusos serà a 30 cm de la calçada com a màxim. En aquells casos en què es fes impossible la implantació dels vehicles de plataforma baixa, l'adaptació es farà d'acord amb les característiques particulars que es defineixin per a cada cas.

El terra dels vehicles quedarà enrasat amb el paviment superior de les andanes del transport ferroviari. A aquest efecte s'admetrà l'ajut amb rampes curtes plegables, evitant que el desnivell superi els 10 cm i que la rampa tingui més d'1,10 m de llargada.

3.2.1.b) Transport per comanda.

El transport per comanda que sigui necessari afegir al transport regular amb caràcter complementari (taxi, furgonetes taxi o similars) haurà de ser adaptat. Serà obligatori l'ajut del conductor inclòs en el cas de vehicles adaptats.

3.2.2 Circulació interior.

3.2.2.a) Espai de circulació.

La circulació interior d'un vehicle adaptat ha de complir el requisits següents:

Hi ha d'haver un espai lliure per a girs d'1,50 m de diàmetre.

El pas lliure tindrà una amplada mínima de 0,90 m en l'espai de circulació. En l'àrea de passatgers el pas es pot reduir a una amplada de 0,40 m a 0,55 m.

Els desnivells sobtats no superaran els 2 cm i estaran sempre marcats amb una senyalització del cantell contrastada visualment.

Les rampes interiors no superaran 1,10 m de llargada màxima, i en cap cas el 6% de pendent màxim.

El sostre dels passadissos tindrà una alçada lliure de 2,10 m com a mínim.

Les portes interiors estaran separades un mínim de 0,25 m de les cantonades, i l'amplada serà igual al mínim establert per a les portes d'accés. Quan les portes siguin de vidre aquest tindrà un sòcol inferior de 30 cm d'alçada, com a mínim, i una franja horitzontal de 5 cm d'amplada, com a mínim, col·locada a 1,50 m d'alçada i amb marcat contrast de color.

Els mecanismes i instruments d'accionament han de ser a una alçada sobre el paviment superior a 0,80 m i inferior a 1,10 m.

Els senyals d'avís es col·locaran al sostre en llocs visibles tant per als passatgers que viatgen asseguts com per als que ho fan dempeus.

3.2.2.b) Àrea per als passatgers.

L'àrea de passatgers d'un vehicle adaptat està integrada per dues zones: plataforma i àrea de seients.

Per a l'àrea de seients es compliran les mesures d'accessibilitat de mobiliari adaptat: 0,50 m d'alçada de seient, 0,75 m de separació mínima entre espatlleres de seients i 0,65 m d'alçada lliure d'obstacles sota taules plegables. L'amplada mínima lliure d'un seient serà de 0,50 m en tot tipus de transport.

La plataforma contindrà un espai de gir on es pugui inscriure un cercle d'1,50 m de diàmetre i una zona d'emmagatzematge per a cadires i altres estris d'ajut així com d'equipatges, amb unes dimensions mínimes d'1,20 m x 1,80 m, que es podrà combinar amb l'àrea de seients.

3.3 Targeta d'aparcament per a vehicles que portin persones amb mobilitat reduïda: model.
La targeta a què fa referència l'article 42 tindrà les característiques que segueixen:

	 Generalitat de Catalunya Departament de Benestar Social	
	Núm.:	
	Targeta d'aparcament per a vehicles de persones amb disminució	
	Ajuntament	
	Data d'expedient	
	Data de caducitat	
Aquesta targeta és personal i intransferible, i pot ser utilitzada en el vehicle conduït per titular o en qualsevol altre que sigui emprat per transportar-lo		
El titular d'aquesta targeta està afectat per una disminució greu que li dificulta la mobilitat		
Nom del titular		
DNI núm.		
Instruccions		
D'acord amb el que disposa l'article 33 del Decret 100/1984, de 10 de juliol, de supressió de barreres arquitectòniques, aquesta targeta dóna dret al seu titular, amb l'extensió i el contingut que estableixin les ordenances municipals corresponents:		
1 Que es permeti que les persones amb dificultat de mobilitat aparquin els seus vehicles més temps que l'autoritzat en els llocs de temps limitat.		
2 Que se li permeti d'estacionar-se en els llocs en què hagin estat reservades places d'aparcament per mitjà de senyals de trànsit, complementades amb el disc addicional que reproduïx el símbol internacional d'accessibilitat que conté l'anvers d'aquesta targeta.		
3 Que es permeti que els vehicles ocupats per persones disminuïdes puguin estacionar-se en qualsevol lloc de la via pública, durant el temps imprescindible i sempre que no es destorbi la circulació de vehicles i vianants.		
La utilització d'aquesta targeta serà intransferible a qualsevol altra persona que no sigui aquella per a la qual ha estat concedida.		

Annex 4

Criteris d'accessibilitat en la comunicació

4.1 Definició de barreres de comunicació.

Barreres de comunicació són les limitacions que els sistemes d'informació i comunicació habituals comporten per a determinades persones que tenen alteracions o discapacitats sensorials o d'altres tipus.

4.2 Principals tipologies d'alteracions i discapacitats que afecten la comunicació.

Les alteracions i discapacitats poden afectar una funció de la persona de forma total o parcial. També cal tenir present que les dites alteracions o discapacitats poden presentar-se de forma aïllada o bé conjuntament amb alguna altra discapacitat greu o lleu que afecti altres funcions de la persona.

Alteracions de la visió: ceguesa, i totes aquelles que afectin l'agudesesa visual, el cromatisme i la fotofòbia.

Alteracions de l'audició i la parla: sordesa, hipoacúsia, sordesa-mudesa, trastorns psicomotrius, etc.

Alteració de la visió i audició: sordesa-ceguesa.

Altres trastorns que poden dificultar o alterar la comunicació: dislèxia, afàsia, retard mental, autisme, psicosi infantil, paràlisi cerebral.

L'estrangeria amb desconeixement de la llengua del país comporta també limitacions en la comunicació.

4.3 Definició de l'accessibilitat en la comunicació.

Un servei o equipament es considera accessible pel que fa a la comunicació quan garanteix el dret de totes les persones a la informació i/o comunicació bàsica i essencial que es necessita per al seu ús.

El sistema escrit o pictogràfic es considera accessible si compleix els requisits següents:

És detectable la seva presència per un usuari que s'apropi amb un mitjà de transport des de 200 m de distància.

És detectable la seva presència per un usuari que s'apropi com a vianant des de 50 m de distància.

Disposa de mitjans complementaris de tipus sonor per a la seva comprensió per persones amb limitació total o parcial de la visió.

Si la senyalització està ubicada a l'interior d'un edifici o en un recinte d'ús públic per a vianants, permetrà la seva identificació tàctil mitjançant relleu i contrast de colors.

4.4 Accessibilitat en la comunicació.

4.4.1 En l'urbanisme.

La senyalització dels itineraris de vianants, elements d'urbanització i d'altres elements urbans diversos, en forma de rètols o senyals, haurà de tenir un contorn nítid, coloració viva i contrastada amb el fons, lletres de 4 cm d'alçada mínima, a 1,50 m del terra i que permetin l'aproximació de les persones a 5 cm. En el cas d'estar il·luminades, ho estaran sempre des de l'exterior, a fi de facilitar-ne la lectura pròxima, i es col·locaran de manera que no constitueixin obstacle.

4.4.2 En l'edificació.

Les instal·lacions de sistemes d'alarma hauran de funcionar sistemàticament de manera sonora i lluminosa, ambdues amb la mateixa intensitat.

4.4.3 En el transport.

a) Autobusos urbans i metropolitans.

Els vehicles adaptats de nova adquisició hauran de disposar i mantenir en servei un sistema de megafonia que informi al seu interior, amb antelació, de cada parada, i a l'exterior, del número de línia.

Aquestes indicacions hauran de figurar escrites en un sistema de retolació adequat.

b) Metro i ferrocarril.

Les unitats de nova adquisició o que hagin de ser remodelades disposaran d'un sistema de megafonia en les mateixes condicions establertes per als autobusos a l'apartat anterior. Així mateix pel que fa al sistema de retolació.

4.4.4 En els mitjans de comunicació de masses.

Els anuncis que facin les administracions públiques catalanes d'interès general que puguin afectar tots els ciutadans, que siguin difosos pels mitjans de comunicació, seran efectuats en idèntica proporció pels mitjans escrits i pels àudio-visuals.

El Departament de Benestar Social fomentarà el fet que les empreses editorials en l'àmbit de Catalunya, facilitin l'accés, mitjançant els procediments informàtics adequats, dels seus fons de publicacions a les persones cegues o amb visió parcial.

4.5 Principals recursos tècnics i humans per fer accessibles els sistemes ordinaris d'informació i comunicació.

4.5.1 Recursos per compensar les alteracions o discapacitats de la visió.

Sistema d'escriptura:

Ceguesa:

Conversió al sistema Braille.

Utilització d'ordinadors amb les adaptacions que permetin l'ús del sistema Braille o la conversió en veu.

Enregistrament sonor en el suport tecnològic adequat.

Visió parcial:

Contorn, mida, contrast i color adequats en els sistemes tipogràfics.

Utilització d'ordinadors amb les adaptacions que permetin l'ampliació de caràcters.

Sistemes de senyalització:

Ceguesa:

Transformació en el sistema tàctil adequat de mapes, plànols i maquetes.

Sistemes sonors, com megafonia, timbres i sistemes d'emmagatzemament de veu.

Visió parcial:

Il·luminació, contorn, mida i color adequats.

Sistemes especials que permeten l'adaptació del cinema, teatre o similars.

4.5.2 Recursos per compensar les alteracions o discapacitats de l'audició i/o la parla.

Sistemes de telecomunicació, telèfons de text, sistemes d'amplificació del so, correu electrònic, escriptura manual i pictogràfica, videotex, telescrit, fax, comunicador, pantalles digitals, panells informatius o similars.

Sistemes lluminosos: llums centellejants, diferents colors, dispositius electrònics o acústics connectats a la llum o similars.

Sistemes tàctils: vibro-tàctil.

Sistemes d'interpretació: intèrpret de llenguatge de signes.

Pròtesis auditives: audífons i bucle magnètic.

4.5.3 Recursos per compensar les alteracions o discapacitats de la visió i audició conjuntament.

Els principals sistemes són el tàctil, el relleu i el guia intèrpret.

4.5.4 Per a les altres tipologies d'alteracions i discapacitats són adequats algun o la combinació de diversos dels sistemes proposats en els punts anteriors.

4.6 Principals medis, serveis i establiments que cal fer accessibles a la informació i comunicació:

Medi urbà

Serveis públics.

Establiments d'ús públic.

Transports.

Mitjans de comunicació de masses.

Quadre de principals recursos tècnics i humans per a les limitacions sensorials que afecten l'audició i la sordesa-ceguesa.

Simbologia:

AO: ajudes òptiques.

AS: altres sistemes.

B: Braille.

DV: deficiència visual (mida de la lletra i/o pictografia, color de la lletra i/o pictograma viu i contrastat amb el fons i en relleu dins un contorn nítid, proximitat de lectura dins l'itinerari)

GI: guia intèrpret.

I: intèrpret.

L: llenguatge de signes.

MI: mitjans informàtics.

SX: servei central, fax, videotex i correu electrònic.

QUADRE DE PRINCIPALS RECURSOS TÈCNICS I HUMANS PER A LES LIMITACIONS SENSORIALS QUE AFECTEN L'AUDICIÓ I LA SORDCEGUESA

CAMP	ÀMBIT	RESPAI	TIPOB	MITJA	SENTIT	LIMITACIONS		SENSORIALS		LIMITACIONS DE	
						TOTAL	D'AUDICIÓ	PARCIAL	TOTAL	PARCIAL	VERB I AUDICIÓ
SENYALITZACIÓ			Escrita	Retolació					GI		DV
				Color					GI		DV
			Idiografia	Codi					GI		DV
				Color					GI		DV
				Forma					GI		DV
				Espal delectació					GI		DV
			Oral	Ràdio	Emisió	I	I	I i pròtesi	GI		I i pròtesi
		Mitjans	Audiovisual	TV	Emisió	I i teletext	I i teletext	I i pròtesi	GI		I i pròtesi
		Masses	Escrita	Prensa	Emisió	I i teletext	I i teletext	I i pròtesi i teletext	GI		I i teletext
		Grans	Oral	Magfonia	Emisió	Pantalles i pantalles	Pantalles i pantalles i pròtesi	Pantalles i pantalles	GI, B, MI		AO, pantalles
INFORMACIÓ		Centres	Audiovisual	Pantalles	Emisió				GI		Pantalles, pantalles, MI
			Escrita	Anunci	Emisió				GI		DV
		Prescriptiva	Oral		Emisió	I, escrit	I, escrit	I, escrit	GI		DV
			Escrita		Emisió	I, escrit	I, escrit, pròtesi	I, escrit, pròtesi	GI		I, escrit
					Emisió				B, MI		AO
		Descriptiva	Oral		Emisió	I, escrit	I, escrit	I, escrit	GI		I, escrit
			Escrita		Emisió	I, escrit	I, escrit, pròtesi	I, escrit, pròtesi	GI		I, escrit
					Emisió				B, MI		AO
		Domèstica	Oral	Telefon	Emisió	EX	EX	EX	GI, AS		EX
		I/o laboral	Escrita	Correus	Emisió	EX	EX pròtesi	EX pròtesi	GI, AS		EX pròtesi
INTERCANVI					Emisió				B, MI		AO
			Seguretat	Alarmes	Emisió	Visual recep./vibració	Visual, vibració, pròtesi	Visual recep./vibració	GI/vibració		Visual recep./vibració
			Oral	Identificació	Emisió	escrita, distintius	escrita, distintius	escrita, distintius	GI		I, escrit, distintius
			Visual	Porter	Emisió	I, video	I, pròtesi, video	I, pròtesi, video	GI		I, video
				electrònica	Emisió				GI		
				Receles	Emisió	I, L	I, L	I, L	GI		I, AO, MI
					Emisió	I, L	I, pròtesi	I, pròtesi	GI		I, AO, MI
				Llar i serveis	Emisió				GI		
					Mecanismes				GI		
					Comandaments				GI		
INTERCANVI					Escriu, eibes				GI		
			Indirecte	Informació					GI		
				Telegrafia		senyors	senyors	senyors	B		AO
			Directe	Conferències		I, teletext	I, teletext, pròtesi	I, teletext, pròtesi	GI		I, teletext
				Activitat social		consellador L	consellador L	consellador L	GI		I

Annex 5

Reglament de règim intern del Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques

Article 1

Règim jurídic

El Consell es regularà quant a l'organització i el procediment de funcionament, per les normes que s'estableixen en aquest Reglament i per la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat, en tot el que no preveu, i per les disposicions de caràcter general aplicable als òrgans col·legiats de la Generalitat.

Article 2

Composició i funcionament

2.1 El Consell és format pels membres a què fa referència l'article 57 d'aquest Reglament, i podrà acordar la constitució de grups de treball o ponències, que tindran com a funció l'estudi dels temes concrets que es presentin a la consideració del Consell. Aquests grups o ponències estaran formats, en cada cas, pels tècnics adequats per a cada tema específic i pel secretari del Consell, que farà les funcions de coordinació i elaborarà els informes que li encarregui el Consell mateix.

2.2 El Consell podrà encarregar al vice-president la formació de grups de treball o ponències per raons d'operativitat.

2.3 Els òrgans i les entitats representades disposaran d'un suplent per cada membre del Consell, que el substituirà quan s'escaigui.

Article 3

De les funcions del Consell

3.1 Seran funcions del Consell:

- a) Rebre informació sobre els projectes de normativa referents a matèries d'accessibilitat.
- b) Assessorar i informar, quan sigui consultat, sobre temes relacionats amb l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques i de comunicació.
- c) Fer propostes per al foment, la millora i la difusió de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques i de comunicació.
- d) Aprovar l'informe memòria de les activitats realitzades, que inclourà les dels grups de treball.
- e) Si s'escau, aprovar per majoria absoluta dels seus membres les propostes de modificació d'aquest Reglament de règim intern i elevar-les al conseller de Benestar Social per a la seva aprovació.

3.2 El Consell podrà constituir ponències col·legials o unipersonals per a l'estudi de qüestions concretes, formades pel membre o els membres del Consell que designi el vice-president, auxiliats, si s'escau, per funcionaris o altres persones expertes.

Les ponències que es puguin crear hauran de donar compte del seu treball en les sessions del Consell.

3.3 El Consell podrà delegar en el vice-president, o en alguna de les ponències tècniques, aquelles funcions que, per la seva complexitat o per raons d'urgència, cregui necessari, llevat de les funcions dels apartats d) i e).

Article 4

Del president

Correspon al president del Consell:

- a) La representació formal del Consell a l'efecte de la coordinació i les relacions externes.
- b) La convocatòria de les sessions i la fixació de l'ordre del dia.
- c) Presidir les sessions i moderar el desenvolupament dels debats.
- d) Exercir el dret de vot i decidir la votació en cas d'empat.

- e) Acordar la convocatòria de la sessió extraordinària.
- f) Visar les actes i les certificacions dels acords del Consell.
- g) Adreçar-se als organismes o les entitats representades en el Consell a fi que efectuin la proposta dels membres que els han de representar i dels seus suplents, així com nomenar els experts que en formaran part.
- h) Totes aquelles altres funcions que siguin intrínseques a la seva condició de president del Consell i es trobin dins l'àmbit de la coordinació i de relacions externes a què es refereix l'apartat a) d'aquest article.

Article 5

Del vice-president

Correspon al vice-president del Consell:

- a) Constituir, conjuntament amb el president i el secretari, la mesa del Consell.
- b) Substituir el president, en cas d'absència o delegació, i exercir-ne les funcions.
- c) Fer les funcions de coordinació entre el Consell i la Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat, segons el que estableix l'article 9.
- d) Formar els grups de treball o ponències quan li sigui encomanat pel Consell.
- e) Designar un secretari d'actes de les sessions en cas de malaltia o absència del secretari del Consell.
- f) Totes aquelles altres funcions que siguin intrínseques a la seva condició, exercint, en tot cas, el seu dret de vot.

Article 6

Dels membres

6.1 Els membres del Consell i els seus suplents que representin òrgans de la Generalitat seran nomenats pel titular del departament respectiu.

6.2 El conseller de Benestar Social nomenarà els membres del Consell i els seus suplents que representin el Departament de Benestar Social, els membres titulars i els suplents de les entitats representades a proposta dels respectius presidents i fins a un màxim de 10 experts.

6.3 Els membres del Consell perden aquesta condició per qualsevol de les causes següents:

- a) Per acord dels òrgans o les entitats representades, que ho comunicaran a la Secretaria del Consell.
- b) Per renúncia de l'interessat, acceptada pels òrgans o entitats representades, que ho comunicaran a la Secretaria del Consell.
- c) Per qualsevol declaració judicial que afecti la seva capacitat d'obrar o que l'inhabiliti per a l'exercici de qualsevol càrrec públic.
- d) Aquells membres que ho siguin en representació de càrrec públic en cessar en el seu càrrec.
- e) Per defunció.

Article 7

Funcions dels membres

7.1 Correspon a tots i cadascun dels membres del Consell i els seus suplents:

- a) La participació en els debats, efectuant propostes i plantejant mocions.
- b) Exercir el seu dret de vot, amb la facultat de fer constar en acta l'abstenció i el vot reservat.
- c) Formular precs i preguntes.
- d) Totes aquelles altres funcions que siguin intrínseques a la seva condició de membre del Consell.

7.2 Els membres del Consell no podran atribuir-se la representació o les facultats del Consell, llevat que expressament se'ls hagin atorgat mitjançant acord de l'òrgan col·legiat, i per a cada cas en concret.

7.3 Els membres del Consell hauran de tenir la informació necessària per complir degudament les funcions que tenen assignades.

A aquest efectes, hauran de formular per escrit la petició corresponent, adreçada a la Secretaria del Consell, i se'ls posaran de manifest tots els antecedents i la documentació corresponent, sense que, amb caràcter general, i tret de l'autorització del secretari del Consell, es puguin retirar de la Secretaria esmentada.

Article 8

De la Secretaria del Consell

8.1 Les relacions ordinàries del Consell amb els departaments de la Generalitat i amb altres autoritats i organismes, ens i particulars que puguin tenir relacions amb ell s'efectuaran mitjançant la seva Secretaria.

8.2 Tots els mitjans personals o materials que se li adscriuguin s'integraran a la Secretaria sota la dependència del seu titular, al qual correspondrà la custòdia de les actes i d'altra documentació relativa al Consell.

8.3 Correspondrà a la Secretaria del Consell, a més de les altres funcions que li atribueix el present Reglament, facilitar als seus membres la informació i l'assistència tècnica necessària per al millor desenvolupament de les funcions que tenen assignades.

8.4 El secretari del Consell serà nomenat pel conseller de Benestar Social.

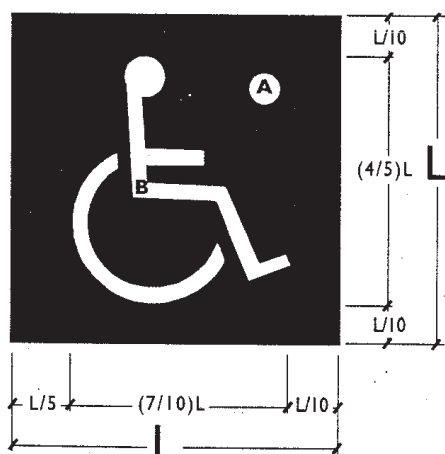
Article 9

De la connexió entre el Consell per a la Promoció de l'Accessibilitat i Supressió de Barreres Arquitectòniques i la Comissió Interdepartamental per a l'Accessibilitat.

El vice-president del Consell efectuarà la coordinació amb la Comissió donant informació i efectuant, quan s'escaigui, el trasllat de propostes i d'acords entre ambdós òrgans.

Annex 6 Símbols d'accessibilitat

6.1 Símbol internacional d'accessibilitat en urbanisme, edificació i transport.
Dimensió exterior: 15x15 cm, com a mínim, fins a 30x30 cm com a màxim.

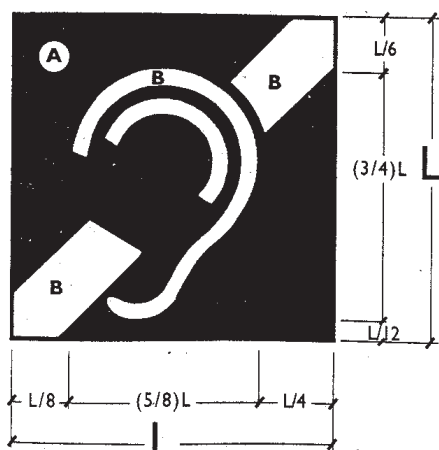

COLORS

A: Blau clar

B: Blanc

6.2 Símbol internacional d'accessibilitat en la comunicació.
Dimensió exterior: 15x15 cm, com a mínim, fins a 30x30 cm com a màxim.

COLORS
A: Blau clar
B: Blanc

Annex 7

Principals paràmetres d'accessibilitat

Els problemes o dificultats que hom pot trobar en l'entorn físic per aconseguir una completa autonomia de moviments es divideixen en quatre grups:

Dificultats de maniobra: són aquelles que limiten la capacitat d'accedir als diferents espais i de moure-s'hi.

Dificultats per superar desnivells: són aquelles que es presenten quan s'ha de canviar de nivell.

Dificultats d'abast: són les derivades d'una limitació en les possibilitats d'arribar a objectes i de percebre sensacions.

Dificultats de control: són les que es presenten com a conseqüència de la pèrdua de capacitat per realitzar moviments precisos.

Els paràmetres de referència que cal tenir en compte a l'hora d'establir criteris de disseny dels diferents elements que componen l'entorn urbanitzat, els edificis i el transport són els que s'assenyalen a continuació.

7.1 Paràmetres antropomètrics.

7.1.1 En general, les dades antropomètriques d'una persona que no utilitzi cadira de rodes són assimilables a les d'una persona amb plenitud de possibilitats físiques.

7.1.2 Les dimensions principals d'una cadira de rodes de tipus estàndard d'accionament manual són:

Llargada total: 110 cm.

Amplada total: de 65 a 70 cm.

Alçària del seient: de 48 a 52 cm.

Alçària total: 94 cm.

Diàmetre de les rodes: 60 cm.

Alçària del reposabraços: 71 cm.

Alçària del reposapeus regulable: aprox. 18 cm.

Els reposapeus i els reposabraços acostumen a ser desmuntables, la qual cosa facilita la mobilitat de l'usuari en determinades situacions.

7.1.3 Les dades antropomètriques mitjanes de la persona en cadira de rodes són les següents:

7.1.3.1 Mides del contorn en planta:

Llargada total: 115 cm (la de la cadira buida més 5 cm que surten els peus del reposapeus).

Amplada total: de 70 cm a 75 cm (la de la cadira buida més 2,5 cmx2 cm que surten les mans i els colzes).

7.1.3.2 Altres mides:

Alçària del cap: home, 133 cm; dona, 125 cm.

Alçària dels ulls: home, 122 cm; dona, 115 cm.

Alçària de les espatlles: home, 104 cm; dona, 99 cm.

Alçària del colze: home, 69 cm; dona, 69 cm.

Alçària de les cuixes: home, 66 cm; dona, 65 cm.

Alçària de la mà tancada: home, 38 cm; dona, 42 cm.

Alçària de les puntes dels peus: home, 20 cm; dona, 21 cm.

7.2 Paràmetres que faciliten la maniobra.

7.2.1 Moviment en línia recta.

Les amplades útils de pas són les següents:

80 cm: per superar un obstacle aïllat.

90 cm: per circular (augmentar a 100 cm quan el recorregut és desprotegit lateralment).

140 cm: per creuar-se amb un usuari de cadira de rodes (augmentar a 150 cm quan el recorregut és desprotegit lateralment).

180 cm: per creuar-se dues cadires de rodes (augmentar a 200 cm quan el recorregut és desprotegit lateralment).

7.2.2 Moviment que comporta canvi de direcció.

Pot tractar-se d'una rotació o d'un gir.

7.2.2.1 Rotació: canvi de direcció sense moure's de lloc.

L'espai lliure necessari per fer aquest moviment amb un sola maniobra és el següent:

135x135 cm: per a una rotació de 90º.

135x150 cm: per a una rotació de 180º.

150x150 cm: per a una rotació de 360º.

7.2.2.2 Gir: canvi de direcció amb desplaçament.

L'espai lliure necessari per efectuar un gir amb una sola maniobra es determina en funció del radi de gir; per a girs de 90º amb els radis més usuals són els següents:

(R: radi de gir; LI.I: llargada de maniobra en la direcció inicial; LI.F: llargada de maniobra en la direcció final; A.F: amplada de maniobra en la direcció final).

R: 40; LI.I: 135; LI.F: 164; A.F: 105

R: 60; LI.I: 149; LI.F: 182; A.F: 97

R: 80; LI.I: 162; LI.F: 201; A.F: 92

R: 100; LI.I: 179; LI.F: 221; A.F: 88

7.2.3 Moviment específic per franquejar una porta.

Es presenten característiques diferents si l'aproximació és frontal o lateral respecte al pla de la porta. En tots els casos es considera un pas útil de porta el que té 80 cm.

7.2.3.1 Aproximació frontal.

Obertura en sentit de la marxa:

Àrea de maniobra davant la porta: 120x145 cm.

Àrea de maniobra darrera la porta: 140x175 cm.

Espai lliure lateral per obrir la porta: 30 cm.

Espai lliure lateral per tancar la porta: 50 cm.

Obertura en sentit invers de la marxa:

Àrea de maniobra davant la porta: 140x175 cm.

Àrea de maniobra darrera la porta: 120x145 cm.

Espai lliure lateral per obrir la porta: 50 cm.

Espai lliure lateral per tancar la porta: 30 cm.

7.2.3.2 Aproximació lateral.

Obertura en sentit de la marxa.

Àrea de maniobra davant la porta: 120x160 cm.

Àrea de maniobra darrera la porta: 120x220 cm.

Espai lateral lliure per obrir la porta: 70 cm.

Espai lateral lliure per tancar la porta: 130 cm.

Obertura en sentit invers de la marxa:

Àrea de maniobra davant la porta: 120x220 cm.

Àrea de maniobra darrera la porta: 120x160 cm.

Espai lateral lliure per obrir la porta: 130 cm.

Espai lateral lliure per tancar la porta: 70 cm.

7.2.4 Moviment específic per efectuar una transferència.

A efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es diferencien dos tipus de transferències.

En el cas d'un usuari de cadira de rodes, s'entén per transferència el moviment per instal·lar-se a la cadira de rodes o el moviment per abandonar-la.

En el cas d'una persona ambulant amb dificultats físiques, s'entén per transferència el moviment que fa per canviar de la posició de peu dret a asseguda, o a l'inrevés.

7.2.4.1 Transferència d'un usuari de cadira de rodes.

Les principals condicions per poder efectuar una transferència són:

Disposar de barres de suport a l'abast, que tinguin les característiques especificades a l'epígraf 7.5.1.2.

Que el nivell de seient sigui sensiblement igual que el de l'element al qual s'efectua la transferència: entre 48 i 52 cm.

Disposar d'espai suficient per acostar-hi la cadira i situar-la en la posició adequada.

7.2.4.2 Transferència d'un ambulant.

Les principals condicions per poder efectuar una transferència són:

Disposar de barres de suport a l'abast, que tinguin les característiques especificades a l'epígraf 7.5.1.2, sempre que el seient sigui a menys de 60 cm d'alçària.

Que l'alçària dels seients no sigui inferior a 45 cm, ja que en cas contrari presenten dificultats a les persones amb mobilitat reduïda a l'hora d'aixecar-se.

7.3 Paràmetres que faciliten la superació de desnivells.

7.3.1 Trajectes en els quals entre el punt de partença i el punt d'arribada hi ha un desplaçament vertical i horitzontal.

Se salvaran mitjançant rampes que tinguin les característiques següents:

Pendent màxim en la direcció de circulació:

12% (recomanable 10%), en trams de menys de 3 m de llargada.

10% (recomanable 8%), en trams de 3 a 10 m de llargada.

8% (recomanable 6%), en trams de més de 10 m de llargada.

Replans intermedis:

Tindran una llargada mínima en la direcció de circulació de 150 cm.

Pendent màxim transversal a la direcció de circulació: 2% en tots els casos.

Amplada de pas:

Es tindrà en compte el que s'assenyala al punt 7.2.

Elements de suport:

Es dotaran de passamans amb les característiques assenyalades a l'apartat 7.5.1 les rampes amb pendent longitudinal superior al 8%.

Protecció lateral:

Els trajectes que tinguin un desnivell lateral superior a 20 cm es protegiran amb una vorada longitudinal d'una alçada no inferior a 10 cm, per evitar la sortida accidental de bastons i rodes.

7.3.2 Trajectes en els quals entre el punt de partença i el punt d'arribada hi ha un desplaçament vertical.

La rampa i, especialment, l'ascensor són els mitjans idonis en els trajectes verticals. L'escala, si bé no és accessible per als usuaris de cadira de rodes, pot ser utilitzada per altres persones amb mobilitat reduïda, sempre que reuneixi les condicions que s'assenyalen més endavant.

7.3.2.1 La rampa:

S'ajustarà al que indica l'apartat 7.3.1.

7.3.2.2 L'ascensor:

Les principals característiques a tenir en compte són:

Dimensions interiors del pis de la cabina:

140 cm de profunditat per 1,10 m d'amplada. Aquestes dimensions s'han d'entendre lliures de tot obstacle, inclòs l'espai necessari per a l'obertura de portes.

Dimensions del replà i de la porta d'accés:

S'ajustaran al que assenyala el punt 7.2 per tal de garantir les maniobres d'entrada i sortida.

Disposició de la cabina respecte al replà

S'admeten 3,5 cm de separació màxima entre ambdós elements.

S'admet 1 cm de desnivell màxim entre ambdós elements.

Disseny i ubicació dels elements de comandament:

S'atindrà al que assenyala l'apartat 7.5.2.

Element de suport:

Seguint la part interior de la cabina es disposarà un passamà de les característiques assenyalades a l'apartat 7.5.1.1.

Paviment:

Tal com s'especifica a l'apartat 5.1.3.

7.3.2.3 L'escala.

Els principals paràmetres de referència són:

Característiques dels esglaons:

L'altura no serà superior a 16 cm (màxim recomanable, 14 cm).

L'estesa no serà inferior a 30 cm (mínim recomanable, 32 cm).

En les escales de directriu no recta, hi ha d'haver la dimensió mínima d'estesa a 40 cm de la cara interior.

L'estesa s'acabarà superficialment amb un material no rrelliscós i no sobresortirà ni presentarà discontinuïtats on s'uneixi amb l'alçària.

Replans intermedis:

Tindran una llargada mínima de 120 cm.

El nombre màxim d'esglaons seguits sense replà intermedi no serà superior a 12.

Amplada de pas:

L'amplada de pas útil serà igual o superior a 100 cm (120 cm recomanable).

Elements de suport:

Es disposaran passamans de les característiques assenyalades a l'apartat 7.5.1.1.

7.3.3 Petits desnivells sobtats:

S'admetran petites diferències de nivell entre dos elements del paviment d'un itinerari de vianants, sempre que no sigui possible resoldre l'acord mitjançant un element continu.

El desnivell no serà superior a 2 cm i s'arrodonirà o bé s'aixamfranarà el cantell a un màxim de 45°.

7.4 Paràmetres que faciliten les possibilitats d'abast.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es consideren tres tipus d'abast:

Manual: capacitat per abastar objectes amb les mans.

Visual: possibilitat de percebre imatges.

Auditiu: possibilitat de captar sons.

Els usuaris de cadira de rodes, en general, tenen limitada la capacitat d'abast manual i visual, ja que la persona ha d'actuar asseguda, mentre que els ambliops i cecs tenen disminuïdes les possibilitats d'abast visual, i els hipoacústics i sords, les de tipus auditiu, per deficiències en els òrgans visuals i auditius, respectivament.

7.4.1 Abast des d'una cadira de rodes.

7.4.1.1 Abast manual sobre un pla horitzontal.

Els consideren els següents paràmetres bàsics:

70-85 cm: alçària confortable per actuar des de la cadira.

60 cm: abast frontal màxim en el pla.

180 cm: abast lateral màxim en el pla.

67 cm (recomanable 70): alçària mínima lliure sota el pla per poder-se apropar frontalment.

55 cm (recomanable 60): profunditat mínima lliure sota el pla per poder-se apropar frontalment.

7.4.1.2 Abast manual sobre un pla vertical.

Els paràmetres bàsics són els següents:

80-100 cm: d'alçària de màxim confort.

140 cm: alçària màxima per poder manipular objectes.

40 cm: alçària mínima per poder manipular objectes.

40 cm: distància no útil a partir de la intersecció de dos plans verticals que formen un angle de 90°.

7.4.1.3 Abast visual.

Els paràmetres bàsics a tenir en compte són:

60 cm: alçària màxima de la part opaca d'ampits i proteccions a l'exterior.

110 cm: alçària màxima d'un pla horitzontal per tenir visió dels objectes que hi hagi situats.

90 cm (recomanable 80): alçària màxima de la base d'un mirall per poder tenir una visió completa de la pròpia cara; en cas de miralls col·locats a una alçària superior, caldria inclinar-los respecte a la vertical per assolir la mateixa visió.

7.4.2 Abast en les persones amb pèrdua total o parcial de la visió.

La limitació de la capacitat visual comporta dificultats per detectar i superar obstacles, per determinar direccions i per obtenir informacions gràfiques.

7.4.2.1 Detectar obstacles.

Els principals punts a tenir en compte per facilitar la detecció d'obstacles són:

Evitar obstacles sobresortints (senyalitzacions, marquesines, veles, etc.) en una alçària inferior a 210 cm.

Prolongar fins a terra amb tota la seva projecció en planta qualsevol obstacle situat a una alçària inferior a 210 cm.

Situar qualsevol objecte que pugui ser un obstacle en un trajecte de vianants, si és possible, fora de l'àmbit de desplaçament d'un invident. En el cas que això no sigui possible, se situarà completament adossat a l'element guia.

S'entén per àmbit de desplaçament d'un invident l'espai definit per una banda de 90 cm d'amplària i 210 cm d'alçària, comptada en perpendicular al pla vertical on es troba l'element que li serveix de guia.

Advertir la presència d'un obstacle o canvi de nivell permanent existent en un trajecte de vianants amb una franja de paviment indicador que tingui una amplada d'un metre, precedeixi l'obstacle en totes les direccions d'aproximació i tingui una textura prou diferenciada respecte a la resta del paviment perquè pugui ser detectada amb el peu calçat.

Protegir tot tipus de forats, ja sigui cobrint-los de manera que l'element que serveixi de tapadora no sobresurti del nivell del paviment circumdant, o bé envoltant-los amb proteccions sòlides de manera que la distància vertical entre la part inferior de la protecció i el paviment sobre el qual s'aixeca no sigui superior a 10 cm.

7.4.2.2 Determinar direccions.

Les persones amb dificultats de visió necessiten un element guia continu que els permeti, en qualsevol moment, determinar o comprovar la direcció de desplaçament. Aquesta funció, la pot fer un dels elements que configuren o delimiten l'espai (paret, mobiliari, tanca, vorada, etc.) o, en el cas que aquest element adequat no hi sigui, un element expressament disposat (passamà, barana, franja de paviment amb textura diferenciada, etc.).

7.4.2.3 Obtenir informacions gràfiques.

Per possibilitar l'accés a la informació gràfica, cal tenir en compte els punts següents:

Els missatges que s'ofereixen per via visual s'han de complementar amb un sistema de via tàctil (relleu, Braille, etc.) o de via acústica (parla, codi sonor, etc.), per tal que puguin arribar als invidents.

Tenir cura de la mida, grafisme i color de les senyalitzacions per facilitar-ne la comprensió a persones de capacitat visual minvada.

7.4.3 Abast en les persones amb pèrdua parcial o total d'audició.

La pèrdua de capacitat auditiva comporta essencialment una dificultat de comunicar-se amb l'entorn. Els principals punts a tenir en compte per solucionar aquest problema són:

Disposar d'una clara i completa senyalització i informació escrita.

Completar els sistemes d'avís i alarma que utilitzen fonts sonores, amb impactes visuals que captin l'atenció de les persones amb dificultats auditives.

7.5 Paràmetres que faciliten el control dels moviments precisos.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es considera que la pèrdua de capacitat per realitzar moviments precisos es manifesta en la dificultat per controlar l'equilibri del cos i per manipular objectes.

7.5.1 Control de l'equilibri.

Per tal de facilitar l'obtenció i el manteniment de l'equilibri, cal disposar elements de suport que serveixin d'ajut per executar un moviment o mantenir una positura i assegurar que els paviments no dificultin l'execució segura dels moviments.

7.5.1.1 Passamans.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques, s'entén per passamà tot element de suport que es disposa al llarg d'un recorregut o al voltant d'un espai com a ajut per desplaçar-se o com a suport per mantenir una positura determinada.

La col·locació de passamans té una importància especial en els casos següents:

Al llarg dels trajectes de vianants en rampa de pendent superior al 8%.

Al llarg dels trajectes de vianants en rampa que presentin un desnivell lateral sobtat superior a 20 cm.

Al llarg de tots els desnivells salvats amb graons.

Per garantir l'equilibri dintre dels elements en moviment.

Les principals característiques a tenir en compte en el disseny i en la disposició dels passamans són les següents:

Fixació ferma per la part inferior, amb una separació mínima de 4 cm respecte a qualsevol altre element.

Disseny anatòmic. Amb una forma que permeti adaptar-se a la mà i amb una secció igual o equivalent a la d'un tub rodó entre 3 i 5 cm de diàmetre.

Alçada de col·locació d'acord amb els següents criteris:

En rampa o pla a dos nivells:

per a ambulants, a 90-95 cm.

per a usuaris de cadira de rodes, a 70-75 cm.

En escales: als replans, a 90-95 cm; als trams, a 85 cm.

Situats a tots dos costats del trajecte.

Es prolongaran 45 cm més enllà del començament de la rampa o escala.

7.5.1.2 Barres.

Als efectes de supressió de barreres arquitectòniques, s'entén per barra tot element de suport col·locat prop d'un objecte determinat per tal de facilitar-ne l'ús.

La disposició de barres és de gran importància per a la utilització dels aparells higiènics, excepte els lavabos, i també per efectuar tot tipus de transferències.

Les principals característiques que han de reunir són les següents:

Fixació ferma, amb una separació mínima de 4 cm respecte a qualsevol altre element.

Disseny anatòmic. Perfil rodó, entre 3 i 5 cm de diàmetre.

Alçada de col·locació d'acord amb els següents criteris:

90-95 cm, si l'ha d'utilitzar una persona dempeus.

20-25 cm per damunt de l'element que serveixi de seient, si l'ha d'utilitzar una persona asseguda.

Situació i llargària adequada en cada cas.

Cal preveure les barres abatibles quan les fixes poden fer entrebancar alguna maniobra a una persona, sigui disminuïda o no.

7.5.1.3 Paviments.

Els paviments transitables cal que siguin:

No relliscosos a l'exterior i als serveis que disposin d'aigua.

De textura suficientment llisa i uniforme, que permeti el trànsit de les cadires de rodes.

Compactes.

Fixats fermament a l'element de suport.

7.5.2 Control de la manipulació.

Per facilitar l'accionament d'elements de comandament (interruptors, aixetes, manetes, etc.), cal tenir en compte els següents criteris bàsics:

Situar-los dins les àrees d'abast assenyalades a l'apartat 7.4.1.

Escollir un disseny que permeti l'accionament de l'aparell, prescindint del moviment dels dits de la mà i del gir del canell, és a dir, que es pugui utilitzar per simple pressió o mitjançant el moviment del braç.

6. PLEC DE CONDICIONS GENERALS

6. PLEC DE CONDICIONS GENERALS

Objecte.

El present plec de prescripcions tècniques particulars té per objecte en primer lloc estructurar l'organització general de l'obra; en segon lloc, fixar les característiques dels materials a emprar; igualment, establir les condicions que ha d'acomplir el procés d'execució de l'obra; i per últim, organitzar el mode i manera en que s'han de realitzar els amidaments i abonaments de les obres.

Àmbit d'aplicació.

El present Projecte Constructiu té per objecte la definició i valoració de les obres necessàries per a dur a terme Adequació de passos de vianants per a la supressió de barreres arquitectòniques a la via pública, al Nucli de Ribes.

Instruccions, normes i disposicions aplicables.

Seràn d'aplicació, en el seu cas, com a supletòries i complementàries de les contingudes en aquest Plec, les Disposicions que a continuació es relacionen, sempre que no modifiquin ni s'oposin a allò que en ell s'especifica.

- Plec de Prescripcions Tècniques Generals per a la Recepció de Ciments, RC/88, aprovat per Reial Decret 1312/1988 de 28 d'octubre.
- Instruccions per a la fabricació i subministrament de formigó preparat EHPRE-72, aprovada per Ordre de Presidència del Govern de 5 de maig de 1972.
- Instrucció per al projecte i execució de les obres de formigó estructural
- Plec de Condicions Facultatives Generals per a les obres de proveïment d'aigües, contingut a la Instrucció del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme.
- Plec de Prescripcions Facultatives Generals per a les obres de Sanejament de Poblacions, de la vigent Instrucció del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme.
- Plec General de Condicions Tècniques de la Direcció General d'Arquitectura 1960 (adaptat pel Ministeri de l'Habitatge segons Ordre de 4 de juny de 1973).
- Ordenança General de Seguretat i Higiene al treball (Ordre del 9 d'abril de 1964).
- Mètodes d'assaig del Laboratori Central d'Assaigs de Materials (M.E.L.C.).
- Normes U.N.E

Tots aquests documents obligaran en la redacció original amb les modificacions posteriors, declarades d'aplicació obligatòria i que es declarin com a tals durant el termini de les obres d'aquest projecte.

El contractista està obligat al compliment de totes les instruccions, plecs o normes de tota índole promulgades per l'Administració de l'Estat, de l'Autonomia, Ajuntament i d'altres organismes competents, que tinguin aplicació a les feines que s'han de fer, tant si són esmentats com si no ho són en la relació anterior, quedant a decisió del director d'obra resoldre qualsevol discrepància que pugui haver respecte el que disposa aquest plec.

Descripció i justificació de la solució projectada.

El present projecte contempla la realització de les següents actuacions:

- Enderrocs
- Moviment de terres
- Ferms i paviments
- Serveis afectats: (xarxa d'aigua potable, xarxa de telecomunicacions i xarxa de gas)
- Senyalització horitzontal, vertical i d'obra
- Mobiliari urbà i vegetació

Direcció d'obra.

La Direcció, seguiment, control i valoració de les obres objecte del projecte, així com de les que corresponguin a ampliacions o modificacions establertes per l'Administració, estarà a càrrec d'una Direcció d'Obra encapçalada per un tècnic titulat competent.

Per a poder acomplir amb la màxima efectivitat la missió que li és encarregada, la Direcció d'Obra gaudirà de les més àmplies facultats, podent conèixer i participar en totes aquelles previsions o actuacions que porti a terme el Contractista.

Seran base per al treball de la Direcció d'Obra:

- Els plànols del projecte.
- El Plec de Condicions Tècniques.
- Els quadres de preus.
- El preu i termini d'execució contractats.
- El Programa de treball formulat pel Contractista i acceptat per l'Administració.
- Les modificacions d'obra establertes per l'Administració.
- Impulsar l'execució de les obres per part del contractista.
- Assistir al Contractista per a la interpretació dels documents del Projecte i fixació de detalls de la definició de les obres i de la seva execució per a que es mantinguin les condicions de funcionalitat, estabilitat, seguretat i qualitat previstes al Projecte.
- Formular amb el Contractista l'Acta de replanteig i inici de les obres i tenir present que els replanteigs de detall es facin degudament per ell mateix.
- Requerir, acceptar o reparar si s'escau, els plànols d'obra que ha de formular el Contractista.
- Requerir, acceptar o reparar si s'escau, tota la documentació que, d'acord amb allò que estableix aquest Plec, el que estableix el Programa de Treball acceptat i, el que determina les normatives que, partint d'ells, formuli la pròpia Direcció d'Obra, correspongui formular al Contractista als efectes de programació de detall, control de qualitat i seguiment de l'obra.
- Establir les comprovacions dels diferents aspectes de l'obra que s'executi que estimi necessàries per a tenir ple coneixement i donar testimoni de si a compleixen o no amb la seva definició i amb les condicions d'execució i d'obra prescrites.

- En cas d'incompliment de l'obra que s'executa amb la seva definició o amb les condicions prescrites, ordenar al Contractista la seva substitució o correcció paralitzant els treballs si ho creu convenient.
- Proposar les modificacions d'obra que impliquin modificació d'activitats o que cregui necessàries o convenients.
- Informar les propostes de modificacions d'obra que formuli el Contractista.
- Proposar la conveniència d'estudi i formulació, per part del Contractista, d'actualitzacions del programa de Treballs inicialment acceptat.
- Establir amb el Contractista documentació de constància de característiques i condicions d'obres ocultes, abans de la seva ocultació.
- Establir les valoracions mensuals a l'origen de l'obra executada.
- Establir periòdicament informes sistemàtics i analítics de l'execució de l'obra, dels resultats del control i de l'acompliment dels Programes, posant-se de manifest els problemes que l'obra presenta o pot presentar i les mesures preses o que es proposin per a evitar-los o minimitzar-los.
- Preparació de la informació d'estat i condicions de les obres, i de la valoració general d'aquestes, prèviament a la seva recepció per l'Administració.
- Recopilació dels plànols i documents definitoris de les obres tal com s'ha executat, per a lliurar a l'Administració un cop acabats els treballs.

El Contractista haurà d'actuar d'acord amb les normes i instruccions complementàries que d'acord amb allò que estableix el Plec de Condicions Tècniques del Projecte, li siguin dictades per la Direcció d'Obra per a la regulació de les relacions entre ambdós en allò referent a les operacions de control, valoració i en general, d'informació relacionades amb l'execució de les obres.

Per altra banda, la Direcció d'Obra podrà establir normatives reguladores de la documentació o altre tipus d'informació que hagi de formular o rebre el Contractista per a facilitar la realització de les expressades funcions, normatives que seran d'obligat compliment pel Contractista sempre que, si aquest ho requereix, siguin prèviament conformades per l'Administració.

El Contractista designarà formalment les persones de la seva organització que estiguin capacitades i facultades per a tractar amb la Direcció d'Obra les diferents matèries objecte de les funcions de les mateixes i en els diferents nivells de responsabilitat, de tal manera que estiguin sempre presents a l'obra persones capacitades i facultades per a decidir temes dels quals la decisió per part de la Direcció d'Obra estigui encarregada a persones presents a l'obra, podent entre unes i altres establir documentació formal de constància, conformitat o objeccions.

La Direcció d'Obra podrà detenir qualsevol dels treballs en curs de la realització que, al seu barem, no s'executin d'acord amb les prescripcions contingudes a la documentació definitiva de les obres.

Desenvolupament de les obres.

Replanteigs. Acta de comprovació del replanteig.

Amb anterioritat a la iniciació de les obres, el Contractista, conjuntament amb la Direcció d'Obra, procediran a la comprovació de les bases de replanteig i punts fixos de referència que constin al Projecte, aixecant-se Acta dels resultats.

A l'acta s'hi farà constar que, tal i com estableixen les bases del concurs i clàusules contractuals, el Contractista, prèviament a la formulació de la seva oferta, va prendre dades sobre el terreny per a comprovar la correspondència de les obres definides al Projecte amb la forma i característiques del citat terreny. En cas de que s'hagués apreciat alguna discrepància es comprovarà i es farà constar a l'Acta amb caràcter d'informació per a la posterior formulació de plànols d'obra.

A partir de les bases i punts de referència comprovats es replantejaran els límits de les obres a executar que, per sí mateixos o per motiu de la seva execució puguin afectar terrenys exteriors a la zona de domini o serveis existents.

Aquestes afeccions es faran constar a l'Acta, a efectes de tenir-los en compte, conjuntament amb els compromisos sobre serveis i terrenys afectats.

Correspondrà al Contractista l'execució dels replanteigs necessaris per a portar a terme l'obra. El Contractista informará a la Direcció d'Obra de la manera i dates en que programi portar-los a terme. La Direcció d'Obra podrà fer-li recomanacions al respecte i, en cas de que els mètodes o temps d'execució donin lloc a errors a les obres, prescriure correctament la forma i temps d'executar-los.

La Direcció d'Obra farà, sempre que ho cregui oportú, comprovacions dels replanteigs efectuats.

Plànols d'obra.

Un cop efectuat el replanteig i els treballs necessaris per a un perfecte coneixement de la zona i característiques del terreny i materials, el Contractista formularà els plànols detallats d'execució que la Direcció d'Obra cregui convenients, justificant adequadament les disposicions i dimensions que figuren en aquests segons els plànols del projecte constructiu, els resultats dels replanteigs, treballs i assaigs realitzats, els plecs de condicions i els reglaments vigents. Aquests plànols hauran de formular-se amb suficient anticipació, que fixarà la Direcció d'Obra, a la data programada per a l'execució de la part d'obra a que es refereixen i ser aprovats per la Direcció d'Obra, que igualment, assenyalarà al Contractista el format i disposició en que ha d'establir-los. Al formular aquests plànols es justificaran adequadament les disposicions adoptades.

El Contractista estarà obligat, quan segons la Direcció d'Obra fos imprescindible, a introduir les modificacions que calguin per a que es mantinguin les condicions d'estabilitat, seguretat i qualitat previstes al projecte, sense dret a cap modificació al preu ni al termini total ni als parcials d'execució de les obres.

Per la seva part el Contractista podrà proposar també modificacions, degudament justificades, sobre l'obra projectada, a la Direcció d'Obra, qui, segons la importància d'aquestes, resoldrà directament o ho comunicarà a l'Administració per a l'adopció de l'acord que s'escaigui. Aquesta petició tampoc donarà dret al Contractista a cap modificació sobre el programa d'execució de les obres.

Al cursar la proposta citada a l'apartat anterior, el Contractista haurà d'assenyalar el termini dins del qual precisa rebre la contestació per a que no es vegi afectat el programa de treballs. La no contestació dins del citat termini, s'entendrà en tot cas com a denegació a la petició formulada.

Programa de treballs.

Prèviament a la contractació de les obres el Contractista haurà de formular un programa de treball complet. Aquest programa de treball serà aprovat per l'Administració al temps i en raó del Contracte. L'estructura del programa s'ajustarà a les indicacions de l'Administració.

El programa de Treball comprendrà:

a) La descripció detallada del mode en que s'executaran les diverses parts de l'obra, definint amb criteris constructius les activitats, lligams entre activitats i durades que formaran el programa de treball.

b) Relació de la maquinària que s'emprarà, amb cada expressió de les seves característiques, on es troba cada màquina al temps de formular el programa i de la data en que estarà a l'obra així com la justificació d'aquelles característiques per a realitzar conforme a condicions, les unitats d'obra en les quals s'hagin d'emprar i les capacitats per a assegurar l'acompliment del programa.

c) Organització de personal que es destina a l'execució de l'obra, expressant on es troba el personal superior, mitjà i especialista quan es formuli el programa i de les dates en que es trobi a l'obra.

d) Procedència que es proposa per als materials a utilitzar a l'obra, ritmes mensuals de subministres, previsió de la situació i quantia dels emmagatzematges.

e) Relació de serveis que resultaran afectats per les obres i previsions tant per a la seva reposició com per a l'obtenció, en cas necessari de llicències per això.

f) Programa temporal d'execució de cada una de les unitats que componen l'obra, establint el pressupost d'obra que cada mes es farà concret, i tenint en compte explícitament els condicionaments que per a l'execució de cada unitat representen les altres, així com altres particulars no compreses en aquestes.

g) Valoració mensual i acumulada de cada una de les Activitats programades i del conjunt de l'obra.

Durant el curs de l'execució de les obres, el Contractista haurà d'actualitzar el programa establert per a la contractació, sempre que, per modificació de les obres, modificacions en les seqüències o processos i/o retards en la realització dels treballs, l'Administració ho cregui convenient. La direcció d'Obra tindrà facultat de prescriure al Contractista la formulació d'aquests programes actualitzats i participar en la seva redacció.

A part d'això, el Contractista haurà d'establir periòdicament els programes parcials de detall d'execució que la Direcció d'Obra cregui convenients.

El Contractista se sotmetrà, tant en la redacció dels programes de treballs generals com parcials de detall, a les normes i instruccions que li dicta la Direcció d'Obra.

Control de qualitat.

La Direcció d'Obra té facultat de realitzar els reconeixements, comprovacions i assaigs que cregui adients en qualsevol moment, havent el Contractista d'oferir-li assistència humana i material necessari per això. Les despeses de l'assistència no seran d'abonament especial.

Quan el Contractista executés obres que resultessin defectuoses en geometria i/o qualitat, segons els materials o mètodes de treball utilitzats, la Direcció d'Obra apreciarà la possibilitat o no de corregir-les i en funció d'això disposarà:

- Les mesures a adoptar per a procedir a la correcció de les corregibles, dins del termini que s'assenyali.

- Les incorregibles, on la separació entre característiques obtingudes i especificades no comprometi la funcionalitat ni la capacitat de servei, seran tractades a elecció de l'Administració, com a incorregibles en que quedi compromesa la seva funcionalitat i capacitat de servei, o acceptades previ acord amb el Contractista, amb una penalització econòmica.

- Les incorregibles en que quedin compromeses la funcionalitat i la capacitat de servei, seran enderrocades i reconstruïdes a càrrec del Contractista, dins del termini que s'assenyali.

Totes aquestes obres no seran d'abonament fins a trobar-se en les condicions especificades, i en cas de no ser reconstruïdes en el termini concedit, l'Administració podrà encarregar el seu arreglament a tercers, per compte del Contractista.

La Direcció d'Obra podrà, durant el curs de les obres o prèviament a la recepció provisional d'aquestes, realitzar quantes proves cregui adients per a comprovar el compliment de condicions i l'adequat comportament de l'obra executada.

Aquestes proves es realitzaran sempre en presència del Contractista que, per la seva part, està obligat a donar quantes facilitats es necessitin per a la seva correcta realització i a posar a disposició els mitjans auxiliars i personal que faci falta a tal objecte.

De les proves que es realitzin s'aixecarà Acta que es tindrà present per a la recepció de l'obra.

El personal que s'ocupa de l'execució de l'obra, podrà ser recusat per la Direcció d'Obra sense dret a cap indemnització per al Contractista.

Mitjans del contractista per a l'execució dels treballs.

El Contractista és obligat a tenir a l'obra l'equip de personal directiu, tècnic, auxiliar i operari que resulti de la documentació de l'adjudicació i quedi establert al programa de treballs. Designarà de la mateixa manera, les persones que assumeixin, per la seva part, la direcció dels treballs que, necessàriament, hauran de residir a les proximitats de les obres i tenir facultats per a resoldre quantes qüestions depenguin de la Direcció d'Obra, havent sempre de donar compte a aquesta per a poder absentar-se de la zona d'obres.

Tant la idoneïtat de les persones que constitueixen aquest grup directiu, com la seva organització jeràrquica i especificació de funcions, serà lliurement apreciada per la Direcció d'Obra que tindrà en tot moment la facultat d'exigir al Contractista la substitució de qualsevol persona o persones adscrites a aquesta, sense obligació de respondre de cap dels danys que al Contractista pogués causar l'exercici d'aquella facultat. No obstant, el contractista respon de la capacitat i de la disciplina de tot el personal assignat a l'obra.

De la maquinària que amb arranjament al programa de treballs s'hagi compromès a tenir a l'obra, no podrà el Contractista disposar per a l'execució d'altres treballs, ni retirar-la de la zona d'obres, excepte expressa autorització de la Direcció d'Obra.

Informació a preparar pel Contractista.

El Contractista haurà de preparar periòdicament per a la seva remissió a la Direcció d'Obra informes sobre els treballs de projecte, programació i seguiment que li estiguin encomanats.

Les normes sobre el contingut, forma i dates per al lliurament d'aquesta documentació vindrà fixada per la Direcció d'Obra.

Serà, de la mateixa manera, obligació del Contractista deixar constància formal de les dades bàsiques de la forma del terreny que obligatòriament haurà tingut que prendre abans de l'inici de les obres, així com les de definició d'aquelles activitats o parts d'obra que hagin de quedar ocultes.

Això darrer, a més a més, degudament comprovat i avalat per la Direcció d'Obra prèviament a la seva ocultació.

Tota aquesta documentació servirà de base per a la confecció del projecte final de les obres, a redactar per la Direcció d'Obra, amb la col·laboració del Contractista que aquesta cregui convenient.

L' Administració no es fa responsable de l'abonament d'activitats per a les que no existeixi comprovació formal de l'obra oculta i, en tot cas, es reserva el dret de que qualsevol despesa que comportés la comprovació d'haver estat executades les anomenades obres, sigui a càrrec del Contractista.

Manteniment i regulació del trànsit durant les obres.

El Contractista serà responsable de mantenir en els màxims nivells de seguretat l'accés de vehicles al tall de treball des de la carretera així com la incorporació de vehicles a la mateixa. A tal efecte està a disposició d'allò que estableixin els organismes, institucions i poders públics amb competència i jurisdicció sobre el trànsit.

Seguretat i salut al treball.

D'acord amb l'article 4t. del Reial Decret 1627/1997 de 24.10.97 , el Contractista haurà d'elaborar un "Pla de seguretat i salut en les obres" en el qual desenvolupi i adapti "L'estudi de seguretat i salut en les obres de construcció" contingut al projecte, a les circumstàncies físiques, de mitjans i mètodes en que desenvolupi els treballs. Aquest Pla previ coneixement de la Direcció d'Obra i aprovació per l'Autoritat competent, es remetrà al Vigilant de seguretat i al Comitè de Seguretat i Salut.

Afeccions al medi ambient.

El Contractista adoptarà en totes les feines que realitzi les mesures necessàries perquè les afeccions al medi ambient siguin mínimes. Així, en l'explotació de pedreres, graveres i préstecs tindrà establert un pla de regeneració de terrenys; les plantes fabricants de formigons hidràulics o barreges asfàltiques, disposaran dels elements adequats per evitar les fuites de ciment o pols mineral a l'atmosfera, i de ciment, additius i lligants a les aigües superficials o subterrànies; els moviments dins de la zona d'obra es produiran de mode que només s'afecti la vegetació existent en allò estrictament necessari per a la implantació de les mateixes; tota la maquinària utilitzada disposarà de silenciadors per reduir la pol·lució fònica.

El contractista serà responsable únic de les agressions que, en els sentits a dalt apuntats i qualssevol altres difícilment identificables en aquest moment, produeixi al medi ambient, havent de canviar els medis i mètodes utilitzats i reparar els danys causats seguint les ordres de la Direcció d'Obra o dels organismes institucionals competents en la matèria.

El contractista està obligat a facilitar les tasques de correcció mediambientals, tals com plantacions, hidrosebrats i d'altres, encara que aquestes no les tingués contractades, permetent l'accés al lloc de treball i deixen accessos suficients per la seva realització.

Abocadors

El contractista no podrà abocar material procedent de l'obra sense que prèviament estigui aprovat l'abocador pel director de l'obra i per la comissió de seguiment mediambiental, en el cas que estigui constituïda.

Execució de les obres no especificades en aquest plec.

L'execució de les unitats d'obra del Present Projecte, les especificacions del qual no figuren en aquest Plec de Prescripcions Tècniques Particulars, es faran d'acord amb allò especificat per aquestes a la normativa vigent, o en el seu defecte, amb allò que ordeni el director de les obres, dins de la bona pràctica per a obres similars.

Amidament de les obres.

La Direcció de l'Obra realitzarà mensualment i en la forma que estableix aquest Plec de Prescripcions Tècniques Particulars, l'amidament de les unitats d'obra executades durant el període de temps anterior.

El Contractista o el seu delegat podran presenciar la realització d'aquests amidaments.

Per les obres o parts d'obra les dimensions i característiques de les quals hagin de quedar posterior i definitivament ocultes, el Contractista està obligat a avisar a la Direcció amb la suficient antelació, a fi de que aquesta pugui realitzar les corresponents amidaments i presa de dades, aixecant els plànols que les defineixin, la conformitat de les quals subscriurà el Contractista o el seu delegat.

Si no hi hagués avís amb antelació, l'existència del qual cor a acceptar les decisions de l'Administració sobre el particular.

Preus unitaris.

Els preus unitaris que apareixen, serà el que s'aplicarà als amidaments per obtenir l'import d'Execució Material de cada unitat d'obra.

La descomposició dels preus unitaris és d'aplicació exclusiva a les unitats d'obra incompletes, no podent-se el contractista reclamar modificació de preus per a les unitats totalment executades, per errors o omissions en la descomposició.

Encara que la justificació de preus unitaris que apareix en el corresponent Annex a la Memòria, s'emprin hipòtesi no coincidents amb la forma real d'executar les obres (jornals i mà d'obra necessària, quantitat, tipus i cost horari de maquinària, transport, nombre i tipus d'operacions necessàries per completar la unitat d'obra, dosificació, quantitat de materials, proporció de varis corresponents a diversos preus auxiliars, etc), aquests extrems no podent argüir-se com a base per a la modificació del corresponent preu unitari i estan continguts en un document merament informatiu.

Altres despeses per compte del contractista.

Seràn per compte del Contractista, sempre que al contracte no es prevegi explícitament el contrari, les següents despeses, a títol indicatiu i sense que la relació sigui limitadora.

- Les despeses de construcció, demolició i retirada de tota classe de construccions auxiliars, incloses les d'accés.

- Les despeses de lloguer o adquisició de terrenys per a dipòsits de maquinària i materials.
- Les despeses de protecció d'aplec i de la pròpia obra contra tot deteriorament, dany o incendi, acomplint els requisits vigents per a l'emmagatzematge d'explosius i carburants.
- Les despeses de neteja i evacuació de deixalles i brossa.
- Les despeses de conservació de desguassos.
- Les despeses de subministrament, col·locació i conservació de senyals de tràfic i altres recursos necessaris per a proporcionar seguretat dins de les obres.
- Les despeses de demolició de les instal·lacions, eines, materials i neteja general de l'obra quan es finalitzi.
- Les despeses de muntatge, conservació i retirada d'instal·lacions per al subministrament de l'aigua i energia elèctrica necessaris per a les obres.
- Les despeses de demolició de les instal·lacions provisionals.
- Les despeses de retirada dels materials rebutjats i correcció de les deficiències observades i posades de manifest pels corresponents assaigs i proves.
- Els danys causats a tercers, amb les excepcions que marca la llei.
- Despeses d'establiment, millora i manteniment dels camins d'accés al tall.
- Despeses per a realitzar el control de qualitat de l'obra, mitjançant els assaigs de recepció de materials i de control de fabricació i posta a l'obra, fins a un import corresponent al 2 % del Pressupost d'Execució per Contracta.
- Despeses per a complir l'estudi de seguretat de l'obra i qualsevol altre mesura que cregui convenient el Coordinador de Seguretat i Salut.
- Qualsevol despesa esmentada al Plec de Clàusules Administratives i/o Tècniques del concurs d'adjudicació de les obres.

7. PLEC DE CONDICIONS TÈCNIQUES PARTICULARS

7. PLEC DE CONDICIONS TÈCNIQUES PARTICULARS

UNITAT D'OBRA DCE010: **DEMOLICIÓ DE PAVIMENTS I VORERES.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Demolició element a element des de voreres, paviments i similars a la via pública. Inclòs neteja i retirada de runes a abocador.

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Unitat projectada, segons documentació gràfica de Projecte.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

Es realitzarà un reconeixement per part de la Direcció facultativa de l'estat de conservació dels elements a demolir. Comprovació de la no interferència amb les diferents instal·lacions de les xarxes generals de les empreses subministradores.

Protecció dels elements de servei públic, persones i edificacions contigües que puguin veure's afectats durant els treballs de demolició.

FASES D'EXECUCIÓ.

Els treballs necessaris per l'eliminació de voreres, paviments i similars mitjançant fraccionament en una mida manipulable per la seva posterior càrrega i transport a abocador autoritzat. Instal·lació de tanques. Les solucions per la neutralització de la connexió de servei de les instal·lacions, protecció o desviació de canalitzacions i buidat de dipòsits, d'acord amb les empreses subministradores. Previsió d'aigua per evitar pols. Mesures antipols. Les mesures i solucions a adoptar pel compliment del corresponent Estudi de Seguretat i Salut. Classificació dels residus de construcció i transport a centre de reciclatge, abocador específic o centre d'acollida i transferència

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

La superfície quedarà neta, impedit-se l'acumulació d'aigua de pluja.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà el nombre d'unitats realment executades, segons especificacions de Projecte.

UNITAT D'OBRA UXH010: **ENRAJOLAT DE RAJOLES DE FORMIGÓ.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de paviment per a ús públic en zona de via pública, de lloseta de formigó per a ús exterior, acabat superficial de la cara vista: baix relleu sense polir, classe resistent a flexió T, classe resistent segons la càrrega de ruptura 7, classe de desgast per abrasió H, format nominal 20x20 cm, color gris, segons UNE-EN 1339, per exteriors, assegurades sobre capa de morter de ciment M-5, deixant entre elles una junta de separació d'entre 1,5 i 3 mm. Tot això realitzat sobre ferm compost per base rígida de formigó en massa (HM-20/P/20/I), de 15 cm d'espessor, abocada des de camió amb estès i vibrat manual amb

regla vibrant de 3 m, amb acabat reglejat executada, segons pendents del projecte i col·locat sobre explanada amb índex CBR > 5 (Califòrnia Bearing Ratio), no inclosa en aquest preu. Inclús p/p de juntes estructurals i de dilatació, talls a realitzar per ajustar-les als cantells del confinament o a les intrusions existents en el paviment i reblert de juntes amb sorra silícia de mida 0/2 mm i/o producte recomanat pel fabricant, seguint les instruccions del mateix. Segons NTE-RSR.

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Superfície mesurada en projecció horitzontal, segons documentació gràfica de Projecte. No s'han tingut en compte les escapçadures com factor d'influència per incrementar l'amidament, cada vegada que en la descomposició s'ha considerat el tant per cent de ruptures general.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

Es comprovarà que s'ha realitzat un estudi sobre les característiques de la seva base de suport.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig de la mestra i nivells mitjançant l'estesa de cordills.
Estesa i compactació de la base de formigó.
Neteja i humectació de la base.
Abocat i estesa del morter, reglejan-lo.
Espolsada amb ciment de la superfície de la capa de morter.
Assentat i anivellament de les rajoles, una vegada humitejades.
Formació de juntes.
Reblert de juntes.
Neteja.
Protecció de l'element davant al trànsit, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Planitud.
Evacuació d'aigües.
Bon aspecte.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà, en projecció horitzontal, la superfície realment executada, segons especificacions de Projecte.

UNITAT D'OBRA UXL010: **ENRAJOLAT DE VORERES.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de paviment de lloseta de formigó per a ús exterior en pavimentació de voreres, model 9 pastilles, classe resistent a flexió T, classe resistent segons la càrrega de ruptura 3, classe de desgast per abrasió G, format nominal 20x20x4 cm, color gris, segons UNE-EN 1339, col·locat a l'estès sobre capa de sorra-ciment de 3 cm d'espessor, sense additius, amb 250 kg/m³ de ciment Pòrtland amb calcària CEM II/B-L 32,5 R i sorra de cantera granítica, deixant entre elles una junta de separació d'entre 1,5 i 3 mm. Tot això realitzat sobre ferm compost per base rígida de formigó en massa (HM-20/P/20/I), de 10 cm

d'espessor, abocada amb cubilot amb estès i vibrat manual amb regla vibrant de 3 m, amb acabat reglejat executada, segons pendents del projecte i col·locat sobre explanada amb índex CBR > 5 (California Bearing Ratio), no inclosa en aquest preu. Inclús p/p de juntes estructurals i de dilatació, talls a realitzar per ajustar-les als cantells del confinament o a les intrusions existents en el paviment i reblert de juntes amb beurada de ciment 1/2 CEM II/A-P 32,5 R. Segons NTE-RSR.

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Superfície mesurada en projecció horitzontal, segons documentació gràfica de Projecte. No s'han tingut en compte les escapçadures com factor d'influència per incrementar l'amidament, cada vegada que en la descomposició s'ha considerat el tant per cent de ruptures general.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

Es comprovarà que s'ha realitzat un estudi de les característiques del sòl natural sobre el que s'actuarà i s'ha procedit a la retirada o desviament de serveis, tals com línies elèctriques i canonades de proveïment d'aigua i de clavegueram.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig de la mestra i nivells mitjançant l'estesa de cordills.
Estesa i compactació de la base de formigó.
Neteja i humectació de la base.
Estesa de la capa de sorra-ciment.
Espolsada amb ciment de la superfície de la capa de morter.
Col·locació a l'estesa de les rajoles una vegada humitejades.
Formació de juntes.
Reblert de juntes.
Neteja.
Protecció de l'element davant al trànsit, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Alineació.
Monolitisme del conjunt.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà, en projecció horitzontal, la superfície realment executada, segons especificacions de Projecte.

UNITAT D'OBRA UXB020: **VORADA.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de peces de vorera recta de formigó, doble capa, amb secció normalitzada de calçada T2 (25x12/15) cm, classe climàtica B (absorció $\leq 9\%$), classe resistent a l'abrasió H (petjada ≤ 23 mm) i classe resistent a flexió (R-5 N/mm²). Longitud de vorera 50 cm, normalitzat segons UNE-EN 1340 i UNE 127340, per a ús en calçades. Tot allò

realitzat sobre ferm compost per base de formigó en massa HM-20/P/20/I de espessor uniforme de 20 cm i ample de 10 cm a cada costat del vorera, abocada amb cubilot, estès i vibrat manual amb regla vibrant de 3 m, amb acabat reglejat, segons pendents del projecte i col·locat sobre explanada amb índex CBR > 5 (Califòrnia Bearing Ratio), no inclosa en aquest preu. Inclús p/p de topes o contraforts de 1/3 y 2/3 de l'altura del vorera, del costat de la calçada i al dors respectivament, con un mínim de 10 cm, excepte en el cas de paviments flexibles, rebut amb morter M-5 de consistència seca y posterior ajuntant d'amplada màxima 5 mm con morter de ciment M-5.

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Longitud mesurada, segons documentació gràfica de Projecte.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

Es comprovarà que s'ha realitzat un estudi sobre les característiques de la seva base de suport.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig d'alineacions i nivells.
Abocament i estès de formigó en llit de suport.
Col·locació, rebut i anivellació de les peces, incloent-hi topalls o contraforts.
Farciment de juntes amb morter de ciment.
Protecció de l'element davant al trànsit, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Alineació.
Monolitisme del conjunt.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà la longitud realment executada, segons especificacions de Projecte.

UNITAT D'OBRA UME010: **PAPERERA.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de paperera amb suports, cos i fons de xapa perforada i eix de gir d'acer galvanitzat, model PA600 de FDB o similar, amb sistema de buidatge per gravetat, fins i tot col·locació mitjançant cargolats sobre paviment existent. (veure descripció a les condicions d'accessibilitat)

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Unitat projectada, segons documentació gràfica de Projecte.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

La seva situació es correspon amb la de Projecte i la zona d'ubicació està completament acabada.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig d'alineacions i nivells.
Col·locació i fixació de les peces.
Protecció davant a cops, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Adequada fixació.
Bon aspecte.

UNITAT D'OBRA UMQ010: **PILONA.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de pirona, model Hospitalet de FDB o similar de 95 mm de diàmetre, mitjançant encastament dins paviment existent.

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Unitat projectada, segons documentació gràfica de Projecte.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

La seva situació es correspon amb la de Projecte i la zona d'ubicació està completament acabada.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig d'alineacions i nivells.
Col·locació i fixació de les peces.
Protecció davant a cops, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Adequada fixació.
Bon aspecte.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà el nombre d'unitats realment executades, segons especificacions de Projecte.

UNITAT D'OBRA UXB030: **PAS DE VIANANTS.**

CARACTERÍSTIQUES TÈCNIQUES.

Subministrament i col·locació de peces prefabricades de formigó, doble capa, amb secció normalitzada. Tot allò realitzat sobre ferm compost per base de formigó en massa HM-

20/P/20/I de espessor uniforme de 20 cm i ample de 10 cm a cada costat del vorera, abocada amb cubilot, estès i vibrat manual amb regla vibrant de 3 m, amb acabat reglejat, segons pendents del projecte i col·locat sobre explanada amb índex CBR > 5 (Califòrnia Bearing Ratio), no inclosa en aquest preu. Inclús p/p de topes o contraforts de 1/3 y 2/3 de l'altura del vorera, del costat de la calçada i al dors respectivament, con un mínim de 10 cm, excepte en el cas de paviments flexibles, rebut amb morter M-5 de consistència seca y posterior ajuntant d'amplada màxima 5 mm con morter de ciment M-5. (veure descripció a les condicions d'accessibilitat)

CRITERI D'AMIDAMENT EN PROJECTE.

Longitud mesurada, segons documentació gràfica de Projecte.

PROCÉS D'EXECUCIÓ.

CONDICIONS PRÈVIES.

Es comprovarà que s'ha realitzat un estudi sobre les característiques de la seva base de suport.

FASES D'EXECUCIÓ.

Replanteig d'alineacions i nivells.
Abocament i estès de formigó en llit de suport.
Col·locació, rebut i anivellació de les peces, incloent-hi topalls o contraforts.
Farciment de juntes amb morter de ciment.
Protecció de l'element davant al trànsit, pluges, gelades i temperatures elevades.

CONDICIONS DE TERMINACIÓ.

Alineació.
Monolitisme del conjunt.
Les peces que formen la rampa del gual hauran d'entregar-se a nivell amb la calçada i la vorera.

COMPROVACIÓ EN OBRA DELS AMIDAMENTS EFECTUATS EN PROJECTE I ABONAMENT DE LES MATEIXES.

Es mesurarà la longitud realment executada, segons especificacions de Projecte.

8. ESTUDI DE GESTIÓ DE RESIDUS

8. ESTUDI DE GESTIÓ DE RESIDUS

- 8.1. Tipologia de residus generats.
- 8.2. Residus principals
- 8.3. Altres residus
- 8.4. Residus generats durant les obres
- 8.5. Volum de residus
- 8.6. Vies de gestió de residus
 - 8.6.1 Marc legal
 - 8.6.2 Procés de descontrucció
 - 8.6.3 Gestió dels residus
 - 8.6.4 Gestió de residus tòxics i/o perillosos
- 8.7. Gestors de residus
- 8.8. Plec de Prescripcions Tècniques
- 8.9. Documentació gràfica de les Instal·lacions per a la gestió dels residus
- 8.10. Pressupost
- 8.11. Aspectes a tenir en compte en el Pla de Gestió de residus

L'objecte d'aquest document es oferir l'estudi de gestió de residus de l'obra definida en aquesta memòria valorada, d'acord amb les exigències de la normativa més recent, autonòmica, catalana i estatal. Marc legal que estableix el regim jurídic de la producció i gestió de residus de construcció i demolició, amb fi de fomentar, per aquest ordre, la seva prevenció, reutilització i reciclat o altres formes de valoració, i l'adequat tractament dels destinats a eliminació.

Aquest document recull les directrius de gestió de residus de la construcció i demolició que posteriorment es concretaran a obra mitjançant el Pla de Gestió de Residus.

8.1 Tipologia de residus generats

A continuació es presenta un llistat dels residus que es poden produir durant l'obra i la seva classificació segons el Catàleg Europeu de Residus (CER), que està en vigor des de l'1 de gener de 2002. Amb aquest catàleg, mitjançant un sistema de llista única s'estableix quins residus han d'ésser considerats com a perillosos (especials).

Al CER, els residus adopten una codificació de sis xifres, essent el format de la codificació el mateix que al Catàleg de Residus de Catalunya (CRC), tot i que aquests no tenen perquè coincidir.

El CRC continua essent vigent per a determinar la correcta gestió que ha de tenir cadascun dels residus (valorització, tractament o disposició), sempre que no entri en contradicció amb l'aplicació del Catàleg Europeu de Residus, com és el cas de la seva classificació.

8.2 Residus principals

Els principals residus de la present obra de demolició son els següents:

- Terres

- Formigó

Segons el Catàleg Europeu de Residus, aquests residus s'inclouen als següents grups:

(17) Residus de l'obra i demolició.

17 01 Formigó i maons.

17 01 01 Formigó

17 01 02 Maons

17 02 Fusta i plàstic

17 02 01 Fusta

17 02 03 Plàstic

17 03 Mescles bituminoses, quitrà d'hulla i altres productes enquitranats

17 03 02 Mescles bituminoses diferents de les especificades en el codi 170301

17 04 Metalls (inclosos els seus aliatges)

17 04 01 Coure, bronze, llautó

17 04 02 Alumini

17 04 04 Zinc

17 04 05 Ferro i acer

17 04 11 Cables diferents dels especificats en el codi 17 04 10

17 05 Terra (inclosa l'excavada de zones contaminades), pedres i llots de drenatge

17 05 04 Terra i pedres diferents de les especificades en el codi 17 05 03

(20) Residus municipals (residus domèstics residus assimilables procedents dels comerços, indústries i institucions), incloses les fraccions recollides selectivament

20 02 Residus de parcs i jardins (inclosos els residus de cementiris)

20 02 01 Residus biodegradables

Aquests residus es consideren com RESIDUS NO ESPECIALS.

8.3 Altres residus

A part dels residus citats es poden originar altres residus en petites quantitats com són:

- Paper, cartró
- Vasos, draps de neteja i roba de treball

Segons el Catàleg Europeu de Residus, aquests residus s'inclouen en els següents grups:

(15) Residus d'envasos, absorbents, draps de neteja, materials de filtració i roba de protecció no especificats en cap altra categoria

Aquests residus es consideren com RESIDUS NO ESPECIALS.

8.4 Residus generats durant les obres

Durant les obres es poden generar residus:

(13) Residus d'olis i combustibles líquids (excepte olis comestibles i els dels capítols 05, 12 i 19)

Es tracten de RESIDUS ESPECIALS, i com a tal hauran de tenir un tractament específic.

(02) Residus de l'agricultura, horticultura, aquicultura, silvicultura, caça i pesca i residus de la preparació i elaboració d'aliments

02 01 Residus de l'agricultura, horticultura, aquicultura, silvicultura, caça i pesca.

02 01 08 Residus agroquímics que contenen substàncies perilloses.

Aquests residus es consideren com RESIDUS ESPECIALS.

8.5 Volum de residus

Els volums aproximats dels principals residus generats per l'obra són els següents:

Tipus de residu	Amidament
Restes de construcció (m ³)	15,00 m ³
Paviment de panot i base de formigó (m ³)	145,22 m ³
Terres (m ³)	133,39 m ³
Paviment mescla bituminós (m ³)	8,98 m ²
Restes vegetals (m ³)	54,00 m ³
Llumeneres (ut)	14 ut

Es considera que tots aquests residus hauran de ser lliurats a un gestor autoritzat. En aquests amidaments no s'han inclòs les terres obtingudes a l'excavació de desmunts i rases que es reutilitzaran pel replè de terraplens i rases, sempre que tècnicament sigui adient a criteri de la Direcció d'Obres.

8.6 Vies de gestió de residus

8.6.1 Marc legal

Durant les obres, tal i com s'ha descrit anteriorment, es generaran una sèrie de residus que hauran de ser gestionats correctament, amb la finalitat de minimitzar qualsevol impacte sobre l'entorn.

La gestió de residus es troba emmarcada legalment a nivell autonòmic per la Llei 6/1993, de 15 de Juliol, reguladora dels residus, modificada per la Llei 15/2003, de 13 de juny, així com la Llei 3/1998 de febrer de la Intervenció Integral de l'Administració

Ambiental. A nivell estatal es troba regulada per la Llei 10/1998 de 21 d'abril de residus, desenvolupada reglamentàriament pel Real Decret 833/1998 de 20 de juliol i el Real Decret 952/1997 de 20 de juny, en el que es desenvolupen les normes bàsiques sobre els aspectes referits a les obligacions dels productors i gestors i a les operacions de gestió, així com pel Real Decret 105/2008 de 1 de febrer per el que regula la producció i gestió de residus de construcció i demolició.

A nivell sectorial, la normativa aplicable és el Decret 201/1994, de 26 de juliol, regulador dels enderrocs i altres residus de la construcció, modificat pel Decret 161/2001, de 12 de juny, així com l'Ordre MAM/304/2002, de 8 de febrer, per la qual es publiquen les operacions de valorització i eliminació dels residus i la llista europea de residus.

8.6.2. Procés de descontrucció

Per a una correcta gestió dels residus generats cal tenir en compte el procés de generació dels mateixos, és a dir, la tècnica de descontrucció. Com a procés de descontrucció s'entén el conjunt d'accions de desmantellament d'una construcció que fa possible un alt grau de recuperació i aprofitament dels materials, per tal de poder-los valoritzar. Així, amb l'objectiu de facilitar els processos de reciclatge i gestió dels residus, cal disposar de materials de naturalesa homogènia i exempts de materials perillosos.

Per tal de facilitar el tractament posterior dels materials i residus obtinguts durant l'enderroc de paviments i altres elements i la desinstal·lació de xarxes en estesa aèria, majoritàriament mitjançant disposició, la descontrucció es realitzarà de tal manera que els diversos components puguin separar-se fàcilment en l'origen, i ser disposats segons la seva naturalesa. Amb aquest objectiu es disposaran diverses superfícies degudament impermeabilitzades per acollir els materials obtinguts segons la seva naturalesa, especialment per segregar correctament els residus especials, no especials i inerts. Les accions que es duren a terme per aconseguir aquesta separació són les següents:

Adequació de diferents superfícies o recipients per a la segregació correcta dels residus

Asfalt

Formigó

Terres

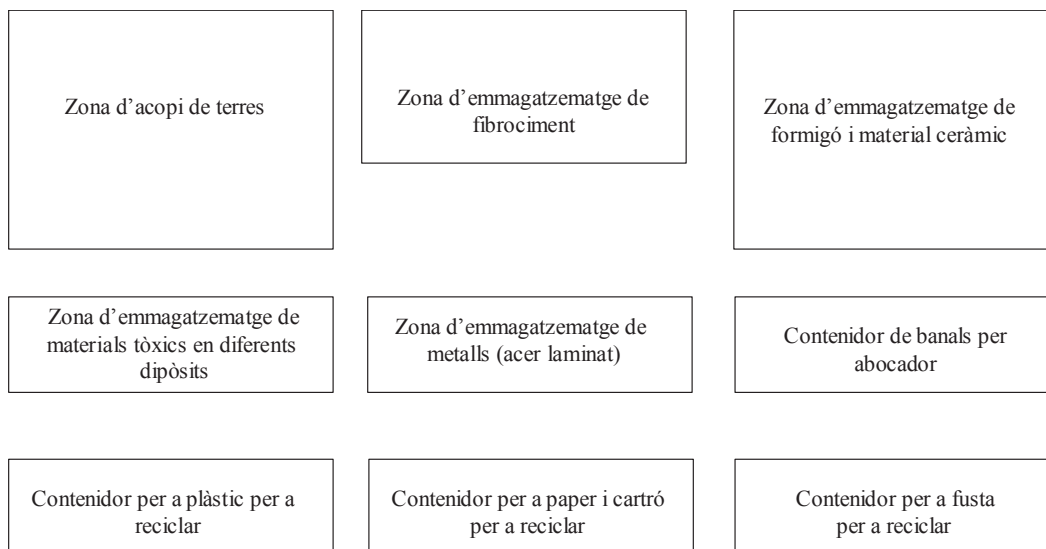
Asfalt

Identificació mitjançant cartells de la ubicació dels diferents residus

Codi d'identificació segons el Catàleg Europeu de Residus

Nom, direcció i telèfon del titular dels residus. Naturalesa dels riscos

Es realitzarà un control dels volums al final de l'obra i de la correcta gestió de tots ells. A continuació es mostra, a tall d'exemple, un esquema de gestió de residus i que com s'haurà de dissenyar un específic de l'obra de referencia si fos el cas.

8.6.3. Gestió dels residus

En aquest apartat s'inclou les operacions i instal·lacions destinades a la gestió dels residus que cal preveure des de la fase de projecte.

L'obra té dos tipus de gestió: la gestió dins de l'obra i fora de l'obra.

Fitxa resum de la gestió dels residus dintre de l'obra

1 Separació segons tipologia de residu

Especificar el tipus de separació selectiva prevista per tal de preveure un espai a l'obra. Cal recordar que, segons el RD 105/2008, d'1 de febrer, s'ha de preveure una separació en obra de les següents fraccions, quan de forma individualitzada per cadascuna d'elles, la quantitat prevista de generació per al total de l'obra superi les següents quantitats indicades a continuació.

- ☐ Formigó: 160 T
- ☐ Maons, teules, ceràmics: 80 T
- ☐ Metall: 4 T
- ☐ Fusta: 2 T
- ☐ Vidre: 2 T
- ☐ Plàstic: 1 T
- ☐ Paper i Cartró: 1 T.

1.1.1Especials

X zona habilitada pels Residus Especials (amb tants bidons com calgui)

La legislació de Residus Especials obliga a tenir una zona adequada per a l'emmagatzematge d'aquest tipus de residu. Entre d'altres recomanacions, es destaquen les següents:

- No tenir-los emmagatzemats a l'obra més de 6 mesos.
- El contenidor de residus especials haurà de situar-se en un lloc pla i fora del trànsit habitual de la maquinària d'obra, per tal d'evitar vessaments accidentals
- Senyalitzar correctament els diferents contenidors on s'hagin de situar els envasos dels productes Especials, tenint en compte les incompatibilitats segons els símbols de perillositat representats en les etiquetes.
- Tapar els contenidors i protegir-los de la pluja, la radiació, etc.
- Emmagatzemar els bidons que contenen líquids perillosos (olis, desencofrants, etc.) en posició vertical i sobre cubetes de retenció de líquids per tal d'evitar fuites
- Impermeabilitzar el terra on se situïn els contenidors de residus especials

1.1.2Inerts

- ☐ contenidor per Inerts barrejats ☐ contenidor per Inerts Formigó
- ☐ contenidor per Inerts Ceràmica ☐ contenidor per altres inerts
- ☐ contenidor o zona d'aplec per terres que van a abocador

1.1.3No Especials

- ☐ contenidor per metall ☐ contenidor per fusta
- ☐ contenidor per plàstic ☐ contenidor per paper i cartró
- ☐ contenidor per ... ☐ contenidor per ...
- ☐ contenidor per la resta de residus No Especials barrejats
- ☐ contenidor per TOTS els residus No Especials barrejats

1.1.4Inerts+No Especials

Inerts + No Especials: **X** contenidor amb Inerts i No Especials barrejats (**)

(**) Només quan sigui tècnicament inviable. En aquest cas, derivar-ho cap a un gestor que li faci un tractament previ.

2 Reciclatge de residus petris inerts en la pròpia obra

reutilitzar, posteriorment, en el mateix emplaçament.

Quantitat de residus que es preveu reciclar i que s'evita portar a abocador:

(kg): (m3):

Quantitat d'àrid matxucat resultant: (cal tenir en compte que l'àrid resultant, una vegada matxucat serà, aproximadament, un 30% menor al volum inicial de residus petris)

(kg): (m3):

3 Senyalització dels contenidors

Els contenidors s'hauran de senyalitzar en funció del tipus de residu que continguin, d'acord amb la separació selectiva prevista.

3.1 Inerts

Residus admesos: ceràmica, formigó, pedres, etc.

CODIS CER: 170107, 170504, ... (codis admesos en els dipòsits de terres i runes)

Residus admesos: fusta, metall, plàstic, paper i cartró, cartró-guix, etc.

CODIS CER: 170201, 170407, 150101, 170203, 170401, ... (codis admesos en dipòsits de residus No Especials). Aquest símbol identifica als residus No Especials barrejats, no obstant, en cas d'optar per una separació selectiva més exigent, caldria un cartell específic per a cada tipus de residu:

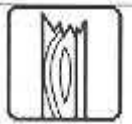
3.2 No Especials barrejats

fusta
cables elèctrics

ferralla

paper i cartró

plàstic

3.3 Especials

CODIS CER: (els codis dependran dels tipus de residus). Aquest símbol identifica als residus Especials de manera genèrica i pot servir per senyalitzar la zona d'aplec habilitada pels residus Especials, no obstant, a l'hora d'emmagatzemar-los cal tenir en compte els símbols de perillositat que identifiquen a cadascun i senyalitzar els bidons o contenidors

Quant la quantitat prevista de generació de residus per el total de l'obra supera les xifres que a continuació es consignen, hauran de separar-se en fraccions: formigó 80t, maons, teules i ceràmics 2t; fusta 1t; vidre 1t; plàstics 0,5t; paper i cartró 0.5t.

La separació en fraccions dels residus s'exigirà en les obres que s'iniciïn a partir dels dos anys de l'entrada en vigor del decret, es a dir a partir del 14 de febrer de 2010.

Mentre no sigui possible, el posseïdor dels residus ve obligat a mantenir-lo en condicions adequades de higiene i seguretat, evitant les mescles de fraccions ja seleccionades. Preferentment es durà a terme dins de l'obra, només en el cas que sigui impossible tècnicament per manca d'espai, es podrà encomanar la separació a un gestor de residus en una instal·lació externa, sent obligatori per el posseïdor a obtenir del gestor la documentació acreditativa del compliment de la funció assumida.

Consultat el "Catàleg de Residus de Catalunya", els residus generats en la present obra es gestionen mitjançant els següents processos.

T 11- Disposició de residus inerts

Formigó

Metalls

Vidres, plàstics

T 15- Disposició en dipòsit de terres i runes

Formigó, maons

Materials ceràmics

Terres

Paviments

Derivats asfàltics i mescles de terra i asfalt

V 11- Reciclatge de paper i cartó

V 12- Reciclatge de plàstics

V-14 Reciclatge de vidre

V-15 Reciclatge i recuperació de fustes

V 41- Reciclatge i recuperació de metalls o compostos metàl·lics

V 83- Compostatge

El seguiment es realitzarà documentalment i visual tal i com indiquen les normes del Catàleg de Residus de Catalunya.

8.6.4. Gestió de residus tòxics i/o perillousos

Els residus perillousos contenen substàncies tòxiques, inflamables, irritants, cancerígenes o provoquen reaccions nocius en contacte amb altres materials. El tractament d'aquests consisteix en la recuperació selectiva, a fi d'aïllar-los i facilitar el seu tractament específic o la deposició controlada en abocadors especials, mitjançant el transport i tractament adequat per gestor autoritzat.

D'entre els possibles residus generats a l'obra es consideraran inclosos en aquesta categoria els següents:

- Residus de productes utilitzats com dissolvents, així com els recipients que els contenen.
- Olis usats, restes d'olis i fungibles usats en la posta a punt de la maquinaria, així com envasos que els contenen.
- Barreges d'olis amb aigua i de hidrocarburs amb aigua com a resultat dels treballs de manteniment de maquinaria i equips.

- Restes de tints, colorants, pigments, pintures, laques i vernissos, així com els recipients que els contenen.
- Restes de resines, làtex, plastificants i coles, així com els envasos que els contenen.
- Residus biosanitaris procedents de cures i tractaments mèdics a la zona d'obres.
- Residus fitosanitaris i herbicides, així com els recipients que els contenen.

A continuació s'indiquen les diverses possibilitats de gestió segons l'origen del residu:

Els olis i greixos procedents de les operacions de manteniment de maquinària es disposaran en bidons adequats i etiquetats segons es contempla en la legislació sobre residus tòxics i perillosos i es concertarà amb una empresa gestora de residus degudament autoritzada i homologada, la correcta gestió de la recollida, transport i tractament de residus. La Generalitat de Catalunya ha assumit la titularitat en la gestió d'olis residuals. La Junta de Residus, després del corresponent concurs públic, ha fet concessionària a l'empresa CATOR, S.A., la qual és encarregada en l'actualitat de la recollida, transport i tractament dels olis usats que es generen a Catalunya.

Especial atenció a restes de pintures, dissolvents i vernissos els quals han de ser gestionats de forma especial segons el CRC. S'hauran d'emmagatzemar en bidons adequats per aquest us, donant especial atenció per evitar qualsevol abocament especialment en traspàs de recipients.

Els residus biosanitaris i els fitosanitaris i herbicides es recolliran específicament i seran lliurats a gestor i transportista autoritzat i degudament acreditat. S'utilitzaran envasos clarament identificables, diferents per a cada tipus de residu, amb tancament hermètic i resistent a fi d'evitar fugues durant la seva manipulació.

En cas de que es produeixi l'abocament accidental d'aquest tipus de residus durant la fase d'execució, l'empresa licitadora notificarà d'immediat del que s'ha produït als organismes competents, executant les actuacions pertinents per tal de retirar els residus i elements contaminats i procedir a la seva restitució.

A l'aplicació de la legislació vigent en l'etiqueta dels envasos o contenidors que contenen residus perillosos figurarà:

- El codi d'identificació dels residus
- El nom, direcció i telèfon del titular dels residus
- La data d'envasament
- La naturalesa dels riscos que presenten els residus

Respecte als olis usats, mencionar la prohibició de realitzar qualsevol abocament en aigües superficials, subterrànies, xarxes de clavegueram o sistemes d'evacuació d'aigües residuals, prohibició que es fa extensible als residus derivats del tractament d'aquests olis usats.

8.7 Gestors de residus

Segons les diferents tipologies dels residus obtinguts, el seu destí serà a abocador controlat o a planta de reciclatge.

Abans d'iniciar les obres haurà de ser informat a l'Ajuntament qui serà el gestor o gestors de residus mes proper a l'àmbit d'actuació per gestionar els residus generals al llarg de l'obra. (fer us de referència amb les fitxes).

8.8 Plec de Prescripcions Tècniques

En totes les feines d'emmagatzematge es prendran les mesures reflectides en el pla de gestió, degudament senyalitzades, gestionades i manipulades.

Qualsevol modificació referent a la gestió de residus reflectida en l'Estudi haurà de ser aprovada per la direcció d'obra.

8.9 Documentació gràfica de les Instal·lacions per a la gestió dels residus

La ubicació dels contenidors d'obra i espais reservats per a la gestió de residus la contractista en el moment que redacti el pla de gestió de residus haurà d'identificar la zona reservada per a la gestió dels residus caldrà adjuntar plànols senyalitzant les instal·lacions previstes per a l'emmagatzematge (ubicació dels contenidors i zones d'aplec), maneig, separació i, en el seu cas, altres operacions de gestió dels residus de la construcció i demolició dintre de l'obra (plantes mòbils, etc.).

Si s'escau, aquests plànols hauran d'indicar la localització dels punts de l'obra susceptibles d'admetre material reutilitzat o reciclat. Aquestes instal·lacions hauran de contenir, com a mínim, un contenidor de residus No Especials i un altre de residus Especials, tot i que aquesta opció no és la més recomanades del punt de vista ambiental ja que dificulta el reciclatge. En cas d'optar per aquesta via de gestió s'aconsella justificar la decisió.

8.10. Pressupost

S'inclou el cost de la gestió de residus dins del pressupost d'obra.

8.11. Aspectes a tenir en compte en el Pla de Gestió de residus

Abans del començament de l'obra el contractista haurà de revisar i/o modificar l'Estudi de Gestió de residus i desenvolupar el Pla corresponent. En qualsevol cas s'hauran de seguir les prescripcions previstes a la Normativa d'aplicació.

Caldria que el Pla adjuntés els documents d'acceptació amb les empreses de gestió de residus, que hauran d'ésser formalitzats una vegada aprovat aquest document pel promotor i la direcció facultativa.

El Pla de gestió de residus haurà de seguir, com a mínim, el tipus d'operacions de gestió que s'hagi determinat a l'Estudi o, en cas contrari, justificar-ho